BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 188 14 KASIM 1978 FİYATI. 5 TL

Yol ayırımında

TÖB-DER

TEPEDEKİ ÇATLAK, TABANDAKİ BİRLİK

TÖB-DER' in tabanındaki onbinler, "tepedekilerden" hangisinin haklı olduğunun tartışılması değil, örgütün faşizme karşı mücadele gücünün pekiştirilmesini istiyorlar.

MEHMET KOÇ

TÖB-DER'in varlığı ve örgütsel bütünlüğü tehlikede. Ancak tehlikenin düzeyi aşılmayacak boyutlara ulaşmış değil. Bunalım aşılacak ve burjuvazinin saldırısı savuşturulacak. Zira, yetmiş yıllık geleneksel örgütlü mücadelenin ulaştığı bu son çelik halka öyle kolayca kırılamaz.

Dost-düşman bunu böylece bile.

TEPEDEKİ ÇATLAK

Öncelikle belirtelim. TÖB-DER'in tabanı bütünlüğünü koruyor. Gövde sapasağlam ayakta. Gövde ne parçalanmış, ne de tepede olduğu gibi çatlamış. Çatlak tepede. İkilik, bölünmüşlük ve çıban "baş"ları örgütün çatısında.

Çatıda oturanlar şimdilik yasallık kavgası veriyorlar. Bir taraf sırtını, ölçüsü ne olduğu belli olmayan "devrimci yasallığa" dayamış. Öbür taraf da mabkemelerden aldığı kararlara güvenerek "yasal yasallığa" vermiş arkasını. Her iki 'yasal yol" bunları kullananların ağzında birer skız olmaktan öteye geçmiyor. Bunların herhangi bir işlerliği ve pratik değeri yok.

Örgütün binasını Gazioğlu kullanıyor. 'Devrimci yasallığın" sağladığı tek olanak bu. Ancak Gazioğlu tabanla resmen yazışamıyor, bir resmi daireye bildirim yapamıyor; bankalardaki hesaplara el konmuş, telefonları kesik. Yani işi çok zor. Onu ne TÖB-DER'in içişlerine müdahale eden Fehmi Işıklar'ın beyanları kurtarabilir, ne yeni destekçisi maocular, ne de benzerleri.

Son olarak yapılan Şube başkanları toplantısına katılanların adları ve katılma sayısı açıklanmadığına göre aranan taze kan bulunamamış demektir.

Özcesi, Gazioğlu yönetiminin durumu ordusuz bir kurmaya benziyor.

Çatlağın öbür tarafındaki başın, Talip Öztürk'ün durumu hiç parlak değil. Talip Öztürk yönetiminin şimdillk başarabildiği tek şey, Gazioğlu yönetiml ne yaparsa iptal ettirmek. Bunun dışında onun yasallığının bir anlamı yok. Üstelik "Yaşasın DİSK, yaşasın TÖB-DER" sloganının - sağladığı avantaj öbür "baş"ın eline geçti. Pek öyle içten olmasa da şimdi bu sloganı Gazioğlu'nun ortakları kullanıyor. Silah, kullanmasını bilmeyenin elinde patlar. Bu sloganın eski ve yeni sahipleri geçmişi, DİSK'te olanları ve DİSK adına yapılanları bir kere gözden geçirmeli ve sonra herkes kullanabileceği silahı kuşanmalı.

Evet. Talip Öztürk'ün durumu da bu. Elden kayıp giden silahlar, yaptırım gücü olmayan mahkeme kararları ve sonuçta öte yakada bekleyen ordusuz bir kurmay beyeti daha.

TABANDAKİ BİRLİK

TÖB-DER'in gürbüz gövdesi dimdik ayakta. Birlik henüz bozulmadı. Gerçi tepedeki çatlaktan gövdeye sızan sular hoşnutsuzluk, karamsarlık yaratmıyor değil. Ancak, öğretmenlerin çözüme ilişkin umut ve beklentileri sürüyor.Örgütlü mücadelenin güvencesi olan bu umut yetmiş yıllık geleneksel birlikteliğin bir ürünü. Öğretmenlerin birlikteliği işgal altındaki İstanbul'dan Anadolu ya silah kaçırılırken, Demokrat Parti'nin baskılı yılları yaşanırken ve 12 Mart faşizminin terörü iliklerde duyulurken bozulmadı. Bu geçici yapay bunalımla da bozulmayacak.

Öğretmenler yurdun dört-bir köşesine dağılan altı yüz dolayındaki şubede aynı lokali paylaşıyorlar, aynı masalarda oturuyorlar ve örgütün bütünlüğüne ilişkin sorunları birlikte tartışıp, birlikte çözüm arıyorlar. Ve en önemlisi de azgınlaşan faşist teröre karşı birleşip, birlikte direniyorlar.

O faşist terör ki, son üç yılda kırk TÖB-DER üyesinin canını aldı, yüzlercesini yaraladı ve onlarca lokali bombaladı, tahrip etti.

Faşist terörün azgınlaşarak tırmandığı, burjuvazinin öteden beri beklediği fırsat için gerekli ortamın yaratıldığı bugünlerde tabandaki ilerici, demokrat ve sosyalist öğretmenler her zamankinden daha yüksek bir sorumluluk duygusuyla görev başındalar. Öğretmen önderleri kitlenin umut ve moralinin diri tutulması için çaba gösteriyorlar. Bunda başarılı da oluyorlar.

Kısacası, birlik korunuyor.

YAPAY BUNALIM UZARSA

Yapay bunalım uzar, tepedeki çatlağın kapanma ve yönetimin tek 'baş'a inme süreci uzarsa TÖB-DER'in tabanda henüz sarsılmamış bulunan birlikteliği tehlikeye girebilir. *'Lokalciliğe dönüş', 'Örgütlü mücadeleye katılmama', 'Ayrı örgütlenme'* ve *'İlerici bir hükümet iş başında, onlar her istediğimizi verir'* gibi tehlikeli eğilimlerin sinsice körüklenmesi bu tehlikeyi artırıyor. Geniş kitleler örgütten ve örgütlü mücadeleden uzak tutulmak isteniyor. Örgütün anlamsızlığı, yarayışsızlığı, baştakilerin senben kavgasından başka iş yapmadıkları vurgulanıyor, işleniyor. Ve bu yanlış eğilimler az da olsa taban bulmaya başlıyor. Tam bir dumanlı hava. Burjuvazinin istediği gibi.

Ayrıca "tepedekilerden hangisinin haklı olduğu, ilişkilerin hangi başla sürdürüleceği, tüzük değişikliklerinin geçerli olup olmadığı, ödentilerin kaçar liradan ve kime gönderileceği ... vb." gibi konular yeterince açıklığa kavuşmamış. - Açıklığa kavuşacağı da yok - Taban durmadan bunları tartışıyor. Hem de bıktırıcı bir şekilde. Tam bu noktada burjuvazinin adamları ortalığı daha da bulandırarak, örgüte son darbeyi, öldürücü - can alıcı - darbeyi vurmak istiyor. Bu darbe vurulursa ve TÖB-DER bunu savuşturamazsa, bundan sadece öğretmenler ve onların örgütü değil, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi ekseninde kümelenen tüm güçler zarar görecektir. O halde sadece öğretmenler değil, ilericiler, demokratlar, yurtseverler ve sosyalistler TÖB-DER çatısında ortaya çıkan çatlağın kapatılması için sorumluluk duymalı ve sorumluluklarını yerine getirmelidir.

Burada altını çize çize belirtelim. Sorun demokrasiden yana olan bütün güçlerin sorunudur ama, öncelikle TÖB-DER'in, TÖB-DER'lilerin sorunudur. Ve öncelikle TÖB-DER'liler çözüm arayacaklardır.

Evet. TÖB-DER Tabanı dimdik ayakta. Burjuvazi henüz öldürücü bir darbe vuramamış. Ne var ki tepede yaratılan yapay bunalım süreç içinde tabanda yaralar açabilir ve bunalımın uzamasıyla çözümsüz sorunlar ortaya çıkarabilir.

Şimdi tüm sorumlu öğretmenlere düşen görev 'çözüm' aramaktır. Ve çözüm vardır.

TARAFLARDAN BİRİNİ TANIMAKLA ÇÖZÜME ULAŞILAMAZ. TOPLANIŞ BİÇİMİ VE TARİHİ, TÜM TARAFLARIN ONAYLAYACAĞI BİR KURUL TARAFINDAN YÖNETİLEN YENİ BİR KONGRE SORUNA ÇÖZÜM GETİREBİLİR.

GEÇMİŞİN MÜCADELESİ ÖĞRETMENLERİN YOLUNU AYDINLATIYOR

İçinde bulunduğumuz aşamada kimin haklı, kimin haksız olduğu sorunu pek önem kazanmıyor. Zira, baklılık-haksızlık, yasallık-yasasızlık gibi konular henüz tartışma konusu. Sonu gelmeyen, zaman kaybettiren tartışmalar bunlar. Oysa tehlikenin boyutları dikkate alındığında örgütün zaman kaybetmeye tahammülü olmadığı görülür.

Yapılacak iş tartışmak değil, çözüm aramak.

Geçmişin mücadeleleri öğretmenlerin yolunu aydınlatıyor. Öğretmenler zor dönemlerde anlamazlıkları bir yana iterek birleşmesini bilmişler, örgütlerini kurtarmışlar ya da yeniden kurmuşlar. Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında işgal altındaki İstanbul' da işbirlikçilerin ihanetlerini gören Muallimler Cemiyeti'nin dağılacağı yerde derlenip toplandığı gibi. Ve 12 Mart'ın ağır faşist terörü içinde Türkiye Öğretmenler Sendikası egemen sınıflarca gasbedilirken ilerici, demokrat, yurtsever ve sosyalist öğretmenlerin aralarındaki anlaşmazlıkları bir yana iterek TÖB-DER'i kurmaları gibi.

Şimdi de çözüm için aynı yöntem geçerli. Tüm sorumlu öğretmenlerin aralarındaki görüş ayrılıklarını bir yana iterek TÖB-DER'i kurtarmaları, tehlikeden uzaklaştırmaları mümkündür. Örgütü bir tartışmalar alanı ve mabkemeler ağı içine sürüklemek doğru değildir.

Taraflardan birini tanımakla çözüme ulaşılamaz. *Toplanış biçimi, delegeleri ve tarihi, tüm taraflarııı onaylayacağı bir Kurul tarafından yönetilen yeni bir kongre* soruna çözüm getirebilir. Bu kurul örgütün eski genel başkanlarından oluşacağı gibi, tarafların benimsediği başka kişilerden de meydana getirilebilir. Yapılacak kongrenin adı Demokratik Kongre, Olağanüstü Kongre, Yenileme Kongresi gibi adlar alabilir. Yeter ki TÖB—DER'i kurtarmak için herkes içtenlikle davranabilsin.

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü:Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8, Kızılay - ANKARA, Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1, Çemberlitaş-İSTANBUL, Tel: 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği COODIFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles/Belçika - Tel: 230 34 72 - Posta Çeki: 000-1164657-75 ● Abone Koşulları: Yıllık 200.TL., 6 aylık 100.TL. Avrupa, 6 aylık 250.TL., (20 DM.), Yıllık: 500.TL. (40 DM), Amerika: 6 Aylık 325 TL., Yıllık: 650 TL. Avustralya-Japonya: 6 aylık 400 TL., Yıllık 800 TL. ● Posta Çeki: YÜRÜYÜŞ Dergisi 100234 ● İlan Koşulları: Arka kapak (Renkli) 15.000.TL., Arka Kapak (siyah-beyaz) 12.000.TL., İç sayfalarda sütun santimi: 40 TL., Yayın ilanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri ● Kapak: Uğur OKMAN

TÜRKİYE ARTIK ESKİSİ GİBİ YÖNETİLEMEZ

YAVUZ ÜNAL

Türkiye burjuvazisi artık bir yol ayrımındadır. Bir yandan durmadan artan işsizlik, pahalılık, yokluk ve yoksulluk, diğer yandan devlet kadroları içine kadar girmiş faşist odakların sürdürdüğü saldırı ve cinayetler, ekonominin içine düştüğü açmazdan kaynaklanan ve her iki ucuyla da işçi ve emekçilere, yani yönetilenlere yönelmiş çok yönlü saldırılar olarak somutlanıyor. Burjuvazi ülkeyi artık eski usullerle yönetemiyor. Eski usullerle sorunlara çözüm bulamıyor. İşçi ve emekçilere karşı yükselen kitlesel tepkilere faşist saldırı ve cinayetlerle cevap veriliyor. Böylece kitlelerin yükselen tepkileri ve artan örgütsel güçleri kırılmak ve sindirilmek isteniyor.

CHP 5 Haziran seçimleri öncesinde, geniş emekçi yığınların "umudu" haline getirildi. Can güvenliği başta olmak üzere işsizliğin yenilmesi, pahalılığın önlenmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi, her türlü ön koşul ve sınıfsal yapı gözardı edilerek, bu partinin her ne pahasına olursa olsun iktidar olmasına bağlandı. Bu umudun en geniş kitleleri sarmaşı için elden gelen tüm gayretler sarfedildi. O kadar ki, MC iktidarı bile objektif olarak bu umudun yaygınlaşmasına neden oldu.

Böylece MC ile somutlaşan ve kendi koşullarında oldukça büyük mesafe alan burjuvazinin faşist iktidar girişiminin karşısında, en geniş kitleleri kucaklayan sosyal demokrat CHP almaşığı kondu. 12 Mart'lardan çıkarken geliştirilen burjuvazinin bu ikinci almaşığı, kitlelerin sınıfsal tercihlerini ve örgütlenmelerini bir süre ve önemli ölçüde etkiledi. Kitlelerin en ivedi ve güncel taleplerine dayalı olarak iktidara gelen CHP şimdi çözümsüzlük içinde kıvranmaktadır. Başta can güvenliği olmak üzere, işsizlik ve pahalılık gibi en güncel talepler önemini kat be kat artırmıştır.

Ne var ki, her türlü beceriksizlik, çözümsüzlük ve atalet içinde kıvranan CHP iktidarı hâlâ çok önemli bir işlev görmektedir. Gitgide azgınlaşan faşist terör CHP iktidarının yegane almaşığı olarak gösterilmekte ve böylece kitleler hareketsizliğe itilmeye çalışılmakta; daha da kötüsü, bir yanda faşist terör diğer yanda CHP uyuşturuculuğu ile, politik çözümsüzlük kanısı yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Ancak, burjuvazi ülkeyi eskisi gibi yönetemiyor. Kendi yarattığı sorunlar kendi boyunu aşmış durumda. Teknolojisiyle, ara malıyla, hammaddesiyle dışa bağımlı olan sanayinin çarklarını döndürebilmek için durmadan artan oranlarda döviz bulmak gerekiyor. Eski borçlar ödenemiyor. Ertelenmeye çalışılıyor. Faizleri üst üste biniyor. Diğer yandan uluslararası finans kuruluşları daha fazlasını elde edebilmek için yeni krediler açmakta zorluk çıkarıyor, yeni yeni koşullar öne sürüyorlar. İmtiyazlarını ve dolayısıyla çıkarlarını daha geliştirmek, sanayii daha da çok kontrollarına almak istiyorlar. Kalkınma hızının düşürülmesi, doların değerinin 35 TL.ye çıkarılması, iç talebin daha da kısılması, yani enflasyonun daha da artırılması ve nihayet yüzde yüz yabancı sermayeli kuruluşlara müsaade edilmesi yolunda baskılar ve girişimler yapılıyor.

Burjuvazi yol ayrımında: Ya tüm bu isteklere boyun eğecek ve bir bir gerçekleştirecek, bu takdirde yeni politik ve askeri bağımlılıklar da beraberinde gelecektir; ya da bu isteklere karşı çıkılacak, başka çözüm yolları aranacaktır. Bunlardan ilki hiç değilse tümüyle CHP iktidarı eliyle gerçekleştirilemez. CHP bunca yoğun baskıyı öncelikle kendi partisi içinde bile kabul ettiremez. Demirel yönetimindeki AP ve Demirel'in koruyucu kanadı altına aldığı MHP bu istekleri yerine getirecek bir iktidarı kurmaya aday olduklarını açık açık dile getiriyorlar. AP kongresinde alınan bir kararla grev hakkının kullanımının kısılmasına ilişkin olarak yapılan program değişikliği, normal koşullarda seçmenlerinden alacakları oylarla iktidar olmak için çalışacak olan bir partinin kolay göze alabileceği bir iş değildir. Ne var ki, zarlar atılmış, kararlar verilmiştir.

İkinci almaşık CHP iktidarı eliyle başka yolların aranmasıdır. CHP Olağanüstü Kurultayı'nda Ecevit'in çıkışı başka yolların neler olabileceğini açık açık göstermiştir: "Eğer sabrımız tükenir, kendi yararımızı dünyanın yararından (siz emperyalist-kapitalist dünyanın yararı anlayın) bir adım fazla düşünmeye kalkarsak, bundan çok pişmanlık duyanlar çıkabilir..." diyor ve "soğuk savaştan kalan politikaları benimsemediklerini, kanat bölgesinin sivri ucu olmayı kabul etmediklerini" söylüyor. Bu demektir ki, CHP eliyle tutulacak olan ikinci yol, bugüne kadar sürdürülen politik, ekonomik ve askeri rotada önemli değişiklikler gündeme getirmektedir. Her ne kadar "ittifaklara bağlı kalınacağı" söyleniyorsa da bu bağlılığın koşulları önemli ölçüde değişecektir. Çünkü sosyalist ülkelere ve Üçüncü Dünya denilen antiemperyalist ülkelere açılabilmek için en azından emperyalist saldırgan blokun bir temsilcisi konumunu taşımamak gerekir. Nitekim Ecevit içerden büyük sermayenin, dışardan emperyalist finans kuruluşlarının dayatmalarını da şöyle yanıtlıyor: "Cumhuriyet tarihinin en bunalımlı dönemindeyiz ama kimse bu durumdan yararlanmak suretiyle bu hükümet işbaşındayken, bizi bu duvara sıkıştıramayacaktır. Bu duvarda çeşitli kapılar açtık. Eğer o kapılardan geçmiyorsak kendi sorumluluk duygularımızdan geçmiyoruz... En kritik bir bölgede yer aldığımız için atacağımız bir dikkatsiz adımın bütün dünya dengesini değiştireceğini biliyoruz." Ama ister tehdit, isterse yakınma olsun bu ikinci yolun muhtemel sonuçlarını da göstermiş oluyor.

Zararı atan sadece AP-MHP ve dayandıkları çevreler değildir. CHP ve bu zorlandıkları yeni açılımın destekçileri de zararı atmaya başlamışlardır. Aynı Kurultay konuşmasında Ecevit: "Eylemcilerin sadece canlı bir suç aleti olduklarını biliyoruz. Asıl suçlular perde arkasında, asıl suçlular egemen güçler katında. Kiminin yasal kiminin siyasal, kiminin sosyal, ekonomik dokunulmazlığı var" diyor. Faşizmi destekleyen politik kadroları, sivil ve resmi güçleri ve asıl kimi büyük sermaye çevrelerini işaret ediyor. Ve faşizmin politik kadroları ile birlikte emperyalist güçleri devletin resmi raporlarına dayanarak açıklıyor. Ve ilk kez devletin en sorumlu yöneticisi yıllardır söylediklerimizi doğruluyor.

1970 yılında hazırlanmış ve resmi arşivlere girmiş bir raporun şimdi açıklanması ve Demirel'in şahsında faşizmi isteyen ve bunun için çalışan güçlerin, kendi araçlarıyla teşhir edilmesinin ve karşıya alınmasının bir tek anlamı olabilir: O da burjuvazi için -hiç değilse belki bir kesimi için- yol ayrımının gitgide daha zorunlu bir biçimde dayatmasıdır.

Herşeye karşın burjuvaziden ve özel olarak da CHP'den radikal dönüşler ve adımlar atılmasını beklememek gerekir. Hele burjuvazi için, atılabilecek ya da atılması zorunlu hale gelen bu adımların, işçi ve emekçi sınıfların demokratik kazanımları haline gelmesi en büyük endişe kaynağıdır. Dış politikada ve dış ekonomik ilişkilerde özellikle sosyalist ülkelerle kurulan ilişkilerin iç politik ilişkilere yansımaması, işçi ve emekçilerin kazanımları haline gelmemesi için bugüne kadar sarfettiği çaba ve bu amaçla aldığı önlemler burjuvazinin antikomünist tutumunun adeta yegane ekseni olmuştur.

Nitekim somut koşulların bir sonucu olarak burjuvazinin uluslararası konumunda yapılması gereken değişikliğin gitgide daha çok dayattığı günümüzde gene en büyük endişesi, dış politik ve ekonomik açılımların işçi ve emekçilerin mücadelesinin güçlenmesine neden olacaktır. İşte yapılmak istenen yeni yasal düzenlemelerin bu endişelerden kaynaklandığına hiç şüphe yoktur. Muhalefetteyken "Batıda ne kadar özgürlük varsa bizde de aynen olacaktır, ne bir fazla ve ne de bir eksik" diyen de, bu yeni antidemokratik yasa tasarılarıyla özgürlükleri kısmak isteyen de, aynı Ecevit'tir. Antidemokratik baskılarla memur statüsünde tutulan emekçiler için grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkını hükümet programına alan da, dernek kurmayı ve derneklerin çalışmasını zorlaştıran, hatta ortadan kaldırmak isteyen de aynı Ecevit, aynı CHP'dir. Biri kitlelerin artan baskısı karşısında geri çekilmenin; diğeri de burjuvazinin tarihsel korkusunun iki somut göstergesidir.

Burjuvazi artık ülkeyi eskisi gibi yönetemiyor. Yeni yollar bulmak zorunda. Çünkü işçiler, emekçiler, gençler ve aydınlar gitgide bilinçlenip örgütleniyorlar. Mücadele güçleri artıyor. Sınıf mücadelesi güçleniyor. Nesnel koşullar işçileri, emekçileri, demokratik güçleri daha da mücadeleci yapıyor. Sosyalizm alternatifi her geçen gün daha geniş kitlelerce benimseniyor. Demokratikleşme mücadelesinin içeriği toplumsal yaşamın her alanında somutlaşıyor ve zenginleşiyor. Burjuvazi işçi ve emekçi kitleler tarafından örgütlü bir biçimde ekonomik, politik ve ideolojik olarak sıkıştırılıyor.

Burjuvazi yol ayrımına geldi. Ama tercihlerinde bağımsız değil. İşçiler emekçiler, tüm demokratik ve yurtsever güçler içinde sınıfsal çözümler ve öneriler güç kazanıyor. Türkiye İşçi Partisi'nin gelişmesi engellenemiyor. Üye kazanma kampanyası sonunda TİP, mücadelesinde yeni bir hız kazanacak. Gerçekten tutarlı demokratları, yurtseverleri bu süreci destekleyip hızlandırarak burjuvazinin dayatmalarına karşı çıkmak gibi tarihi bir görev bekliyor. Demokratik hak ve özgürlüklerin korunması, burjuvazinin faşist saldırılarının püskürtülmesi, ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme mücadelesi sürecinin gelişmesi ve kalıcı somut kazanımlar elde edilebilmesi buna bağlı.

DEMOKRATİK GÜÇLER GÖREV BAŞINA!

Ecevit hükümeti öncelikle terörizmi önleme, ülkede can güvenliğini sağlama vaatleriyle işbaşına geldi. Ecevit hükümetinin bu vaatleri toplumun en geniş kesimlerinin faşist terörizmin kitleleri sürüklemeye çalıştığı karamsarlığa karşı tepkisini dile getiriyordu. Bu nedenle de hükümetin kuruluşunun bu en geniş kesimlerden destek görmesini sağladı. Faşist terörizmin önlenmesini hiç kuşkusuz birinci sorun sayan ilerici, demokratik güçler, Ecevit hükümetinin, bu vaatlerini yerine getirmesini işçi ve emekçi kitlelerin özlemleri doğrultusunda atılacak önemli bir adım olarak görüyorlardı.

Ecevit hükümetinin kuruluşuna karşı çıkmayan, hatta belki bir ölçüde destek olan emperyalizm ve tekelci büyük sermaye ise, terörizmin önlenmesi vaatlerini, kendi plan ve özlemleri doğrultusunda bir yöne sokarak işçi sınıfının ve demokratik güçlerin karşısına çevirme hazırlığı içindeydi. Ecevit hükümetinin, bu vaatleri somut bir politik içerikten yoksun, terörizmin gerçek kaynaklarını göstermeyen bir biçimde ortaya koyması, emperyalizm ve tekelci büyük sermayenin istediği koşulları yaratıyordu. Demokrasi düşmanı bu güçler, terörizmi, ülkenin temel sorunlarını işçi ve emekçi kitlelerin gözünden gizlemek, onlara "kemerleri sıkma" politikasını kabul ettirmek, daha da önemlisi antidemokratik önlem ve uygulamalarına haklılık kazandırmak için bir gerekçe olarak kullanmaya hazırlanıyorlardı.

Kısacası ülkede başlıca iki politika çarpışıyordu: Birincisi, faşist terörizmin sona erdirilmesi için faşist odakların dağıtılması ve köklerinin kazınması, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi, işçi ve emekçi kitlelerin daha etkin kılınması için mücadele politikası. İkincisi, demokrasinin sınırlarının daha da daraltılarak emperyalizmin ve büyük burjuvazinin egemenliğinin güçlendirilmesi, böylece bağımsızlığın ve kapitalist sistemin temellerinin korunması ve gereğinde faşist bir rejime giden kapıların açık tutulması politikası.

Son günlerde Türkiye'nin önündeki bu ikili seçenek çok daha açık bir biçimde kendisini gösterdi. "Partiler arasında işbirliği", "anarşiye karşı partilerüstü politika" sloganlarıyla zemini hazırlanan bir dizi önlem ve uygulama, Ecevit hükümetinin tasarı ve önlemleri biçiminde gündeme getirildi. Yasalaştırılmak ve uygulamaya geçirilmek
sunuldu. İçeriği aşağı yukarı ayrıntılarıyla açıklanan bu tasarı ve önerilerin ivedilikle ele alınarak sonuçlanması bekleniyor.

Ecevit hükümeti tarafından hazırlanan önerilerin içeriği, yukarıda sözü edilen iki politikadan ikincisinin hükümet üzerinde kendisini kabul ettirdiğini açıkça gösteriyor. Bu öneriler, doğrudan doğruya, terörizmi önleme bahanesi arkasında, zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri daha da sınırlama, bastırma; işçi sınıfı, emekçi kitleler ve demokratik güçler tarafından kullanılma alanını daha da daraltma yönündedir. Hükümetin, bulanık bir "terörizm" hedefi içine demokratik güçleri, başta işçi sınıfının politikörgütüTürkiyeİşçiPartisi olmak üzere emekçi kitlelerin tüm kuruluşlarını da sokma tuzağına olanca hızıyla girdiği görülmektedir. Çeşitli yasa değişikliği tasarı ve önerileriyle birlikte bilimsel sosyalist ideoloji ve örgütlenmeyi engellemeye yönelik 141-142. maddeler gibi hükümlere, kaldırılmak bir yana, gitgide artan bir işlev kazandırılmaya çalışılması anlamlıdır.

Emperyalizmin ve büyük burjuvazinin amacı, işçi sınıfının politik hareketini ve demokratik güçleri terörizmin bir kanadı gibi hedef göstererek, aynı zamanda faşist terör odaklarını gizlemek ve korumak, onları yedek bir güç olarak elinde tutma olanaklarını elinden kaçırmamaktır. Bunun bir başka anlamı, faşist tehlikeyi emekçi kitlelerin üzerinde sürekli bir tehdit olarak tutmaktır. Kaldı ki, en az bunun kadar önemlisi, demokratik hak ve özgürlüklerde yapılacak yeni kısıtlamalar, büyük burjuvazinin siyasal iktidardaki kumanda araçlarını daha da güçlendirerek, gereğinde faşist bir rejime geçişi sağlayacak kapıları daha da aralama sonucunu doğuracaktır. Ve bu tertiplerin Ecevithükümeti eliyle uygulanmasına çalışılmaktadır.

Terörizmin önlenmesi bahanesi ve aldatmacası arkasında gidilen bu yol, bütün demokratik güçler için yeni tehlike ve tehditlerle doludur. Sözde "iç barış" vaatlerinin sis perdesi arkasında gizlenen yeni anti-demokratik tertiplerin açığa vurulması, bunlara karşı kararlılıkla mücadele edilmesi ve bu tertiplerin boşa çıkarılması görevi gelip dayatmıştır. Bütün ilerici, demokratik güçler bu görevin bilincinde olarak mücadeledeki yerlerini almalıdırlar.

YÜRÜYÜŞ

HEDEF Demokratik hak ve özgürlükler değil GİZLİ VE AÇIK FAŞİST ODAKLARDIR

HÜKÜMETİN "ANARŞİ VE TERÖRİZME" KARŞI ÖNLEMLER PAKETİ AÇIKLANDI

Milliyetçi Cephe iktidarlarının politikası, sürekli bir anti-komünist,demokratik güçleri karalamaya yönelik kampanyanın canlı tutulmasıydı. Bu kampanya, faşist terör ve baskının önünü açık tutmaya, onun yolunu temizlemeye yarıyordu. Faşist hareket bu sürekli kampanyanın da sağladığı olanaklardan yararlanarak örgütlenmesini ve terör ağını genişletti. Genel olarak Milliyetçi Cephe iktidarının tabanının korunması, en azından bu tabandan büyük ve önemli kaymaların önlenmesi, ancak böyle bir kampanyanın sonucu olabilirdi.

Ecevit hükümetinin kurulması, bu koşullarda ciddiye alınması gereken bir değişiklik yarattı. Büyük burjuvazinin Milliyetçi Cephe iktidarı eliyle yürüttüğü iktidardan sosyal demokrat bir iktidara geçiş, aynı zamanda anti-komünist, demokratik güçleri karalamaya yönelik savların da etki alanının daraltıldığını gösteriyordu. Ecevit hükümetinin kuruluşu, işçi sınıfının ve demokratik güçlerin faşist tırmanışa karşı öne sürdüğü demokratik taleplerin ister istemez doğrulanması anlamını taşıyordu. Ecevit hükümeti bu demokratik taleplere sahip çıkmış olmasa da, hükümetin kurulması ve faaliyete geçmesi, Milliyetçi Cephe döneminde başlatılan kampanyanın zayıflatılması, geriletilmesi yönünde önemli bir etkide bulundu.

EMPERYALİZMİN VE TEKELCİ SERMAYENİN HESAPLARI

Bu, Ecevit hükümetinin kuruluşuna karşı çıkmayan, hatta bunu bir ölçüde destekleyen emperyalizmin ve tekelci büyük burjuvazinin istediği değildi. Emperyalizmin ve tekelci büyük burjuvazinin çıkarları, başta işçi sınıfının politik hareketi olmak üzere demokratik toplumsal muhalefetin baskı altında tutulmasını, emekçi kitlelerden tecrit edilmesini ve etkisizleştirilmesini gerektiriyordu. Bu yüzden sözü edilen güçler Ecevit hükümetinin kurulmasmdan sonra ortaya çıkan durumu değiştirmek için uzun vadeli çabalara giriştiler. Amaç, Ecevit hükümetini anti-komünist, anti-demokratik politikalarına ortak etmek, bu politikaları Ecevit hükümeti eliyle de sürdürebilmekti.

Ecevit hükümetini, faşist tırmanışa karşı mücadelesiyle o'nun iktidar olmasının koşullarını hazırlayan demokratik toplumsal muhalefetten koparmaya, ona sırt çevirttirmeye yönelik girişimler, birinci olarak ekonomik politika alanında yürütüldü. Hükümete, ekonomik bunalımın faturasını emekçi halkın sırtına yükleme sonucunu doğuracak önlemler dayatılmaya çalışıldı. Bu amaç için, tekelci büyük sermayenin yerli örgütlerinin yanında emperyalist devletler ve finans kuruluşları da harekete geçirildi. Ecevit hükümetinin giriştiği "kurtarma operasyonu", bu tür önlemlerin benimsenmesi ve uygulanması anlamını taşıyordu. Bunların uygulanması yolunda önemli mesafeler alındı.

ASIL HEDEF: ANTİ-KOMÜNİST KAMPANYAYI CANLANDIRMAK

Ancak emperyalizmin ve yerli müttefiklerinin emekçi halkın çıkarlarına ve taleplerine yönelik tertipleri yalnızca ekonomik alanla sınırlı değildi. En az bunun kadar, hatta bundan da daha önemli olan, politik alanda yürürlüğe konması istenen önlemlerdi. Ecevit hükümeti, işçi sınıfının politik hareketinin ilke politikasındaki etkinliğinin artmasını önlemeyi, demokratik güçlerin mücadelesini dar bir alan içinde hapsetmeyi başarabilmeliydi. Milliyetçi Cephe partilerinin daha ilk günden itibaren uygulamaya başladığı "sertlik politikası", başka amaçların yanında, bu temel amaca da yaklaşılması yönünde önemli bir olanaktı.

Anti-komünist, demokratik güçleri karalamaya yönelik kampanyayı yeniden eski gücüne ve etkinliğine kavuşturmak için elde tutulan olanakların başında, faşist terörün hızla yoğunlaşması ve yaygınlaşması geliyordu. Ecevit hükümetinin kurulmasından bu yana faşist terör olanca hızıyla tırmandırıldı. Bu tırmanışın arkasında, bir yanıyla, artık faşist hareketin iktidarı ele geçirme yolunda son girişimde bulunmaya hazırlanma hesapları yatıyordu. Fakat hesaplar sadece bununla ve sadece faşist hareketin hesaplarıyla sınırlı değildi. Faşist terörün yoğunlaştırılıp yaygınlaştırılması, aynı zamanda, hükümeti anti-demokratik konumlara çekmek, demokrasi güçlerini bastıracak önlemleri ona empoze etmek için de bir koz olarak elde tutuyordu.

ECEVİT HÜKÜMETİNİN ÖNLEMLERİ

Bu gelişmelerin somut sonuçları, Ecevit hükümetinin "anarşiyi ve terörizmi önleme" gerekçesiyle hazırladığı bazı tasarı ve önlemlerin açıklanıp parlamento gruplarına sunulmasıyla gözler önüne serildi. Ecevit-Demirel görüşmesinden hemen sonra Hürriyet gazetesinin madde madde ilan ettiği bu önlemler, geçtiğimiz hafta içinde daha geniş ayrıntılarıyla açıklandı. CHP yetkililerinin, bu önerileri AP Grup Başkanvekillerine sunmasından sonra, önerilerin listesi basında yer aldı.

"Anarşiye ve terörizme karşı önlemler" adı altında İçişleri ve Adalet Bakanlıklarınca iki ayrı yasa değişikliği tasarıları açıklandı. İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanan tasarıda bazı yasalarla ilgili şu değişiklikler öneriliyordu:

üzere parlamento

1. Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası'nda değişiklikler:

a. Mülki amirin emri ile polis bir kimsenin üzerini arayıp gerekirse özel kağıtlarına el koyabilecektir.

b. Polis, yurttaşların kimliğini sorup, kimliğini ispat edemeyenleri karakola götürerek, kimlik saptaması yapabilecektir.

c. Gecikmesinde sakınca görünen hallerde ve kamu düzeniyle ilişkili olaylarda mülki amirin emri ile bütün binalara ve müştemilatına polis girebilecektir.

Economist'e göre IMF, Türkiye'nin bekçi köpeği olacakmış

Haftalık "Economist" Dergisi'nin son sayısında ilginç bir yazı yayınlandı. Dergide, Türkiye'nin 2,2 milyar dolar tutarındaki DÇM borç yükünün altına, düşük faizle döviz girişi yanında "nakit paraya aç" yerli işadamlarımızın yüksek faizlerle ve elverişsiz döviz transferleri sonucunda girdiği anlatılıyor. Ve ekleniyor:

"Uluslararası bankalar, paralarının Türkiye gibi dünyanın en sarsıntılı ekonomilerinden birinde bulunmasından dolayı kuşku içindedirler. IMF'nin Türkiye'ye açtığı 375 milyon SDR (Yaklaşık 500 milyon dolar) tutarındaki kredinin uzun dönemli bir çözüm getiremiyeceğine de inanıyorlar. Bu nedenle, IMF'yi Türk ekonomisini kollayan bir 'bekçi köpeği' olarak görmek istiyorlar!"

Economist Dergisi de dünyanın manavı ve kasabı olması istenen Türkiye'nin ekonomisini denetleyen bir bekçi köpeği görüşünü o denli benimsiyor ki, yazının sonunda müşteriyi kızıştırmayı ihmal etmiyor:

"Başbakan Bülent Ecevit'in sözleri, bankaların Türkiye'de açtıkları kredileri almada tek umut. 500 milyon dolarlık kredinin toplanabilmesi için 7 büyük bankanın verdiği 25'er milyon dolarlık kredi, küçük bankalara cesaret verebilir. Var mı katılan?"

Eh, bekçi köpeği, köpekliğini iyi yaptığını kanıtladıkça küçük bankalar da Türkiye'ye yardım(!) elini neden uzatmasınlar ki...

BÜTÜN İLERİCİ, DEMOKRAT GÜÇLERİN, DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ KISITLAYAN YASA HÜKÜMLERİ VE DİĞER UYGULAMALAR ÜZERİNDE, ÖZELLİKLE 141 - 142. MADDELER ÜZERİNDE BUGÜNLERDE DİKKATLE DURMALARI GEREKİYOR. FAŞİST TERÖR ODAKLARI VE EN BAŞTA MHP İLE, DEMOKRASİDEN, BAĞIMSIZLIKTAN YANA GÜÇLERİ VE İŞÇİ SINIFININ POLİTİK HAREKETİNİ AYNI KAP İÇİNDE GÖSTERME YOLUNDA SON GÜNLERDE SİNSİ BİR KAMPANYANIN GELİŞTİRİLDİĞİ GÖRÜLÜYOR. BUNUN İÇİN İKTİDARDAKİ CHP HÜKÜMETİNİN DE 141 - 142 GİBİ ANTİDEMOKRATİK, FAŞİST YASA HÜKÜMLERİNİ SAVUNMAYA GEÇMEYE, BUNLARI EN AZINDAN BUGÜN İÇİN MAZUR GÖSTERMEYE HAZIRLANDIĞINA İLİŞKİN İPUÇLARI ORTAYA ÇIKIYOR. BU DÖNEMDE BU HÜKÜMLERİN İŞÇİ SINIFININ POLİTİK HAREKETİNİN SESİNİ KISMAK, MÜCADELESİNİ YAVAŞLATMAK İÇİN GÜNDEMDE TUTULABİLECEĞİ BELLİ OLUYOR. 141 - 142. MADDELERİN KALDIRILMASI SORUNUNUN GİTGİDE DAHA DA GÜNCELLEŞTİRİLDİĞİ BİR ORTAMDA, BU SORUNU BİR KEZ DAHA HAFIZALARIN GERİSİNE İTMEK İÇİN ÇABALAR HARCANIYOR. 141 - 142 GİBİ ANTİ-DEMOKRATİK UYGULAMALARA KARŞI MÜCADELE, BUGÜNKÜ ORTAMDA, FAŞİST ODAKLARIN DAĞITILMASI, MHP VE YAN KURULUŞLARININ KAPATILMASI MÜCADELESİNİN AYRILMAZ BİR PARÇASI HALİNE GELİYOR.

2. Emniyet Teşkilat Yasasında değişiklik de şöyleydi:

a. Emniyet mensuplarına verilen cezalarda düzenleme getirilmekte ve bu cezaların çabuk uygulanabilmesi sağlanmaktadır.

b. Başarı gösteren emniyet mensupları, başarılarının ölçüsüne göre ödüllendirileceklerdir. Bu duruma göre ödüllenme miktarı 12 aylık ikramiyeye kadar yükselebilecektir.

3. Memur Kanunu'nda değişiklik yapılması ve memurların amaçları memurluk vasfı ile bağdaşmayan derneklere ya da amaçları ne olursa olsun uygulamada memurluk vasfıyla bağdaşmayan derneklere üye olmalarının yasaklanması öngörülmektedir.

4. Dernekler Yasası'nda değişiklik öngörülmektedir.

Buna göre:

a. Dernekler tek amaçlı olacaktır.

b. Tüzükleri amaca aykırı olmayacaktır.

c. Tüzük bir yana, dernekler amaç dışına çıkamayacaktır.

d. Bu çeşit dernekler kurulmayacak, kurulmuş olanların tüzükleri yeniden incelenecek ve amaç dışı çalışan dernekler idare ya da mahkemece kapatılacaktır.

5. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nda değişiklik öngörülmektedir. Şimdiki uygulamaya göre toplantı ve gösteri yürüyüşleri için 18 saat önce bir bildirim yeterli olmaktadır.

Tasarıyla bu süre 72 saate çıkarılmaktadır. Ayrıca idareye toplantı ve gösteri yürüyüşlerini 10 güne kadar erteleme yetkisi getirilmektedir. İdarenin erteleme kararına toplantı ve gösteri yürüyüşünü düzenleyenler 24 saat içinde asliye ceza mahkemesine başvurarak itiraz edebileceklerdir. Asliye Ceza Mahkemesi hakimi bu itirazı duruşmasız karara bağlayacak ve karar kesin olacaktır. Ancak mahkemede idarenin kararı bozulsa dahi göstericiler 24 saat geçmeden toplantı veya gösteri yürüyüşünü yapamayacaktır. Böylece idareye çıkabilecek herhangi bir olaya karşı daha çok hazırlanma süresi sağlamak amacı güdülmüştür.

6. İller İdaresi Yasası'nda valilere kendi bölgelerindeki bir toplum olayı nedeniyle askeri birliklerden yararlanma konusunda daha geniş yetkiler vermek için değişiklik yapılmıştır. Bugünkü uygulamada valiler kendi ellerindeki kuvvetlerle çıkan bir olayın üstesinden gelemedikleri takdirde askeri birliklere başvurubaliyorlardı. Yasada değişiklik yapılarak "üstesinden gelemeyeceklerine kani olduklarında" askeri birlikleri çağırma yetkisi verilmektedir.

1969'da Sükan'ın hazırladığı "Tedbirler Yasası"nı andıran bu önerilerin basında açıklanması, Ecevit hükümetinin, terörizme karşı mücadele gerekçesi arkasında emperyalizmin ve tekelci büyük sermayenin anti-demokratik özlemlerinin yolunu tutmaya hazırlandığını gösterdi. Başbakan Ecevit'in CHP Olağanüstü Kurultay'ında MHP'yle ilgili olarak yaptığı açıklamalar bu önerilerle yanyana getirilince, hükümet yanlısı çevrelerce yaratılmak istenen izlenimden farklı bir görünüm ortaya çıkıyordu. Bu, işçi sınıfının politik hareketini ve demokratik güçleri terörizmin bir kanadı gibi hedef göstererek, faşist odaklara karşı hükümetten beklenen önlemleri kağıt üzerinde bırakma niyetiydi. Böylece Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklere yönelik gerçek tehlike, faşist terör ve faşist bir darbe tehlikesi, yine hafızaların gerisine itilmek istenecekti.

Ecevit hükümeti belki böylece, desteğine umut bağladığı emperyalizmin ve tekelci büyük burjuvazinin güvenine yeniden daha sıkı sarılabileceği hesabını yapıyordu. Gericiliğin anti-komünist kampanyasının hedefleri arasından kendisini sıyırmak için, bu kampanyanın karşısında değil, yanında, hatta içinde yer alma yolunu seçiyordu. Fakat böylesi hesaplar hüsrana uğramaya mahkumdu. Anti-demokratik önlem ve uygulamaların şemsiyesi altında her zaman mevzilerini koruyup güç toplama olanağını bulacak olan faşist odaklar, Ecevit hükümetini de yerle bir etmek için hiçbir fırsatı boşa harcamayacaklardı. Kısacası Dimyat'a gitme hesaplarıyla pembe rüyalara dalan Ecevit hükümeti, gerçekte evdeki pirinçten de olma riskini omuzluyordu.

Bugün işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin taleplerinin, demokratik hak ve özgürlüklerinden kısıtlanmasından yana değil, tam tersine daha da genişletilmesinden, öncelikle de faşist terör odaklarının dağıtılması, MHP ve yan kuruluşlarının kapatılmasından yana olduğu bir kere daha zihinlere çakılmalıdır. Bunun için demokratik güçleri zorlu sınav günleri bekliyor.

GENE 141-142

ERŞEN SANSAL

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi verilen önemli alanlardan birisi de Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142. maddeleri. 1922'de Mussolini'nin iktidarı alması ile başlayan faşist dönemin İtalyan Ceza Kanunu'na getirdiği değişikliklerden 1936'da TCK'na aktarılan bu ünlü maddeler, yıllar yılı işçi, emekçi ve aydın kesiminin düşünce ve örgütlenme özgürlüklerine karşı "kurulu düzen"in bekçiliğini yapmışlardır.

"Bu maddeler tek parti rejiminin korunmasına yaramışlar, kurulu ekonomik ve sosyal temel düzenleri, özellikle ortaçağ kalıntısı toprak rejimini ayakta tutmuşlardır. Tutucu ve gerici gelenekler karşısında, uyarıcı, ilerici ve ilerletici her türlü eğilim ve akımı ezen ve susturan bu iki maddenin totaliter bir düşünüş ve davranışı temsil ettiği, bu yüzden de demokratik görüş ve yaşayışın, hürriyetçi ve insancı felsefenin tam karşıtı olan bir felsefeyi yansıttığı açık bir gerçektir." (Anılan maddelerin iptali için T.İ.P. tarafından 1965'te Anayasa Mahkemesi'nde açılan dava dilekçesinden)

Bu iki madde, T.C.K.'nda başka hiç bir maddede görülmediği bir biçimde 13 yılda dört kez değiştirilmiş ve her defasında da ceza daha ağırlaştırılmış, suçun kapsamı daha genişletilmiştir.

Kuruluş amacı Avrupa ülkelerinin bütünlüğünü sağlamak olan ve bizim de üyesi bulunduğumuz Avrupa Konseyi üyesi ülkeler arasında, çağdaş düşünceyi ve sosyalizmi olduğu kadar demokratik gelişmeyi de zorlaştıran 141-142 yasaklama anlayışının bulunduğu tek ülke, Türkiye'dir. Bu nedenle, bugün bu maddelerin hâlâ kanunumuzda yer almasını, Anayasa'nın daha başlangıcında ifade edilen *"dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi"* olma niteliği ile bağdaştırabilmek olanaksızdır.

SAĞI VE SOLU DENGELEME

141-142 sorunu çok yönlü bir sorun. 1930'lardan bu yana, bu maddeler üzerinde bir yığın spekülasyonlar dönüyor. Maddelerdeki cezalar devamlı arttırılır ve yakın tarihlere kadar kitle tutuklamaları sürdürülürken son zamanlarda oynanan oyun biraz daha farklı. Bugün kendi parti programına bu maddelerin kaldırılacağını yazan CHP, iktidarın ağırlığını teşkil ediyor. Ne var ki, hükümet olma meselesine gelince bundan hemen bir kalemde vazgeçebiliyor ve bir kenara itiliyor. Aslında hesap açıktır. 12 Mart döneminin ve MC iktidarlarının arkasından kitlelerin sola kayan tercihlerinin ve umutlarının sömürüsü yapılıyor. Ekonomik ve demokratik istek ve özlemler meyanında 141-142'nin kaldırılacağı vaat ve imajı ile bir yandan oy avcılığı yapılıyor, bir yandan da kitleler atalete sevkediliyor. Ayrıca CHP'nin hiç de hakketmediği bir takım oyları CHP'ye kazandıran CHP dışındaki etkenler de bu tutumla bütünleşti.

Günümüzde CHP'nin gözden kaçmayan başka bir tutumu daha var: sağa da sola da karşı olmak. Bu, bir bakıma sağla solun dengelenmesi biçiminde gündeme gelmektedir. Bugün bir yığın cinayet ve saldırılarda kullanılan silahların MHP lokallerinden ve MHP üyelerinden verildiği haberleri gazete sütunlarını kaplarken, faşist baskı ve terörün kaynaklandığı yuvalar ortaya çıkarken, sağ-sol dengesinden bahsedebilmek mümkün değildir. Daha yığınla cinayetin failleri bulunmadan "işi adalete sevkediyoruz" deyip çıkıvermek ve programındaki vaade rağmen 141-142 meselesini unutuvermek, faşist güçlere ve odaklara taviz vermekten başka birşey değildir

Elbette burjuvazinin kontrolündeki bir yönetimin 141-142 konusunda elinden geldiğince direneceği açıktır. Çünkü burjuvazi, bu maddelerle bir yerde iktidarının takviyesini yapmaktadır. Ancak iktidar olma olanağını, bunun tersine yarattığı bir imajdan da sağladığı güçle kazanan sosyal demokrat iktidar, toplumdaki güçlerin ve gelişmelerin gerekli kıldığı yükümlülükleri göz ardı edemez.

141 ve 142. maddeler, son kez 1951 yılında değiştirildi. O tarihten bu yana bu maddelerde değişiklik yapılması için bir kaç girişimde bulunuldu ise de sonuç vermedi. Ve gene o tarihten bu yana olağanüstü dönemler (1951 tevkifatı, sıkıyönetimler ve DGM dönemi v.b.) dışında özellikle 141. madde pek uygulama alanı bulabilmiş de değildir. Hatta 1960'da maddenin Tahkikat Komisyonu üyeleri için olduğu gibi, sağa karşı kullanıldığı da görülmüştür. Yani denilebilir ki, bu maddelerin muhafaza edilmesinde burjuvazinin umduğu yarar giderek tükenmektedir. Esasen özgür düşünce hakkından, özgür örgütlenme hakkından işçi sınıfının sürekli yoksun kılınamayacağı da bir gerçektir. Sendikal hakların, toplu sözleşme ve grev haklarının teslim edilmesinde olduğu gibi bu zorunluluk da demokratik bir hak olarak elbette kendisini dayatacaktır.

Kaldı ki, 141. ve 142. maddelerin kaldırılmasını fazla da abartmamak gerekir. Bu maddelerin kaldırılmasını, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin temel koşulu olarak görmek yanlıştır. Bununla birlikte 141. ve 142. maddelerin kaldırılmasının, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin temel koşulu olmasa da, bu mücadelenin bütünü içerisinde küçümsenmeyecek bir yeri olduğu da yadsınamaz.

YENİ DURUM

Anayasa Mahkemesi, 1965 yılında T.İ.P.'nin açtığı davada, 7 muhalife karşı 8 üyenin oyçokluğu ile anılan maddelerin Anayasa'ya aykırı olmadığına karar vermiştir. Ne var ki, aradan geçen zaman zarfında toplumsal gelişmeler aşama kaydetmiş ve anayasal düzeyde yeni yorumlar ortaya çıkmıştır. Özellikle, Devletin, cumhuriyet niteliğinin unsurlarını genişleten bir anlayışın ortaya çıkması, Anayasa Mahkemesi'nin yorumunda farklı çağdaş düşüncelerin geliştiğini de göstermektedir. Bu gelişmelerin ışığında Anayasa Mahkemesi'nin 141-142 konusunda değişik yaklaşımı olabileceği ihtimali düşünülmelidir. Anayasa Mahkemesi yolu, 141-142 sorununa çözüm getirilmesinde ciddi bir alternatif olma önemini taşımaktadır. Gittikçe aşınmış olan ve yıpranan bu maddelerin, bu yolda takılıp kalmaları olasılığı artmıştır.

Fakat bugüne değin yüzlerce ilerici, devrimci, sosyalistin binlerce yıl hapislerde yatmasına neden olan bu maddelerin hukukun dışında bırakılmasını asıl belirleyecek olan; ülke içindeki politik ve demokratik örgütlü güçlerin artması, kitle içinde derinleşen bir bilince ulaşmasıdır.

ÜGD Kongresine Necdet Güçlü'nün katili başkanlık etti

ÜOD'nin ipliğinin pazara çıkmasından sonra kurulan ÜGD'nin MHP'li milletvekillerince de "şereflendirilen" 1. Kongresi, "ülkücü" gençliğe moral şırıngası yapmaya çalıştı. Hergün gazetesinin yazdığına göre, iç gıcıklayıcı manzaralarla açılan Kongre'nin Divan Başkanlığı'na Dr. Necdet Güçlü'yü öldürmekten 12 yıl hüküm giymiş İbrahim Doğan getirildi. İbrahim Doğan için verilen önergenin altına imza atanlar, ÜOD'nin dört eski genel başkanı.

İstanbul Bayrampaşa Cezaevi'nden 13 faşistin kaçışının hemen ertesinde yapılan kongrede, Muhsin Yazıcıoğlu, bu 13 faşistten "arkadaşlarımız" diye sözederek, kendilerinin "bir tertibe kurban ettiklerini söyledi. Muhsin Yazıcıoğlu'nun bu sözlerinden anlaşılıyordu ki, "akıl hastaları"na sahip çıkma işini ÜGD üstlenmişti. Anlaşılan MHP ile ÜGD arasında böyle bir işbölümü yapmanın yararları hesabedilmişti.

Firarilerin nasıl bir "tertibe" kurban gidecekleri bir yana, Muhsin Yazıcıoğlu'nun 13 faşiste açıkça arka çıkması, tek başına bir soruşturma konusu.

Kongrenin alışılmış bir sonucu da, ÜGD Genel Başkanlığından Muhsin Yazıcıoğlu'nun ayrılıp, yerini halefi Sefa Şefkat Çetin'e bırakmasıydı. Faşist hareket içindeki bu sıradan değişiklikte, "nöbet"i devralan Sefa Şefkat Çetin'in ne kadar "şefkatli" olacağını çok geçmeden göreceğiz!

Yineliyoruz

MHP dosyası

MHP'nin faşist terör ağının arkasındaki sorumluluğunu ortaya koyan yeni kanıtlar geçtiğimiz hafta Başbakan tarafından açıklandı. Başbakan'ın açıklamaları doğrudan doğruya devlet arşivlerine dayanıyor ve MHP'nin silahlı yeraltı örgütlenmesinin en az on yıl kadar gerilere gittiğini ortaya koyuyordu. MHP'nin faşist ideolojiyi ve faşist örgütlenme biçimini benimsediğinin belli olmasından beri, başta işçi sınıfının politik hareketi olmak üzere tüm demokratik güçler bu gerçeği durmadan kamuoyuna açıklamışlardı. Sözü edilen devlet raporunun hazırlandığı sıralarda MHP'nin silahlı yeraltı örgütlenmesine ilişkin bilgiler ilerici basında yer almıştı. Bu bilgilerin gerçekliği şimdi resmi belgelerle de ortaya çıkmış oldu. Başbakan'ın açıklamaları, faşist terör odaklarının dağıtılması için MHP'nin kapatılması zorunluluğunu bir kere daha en açık şekilde ortaya koydu.

Ne var ki Başbakan'ın açıklamasıyla birlikte, büyük burjuvazi adına MHP'yi kollama görevini üstlenmiş çevreler tarafından, MHP'nin kapatılması sorununun üzerine örtü çekme, konuyu soğutma yönünde girişimlerin başladığı görüldü. Birkaç hafta önce izleri görülmeye başlanan bu girişimler, son olarak Cumhuriyet Başsavcısı'na yapılan atıflarla da desteklenme yoluna gidildi. Faşist terör ağının arkasındaki MHP sorumluluğunu gizlemek için her türlü yola başvuran Hürriyet gazetesi, Başbakan'ın açıklamalarından sonra, bu kez MHP'nin kapatılmasına yasal gerekçelerle karşı çıkma çabasına girdi.

MHP'nin kapatılmasının yasal bakımdan olanaksızlığını kanıtlamak için, birinci olarak, MHP'nin silahlı yeraltı örgütlenmesine ilişkin bilgilerin kesinleşmesi gerekliliğinin öne sürüldüğü görülüyor. Ayrıca suç işleyenlerin MHP üyesi, MHP Genel İdare Kurulu üyesi olduklarının ortaya çıkmasının ya da MHP'nin doğrudan doğruya suçu kabullenmesinin gerektiği öne sürülüyor. Cumhuriyet Başsavcılığı'na, faşist terör olaylarından yakalanan suçluların MHP ya da Ülkü Ocakları üyesi olduklarına ilişkin kesin bilgiler verilmediği de öne sürülenler arasında. Bu tür sözde "yasal" gerekçelerin yanında, MHP'nin kapatılmasının "siyasal partiler kurumunu zedeleyeceği" gibi, demokratik özgürlüklerden yana gözüken mazeretlerin de ortaya atıldığı görülüyor.

MHP DOSYASI

3 Kasım: Denizli Kale'de MHP'li bir grup, CHP lokalini basarak tahrip etti. Olayla ilgili olarak üç kişi yakalandı.

4 Kasım: MHP Kocamustafapaşa lokalinde, tartışan iki MHP'liden biri diğerini öldürdü. Öldürülen faşistin İzmir'de bir cinayete adının karıştığı bildirildi.

5 Kasım: İstanbul'da MHP Kocamustafapaşa temsilciliğinde bir kişiyi öldürmekten sanık Rüştü Ergun, babası tarafından olayda kullandığı tabancasıyla polise teslim edildi. Ergun'un, geçen yıl İzmir'de bir kişiyi öldürmekten sanık olarak arandığı bildirildi.

6 Kasım: Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın, MHP'nin sıkıyönetim istemi ile ilgili olarak açtığı soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

İstanbul Bayrampaşa Cezaevinden kaçan 13 faşistten biri olan Halil Güner Amasya'nın Yaslıçay köyünde yakalandı.

7 Kasım: POL-BİR'li oldukları öne sürülen 5 sarhoş polis, Bülent Ecevit'in kaldığı Hariciye Köşkü önünde "Yaşasın Türkeş" diye bağırarak gösteri yaptılar ve Köşk'ün bahçesine bir bozkurt panosu attılar.

8 Kasım: İstanbul'da MHP tarafından kullanıldığı bildirilen araçla Çemberlitaş'ta kuyumcu soygununa katıldıkları açıklanan 22 faşist hakkında kamu davası açıldı. Sanıklar arasında, MHP İstanbul Gençlik Kolu eski başkanı ve halen yönetim kurulu üyesi iki kişi de bulunmaktadır.

Manisa'da bir öğretmenle bir memurun evlerine bomba atan ÜOD üyesi bir kişi yakalandı.

Ankara'da, polisin Şenyuva mahallesinde bir evde yaptığı aramada, evde bulunan 11 kişi ile 2 dinamit lokumu, 7 metre uzunluğunda fitil ve bir adet fünye ele geçirildi. Aynı evde bir gün sonra yapılan aramada bir kişinin üzerinde Kamelya çay kutusunda hazırlanmış 2, bir başkasının üzerinde de Meysu şişesine yerleştirilmiş, tahrip gücü çok yüksek bir patlayıcı madde bulundu. Soruşturmanın derinleştirilmesi sonucunda, patlayıcı madde bulundurdukları, bunları imal ettikleri ve yasa dışı örgüt kurdukları açıklanan 13 faşist tutuklandı.

MHP raporu

Faşist terör ağı çorap söküğü gibi ortaya çıkıyor

Emniyet Genel Müdürlüğü Önemli İşler Dairesi tarafından 1970 yılında hazırlanan ve o zamanki Demirel hükümetine sunulan rapor, demokratik güçlerin yıllardır üzerine basa basa vurguladıkları, MHP'nin terörist faaliyetlerinin ve kurulan komando kamplarının hükümetin bilgisi altında olduğunu kanıtlıyor. 1965'lerde demokratik güçlere karşı "200 bin kişiyi silahlandırmaktan" söz eden Demirel tarafından görmezlikten gelinen bu rapor, Demirel'in silahlandırmaktan söz ettiklerinin kimler olduğunu da bugün daha açık seçik ortaya çıkarıyor. Bu nedenle de Demirel'in bu raporu "düzmece" olarak nitelendirmesi, gerici tüm yazarların birer MHP avukatı kesilmesi, bir "suçüstü" telaşından başka bir anlam taşımıyor.

Sermayenin emrine verdiği kalemiyle, acemi bir sokak kabadayısına özenen uslubuyla, biraz daha genç olsa komando kamplarına yazılacağına kuşku bırakmayan Rauf Tamer, şu sözlerle kendisini bir kezdahaele veriyor: "Bu haksızlıklar karşısında tarafsız insanı bile zorla MHP avukatı yapmaz mı bunlar?" Benzer bir "cürmü meşhut durumu", MHP avukatı bir başka kalemşörü Güneri Civaoğlu'nu, eli kanlı caniler yetiştirmeye yönelik olan bu olayı yansıtan raporu "sıradan bir iç güvenlik dosyası" olarak nitelemeye yöneltiyor.

"SIRADAN BİR RAPOR"

Tercüman gazetesinde "kamp kuran" kalemlerin "sıradan bir rapor" olarak nitelemeye çalıştıkları rapor 27 ayrı yerde MHP tarafından "komando kampı" kurulduğunu bildiriyor. Rapor'da bildirildiğine göre *"MHP Gençlik Kolları, Ülkü Ocakları Birliği, Genç Ülkücüler Teşkilatı, Milli Türk Talebe Birliği'nin organize ettiği, yönettiği, maddi ve manevi yönden desteklediği komando kampları, gençliği fikri ve fiziki yönden yetiştirmek ve onlara Turancılık ülküsü vermek gayesiyle 1968 yılı yaz aylarından itibaren yurdun muhtelif il ve ilçelerinde kurulmuştur."*

MHP'nin 1970 öncesinde Gaziantep'te düzenlediği komando kampına Cengiz Gökçek'in silah sağladığı açıklandı. Geçenlerde Gökçek'in polisçe aranan Gaziantep eski ÜGD Başkanı ile birlikte bir fotoğrafı basında yeralmıştı.

Raporda kampların MHP yöneticileri tarafından yönetildiği de belirtiliyor. Raporda yer aldığı biçimiyle Gümüldür kampı MHP milletvekili Rıfat Baykal; Eskişehir yolu üzerindeki kamp MHP Genel İdare Kurulu üyesi Dündar Taşer; Kayseri Yuvalı köyü yöresindeki kamp MHP İl Başkanı Sami Bolak; Sakarya İli Karasu ilçesindeki kamp MHP İl Başkanı İlyas Aslantürk; Adana İli Osmaniye ilçesindeki kamp MHP ilçe başkanı Ali Erat; Gaziantep kampı, o zamanlar il başkanı bugün MHP milletvekili olan Cengiz Gökçek tarafından yönetilmişti.

MHP yöneticileri yalnızca kampları yönetmekle de kalmıyor. Demirel tarafından sümen altına atılan rapor, MHP yöneticilerinin bu kampların teçhizat yönünden desteklenmesini de üstlendiklerini açıklıyor.

Örneğin Gaziantep'te düzenlenen kampa il başkanı Cengiz Gökçek tarafından silah temin edildiği söyleniyor: *"Gaziantep ili merkez ilçeye bağlı Erikçe köyünde 20.7.1970 günü 20 kişinin katıldığı bir komando kampı açılmıştır. Kampı Malatya Erkek Sanat Enstitüsü öğretmeni Mehmet Öcal Tekinsel yönetmiştir. Kampta MHP Gaziantep İl Başkanı Cengiz Gökçek ve Abdülbaki Özsimitçi'nin atış kulübünden temin ettikleri 3 adet tüfek ve 2 adet susturucu takılmış tabanca ile atış talimleri yapılmıştır. Kampa katılan gençlerin ihtiyaçlarını sağcı teşekküllere mensup şahıslar ile bölgedeki un fabrikalarından karşılanmıştır. Gençlerin sıhhi durumları asabiye müteassısı Dr. Yaşar Bahadır tarafından sık sık kontrol edilmiştir.*

Adana'da Namrun yaylasında açılan kampta da, raporda belirtildiğine göre, çeşitli silahlar bulunmaktaydı: *"Kampa başlangıçta 80 kişi, sonradan da 18 kişi daha katılmıştır. 10 adet Smith Wesson, 7 adet Kırıkkale yapısı tabancanın bulunduğu tespit edilen kampa İçel, Maraş, Gaziantep ve Adana il ve ilçelerinden parti mensubu gençler katılmıştır."*

İhtiyaçlarının MHP Genel Yönetim Kurulu üyesi Kamil Koç tarafından karşılandığı Rapor'da belirtilen Bursa'nın Mudanya İlçesi Kumkaya köyü hudutları içinde kurulan kampın yerini seçmek için Türkeş'in buraları daha önceden denetlediği de öne sürülüyor. *"Tasarlanan komando kampının yerini görmek gayesiyle MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş Bursa'ya gelmiştir. Kamp yeri olarak kararlaştırılan yukardaki yeri gezmiş ve ilgililere orada kurulması için emir vermiştir. Bu emir gereğince MHP Bursa İl Teşkilatı ve Genç Ülkücüler Teşkilatı Bursa şubesi yetkilileri tarafından 12.7.1970 günü kamp faaliyete geçirilmiştir."*

Raporda MHP'nin silahlanmasına da ayrıca yer verildiği ortaya çıkıyor: *"MHP'nin ve partiye bağlı diğer ülkücü dernek ve kuruluşların vurucu kuvveti durumunda bulunan komandoların sebebiyet verdikleri çeşitli olaylarla, emniyet kuvvetlerince yapılan aramalarda tabanca, tüfek ve molotof kokteyli gibi silahların kullanılmış ve bulunmuş olması yurdun birçok il ve ilçesinde kurulan komando kamplarında ateşli silahlarla atış talimleri yapıldığı tespit edilmiş olması Türkçü-Turancı cereyanın militanlarının her geçen gün biraz daha silahlanma yoluna gittiğini açıkça ortaya koymaktadır. İstanbul'daki komandolar Genel Başkan Alparslan Türkeş ve diğer parti yetkilileri ile yakın teması bulunan, kendisi de partiye kayıtlı olan Unkapanı Salih Paşa Caddesi Karakullukçu Han, Kat 2 No.9'da işyeri bulunan Yücel Yenidağ isimli şahıs tarafından çeşitli marka ve çapta tabancaların temin edildiği tespit edilmiştir. Ankara'daki komandolara da tabanca ve benzeri ateşli silahlar Ülkü Ocakları Birliği ve Genç Ülkücüler Teşkilatı mensubu N.T ve Y.E. isimli şahısların vasıtasıyla isim ve adresleri bulunan kimseler tarafından temin edilmektedir."*

NEDEN ŞİMDİ?

MHP'nin bugünkü terör eylemlerinin temellerini nasıl ve

kapatılamaz!

Başbakan'ın açıkladığı MHP Raporu, MHP'yle ilgili olarak son zamanlarda ortaya çıkan somut ve maddi verilerin sadece çok küçük bir bölümüdür. Üstelik bunlar sadece yıllar öncesine ilişkin olanlardır. MHP'yle ilgili raporun hazırlandığı 1970 yılından bu yana MHP'nin silahlı yeraltı örgütlenme ağının çok daha geniş boyutlara ulaştığına kuşku yoktur. 1970'te henüz sadece temelleri atılan ve ondan sonra hızla yayılan bu terör ağının sonuçları, asıl son yıllarda görüldü. Son birkaç yıl içinde ortaya çıkan faşist terör olaylarının faillerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılması, Başbakan'ın açıkladığı rapordan çok daha kapsamlı verileri ortaya koyacaktır ve şimdiden koymaktadır. Sadece son aylar içinde elde edilen veriler, MHP'yle ilgili kapatma girişimlerinin başlatılması için yeter de artar bile.

MHP'nin faşist terör arkasındaki sorumluluğuyla ilgili olarak, sadece bugüne kadar ortaya çıkanların değil, eksiksiz olarak tüm kanıtların ortaya çıkmasını beklemek, MHP'nin kendi hükmünü kendisinin vermesini beklemek kadar büyük bir gaflet olacaktır. Bugüne kadar belirlenen kanıtlardan hareketle faşist terör ağının bütün ilmiklerini çözecek araştırma ve soruşturmayı gerçekleştirmek, emniyet kuruluşlarının ve savcılıkların değil de, kimin görevidir? Savcılık göreviyle yükümlü makamlar, MHP'nin kapatılmasını talep eden demokratik örgüt ve kuruluşların karşısına "kesin kanıtlarınız var mı?" sorusuyla çıkmak yerine, herhalde eldeki sayısız kanıtları derinleştirip kesinleştirme sorumluluğuyla karşı karşıyadırlar.

MHP, yetkili mahkemelerden çok önce kamuoyunun, geniş yığınların gözünde mahkum olmuştur. MHP'nin faşist terördeki sorumluluğu artık en geniş toplum kesimlerinin zihnine tartışılmaz bir gerçeklik olarak kazınmıştır. Kamuoyunun gözünde çoktan hüküm giymiş olanları sözde "yasal" ya da "hukuki" gerekçelerle mahkemelerin önünde suçsuz göstermeye yönelik girişimlerin, faşist teröre kanat germekten başka sonucu olamaz. Faşist terör odakları, böylesi girişimlerden hâlâ güç almaya, nefeslerini tazelemeye çalışmaktadırlar. Onlara yardımcı olacak biçimde düşülecek her tereddüt, hukukun üstünlüğünün korunması değil, tam tersine faşist partinin ayaklarının altına serilmesi olacaktır.

Kimi yargı çevrelerinde kendisini belli eden tereddütler, MHP'ye karşı atılacak kesin adımlardan önce hükümet açısından politik durumun elverişli hale gelmesinin beklendiği izlenimini yaratıyor. Eğer bu izlenimde gerçek payı varsa, bu, doğrudan doğruya yargının bağımsızlığı ilkesinin çiğnenmesi anlamına gelecektir. Kaldı ki MHP ve yan kuruluşları karşısında kararlı ve cesaretli bir tutum takınılmadıkça politik durumun ve güçler dengesinin faşist odaklar aleyhine değişmesini beklemek de ham hayaldir. MHP'ye ve yan kuruluşlarına karşı toplumumuzun ezici çoğunluğunun tepkisine temsilci olmak yükümlülüğünü taşıyan organların, bunu yapabilmek için MHP'nin kendiliğinden teslim olmasını isteme hakları yoktur.

MHP'nin ve yan kuruluşlarının kapatılması sorunu, artık bir an daha geciktirilemeyecek biçimde toplumumuzun önüne gelip dayanmıştır. Bu zorunluluğu görmeyenler ya da gizlemeye çalışanlar, tarih önünde taşıyamayacakları bir sorumluluğun altına gireceklerdir.

hangi koşullarda attığını belirten raporun Demirel tarafından neden gözardı edildiği tartışma götürmez bir açıklığa sahip. Ancak Ecevit hükümeti tarafından bu raporun neden şimdi açıklandığı da açıklığa kavuşturulması gereken bir soru.

Özaydınlı tarafından yapılan açıklamada, raporun, basında raporla ilgili bazı yayınların yer almasından sonra araştırıldığı belirtildi. Anlaşılan, günlük basında raporla ilgili olarak bazı sözler söylenmeseydi, rapor arşivin tozlu rafları arasında terk edilmiş olarak duracaktı. Devlet arşivinde bu konuda varolan raporların ele alınması, araştırılarak derinleştirilmesi ve kanıtların ilgili yargı mercilerine teslim edilmesi sağlanamayacaktı.

Üstelik bütün bunların 1. Ecevit hükümeti döneminde yapılmamış olması da CHP'nin bu sorunun üzerine yeterince cesaretle gidememiş olmasının bir başka göstergesi. Kaldı ki arşivin araştırılması, varolanlarla yetinilmesinin de ötesinde, faşist odakların üzerine yürünmesini sağlayacak istihbaratın ve kanıtların toplanması da hükümetin bir başka görevi.

Geç kalınmamıştır. Faşist ve gerici odakların telaşı da bu gözlemi doğrulamaktadır. Yeter ki gereken kararlılık ve cesaret gösterilebilsin ve sürdürülebilsin. Ve korkunun ecele faydası olmadığı unutulmasın...

CKMP'NİN 1967 KONGRESİNDE AMBLEM OLARAK GAMALI HAÇ ÖNERİLMİŞTİ

Üç hilal mi, gamalı haç mı?

24 Kasım 1967 günü Adana'da sahneye konan senaryo yeni bir nazi partisinin doğuşunu ilan ediyordu. CKMP'nin Genel Kuruluydu bu senaryo. Aktörleri ise, başta Alpaslan Türkeş olmak üzere, "seferberlik" türküleri söyleyen parti mehter takımı, kaz adımlı "genç faşolar", histerik çığlıklarla Türkeş'in "Başbuğ"luğunu ilan eden delegeler.

Kongre Hitler'in Nasyonal Sosyalist Partisi'ne benzemek için CKMP'yi yeniden düzenliyordu. Hatta yeni bir parti amblemi ile bu benzerlik tamamlanmak istenmişti. İstanbul delegelerinin, dikkatleri üzerine toplayan önerisinde, amblemin üç hilalden oluşan gamalı haça dönüştürülmesi isteniyordu. Ancak bu öneri, bütün çekiciliğine karşın Başbuğ tarafından kabul edilmedi. Başbuğ böylesi girişimler için henüz vaktin gelmediğini söylüyor ve "Bozkurt"larını sabırlı olmaya çağırıyordu. Parti güçlenmeli, sayıca artmalı, ondan sonra daha cesaretli girişimlere kalkışmalıydı.

Başbuğ'un geçen yıl da "nasyonal sosyalizm", "milliyetçi toplumculuk" deyiminin kullanılmasını bir genelgeyle yasaklaması da aynı gerekçeye dayanıyordu.

Başbuğ acaba şimdi MHP'nin amblemini gamalı haç yapmanın zamanı geldiğini düşünüyor mu?

Gestapo'nun adamı

Türkeş Hitler'den neler öğrendi?

✱ BAŞBUĞ, MHP'YLE İLGİLİ EMNİYET RAPORUNA TEHDİT VE ŞANTAJLA KARŞILIK VEREREK KENDİ KENDİNİ ELE VERDİ.

✱ HİTLER'İ TAKLİT EDEREK İŞE BAŞLAYAN TÜRKEŞ KİMLİĞİNİ GİZLEYEBİLMEK İÇİN NAZİLERDEN ALINMIŞ SLOGANLARIN YERİNE SONRADAN YENİLERİNİ İCAT ETTİ.

MHP ve yan kuruluşlarının bir yandan faşist terörü hayasız biçimde sürdürürken, öte yandan da barış güvercinleri uçurmakta usta oldukları biliniyor. Bir yandan "infaz mangaları" yeni cinayetler peşinde koşarken, diğer yandan çiçekler saçılıyor çevreye. Bir yandan davadan dönenler MHP bloalarında vuruluyor, faşist eğitim kampları kuruluyor, cezaevlerinden katiller kaçırılıyor; diğer yandan ancak faşistlere özgü bir iğrençlikle bunların tümü yalanlanıyor, hatta bütün bunların kendilerine yönelik tertipler olduğu öne sürülüyor.

MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUK YA DA NASYONAL SOSYALİZM

Elbette bunlar, faşistlerin bilinen ve çoktan açığa çıkmış yöntemleri. Hitler faşizminin aynı yöntemleri kullandığı daha unutulmadı. Dün Hitler'in Kavgam'da söylediklerini, bugün Türkeş'in ve diğer irili ufaklı faşistlerin yazdıklarında, söylediklerinde görmek mümkün. Ne bir eksik ne bir fazla bu benzerlikler.

Şu "Milliyetçi Toplumculuk" nitelemesinin kullanılması boşuna mı? Bu terimin üzerinde epeyce yaygara koparıldıktan sonra, sonunda hazretlerin yıllar sonra aklına geldi de, Türkeş'in MHP örgütüne yolladığı bir genelgeyle bu terimin kullanılması "yasaklandı." "Parlak zekası"yla, bu terimin "Nasyonal Sosyalizm"i hatırlattığının farkına varıvermişti "Başbuğ"!

VOLKSWAGEN'DEN FABRİKAYA

İşçi sınıfının toplumsal yaşam içindeki yerinin öneminin Naziler de, MHP de farkındaydı. Hitler'in önemli propaganda malzemelerinden biri de, işçi sınıfının "mülk" sahibi yapılmasıydı. Hitler 2. Dünya Savaşı öncesinde açtığı bir kampanyada işçileri araba (Volkswagen) sahibi yapmayı vaadetmişti. İşçiler haftada 5 - 10 mark verip 750 markı tamamladıklarında, kendilerine araba alma sırası verilecek, fabrika üretime geçtiğinde de arabalarını alacaklardı.

Tahmin edileceği gibi milyonlarca mark toplandı ve fabrika üretime geçti. Ama şaşılacak şey(!), fabrika araba yerine savaş araçları üretmeye başlamıştı! MHP de aynı "düşünceli" politikayla, işçilere fabrika vaadediyor. Ülkedeki işçilerin tümünün ücretlerinin yüzde 10'u kesilerek bir fon oluşturulacak, elde edilen milyarlarla "fabrika yapan fabrikalar" kurulacak, daha sonra da işçiler, "liyakat, kabiliyet ve çalışkanlık"larına göre, "adil bir dağılımla" fabrikalara ortak edilecek. Bizdeki faşistler Nazilerden de zeki davranarak, "işçi sosyal dilimi"ni yüzde 10 kesintileri ödemeye mecbur tutuyorlar. "Yeni ufuklara" ulaşılması böyle gerektirmektedir çünkü!

ANAYASA NASIL DEĞİŞİR

Ya şuna ne demeli: "Parlamenter hükümet yerine Başkanlık Sistemi'ni getireceğiz. Bu sistemde Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık tek bir şahısta toplanacak ve temelinde otorite, güven ve disiplin olan bir hükümet doğacaktır." (A. Türkeş, *Temel Görüşler*) Bu sözlerin Anayasa suçu olduğunu mu söylemeli, yoksa Hitler'in, Mussolini'nin iktidara geldikten sonra kendilerinden gayrı bir iradeye hayat hakkı tanımadıklarını mı hatırlatmalı?

Dahası, şu iki benzerlik de herhalde rastlantı değil: "Eski devleti yıkmanın yeterli olmadığını, yeni devletin önceden kurulmuş olması ve elde hazır bir halde bulunması gerektiğini anladık.. 1933'te devletin bir şiddet hareketiyle devrilmesi artık söz konusu değildi. Bu arada yeni devlet kurulmuştu. Bundan sonra yapılacak iş eski devletin son kalıntılarını yoketmekti ki, bu iş sadece birkaç saatimizi aldı." (Hitler, W. Shirer - Nazi İmparatorluğu'ndan)

"Milliyetçi Hareket, milli bünyemize ve şartlarımıza uymayan, temeli Avrupa'nın liberal ve sosyal demokrasisine dayanan bugünkü Anayasayı başından sonuna kadar değiştirecek, milli demokrasiyi bütün müesseseleriyle kuracaktır."(Türkeş, Temel Görüşler)

"UMUDUMUZ SERSERİ DÜNYASI"!

Son günlerde yakalanan ve birçoğunun MHP'li ya da ÜGD'li olduğu belirlenmiş katillerin "akıl hastası, sapık, manyak vb." sıfatlarla nitelendirilmeleri, bu örgütler ile Nazi örgütleri arasında epey bir yakınlık olduğunu ortaya koyuyor. Bilindiği gibi, Nazi örgütleri de bar fedaileri, kadın satıcıları, sokak kabadayıları, cinsel sapıklarla doluydu ve bunların örgütten atılmasını isteyenlere Hitler şiddetle karşı çıkmıştı.

ÖĞRENCİ

Harp Okulu 2. sınıf öğrencisiyken Nihal Atsız'la tanışmasından bu yana birçok kez tutuklanan, hüküm giyen, o günden bugüne epeyce deneyim kazanan Alpaslan Türkeş'in, bütün davranışlarından, mimiklerinden konuşmalarına, yazılarına kadar Hitler'le olağanüstü benzerlikleri yukarda sıraladıklarımızdan ibaret değil. Bunlar sayısız benzerlikten yalnızca birkaçı. MHP'nin "kirli çamaşırları"nın bir bir ortaya çıkmaya başladığı ve demokratik güçlerin baskısıyla gitgide sıkıştırıldığı şu günlerde, bu benzerlikleri bir kez daha öne çıkartmak ve faşist örgütlerin kapatılması için yeterli kanıt bulamadıklarını söyleyenleri bir kez daha uyarmakta sayısız yarar var.

TİP Genel Başkanı Boran Anka

"FAŞİZME KARŞI BİRLİK EN İ

Türkiye İşçi Partisi'nin ikinci dönem il kongreleri başarıyla sürüyor. Önceki hafta sonu Cumartesi ve Pazar günleri TİP'in Ankara, Bursa, Eskişehir ve Çanakkale İl Kongreleri yapıldı. TİP Genel Başkanı Behice Boran Cumartesi günü Ankara ve Pazar günü Bursa kongrelerinde birer konuşma yaparak güncel politik sorunlar üzerinde Partinin görüşlerini açıkladı.

TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın, Parti'nin Ankara ve Bursa İl Kongrelerinde yaptığı konuşmaların biraroda özetini sunuyoruz.

●●●

BUNALIMIN KÖKÜNDE EMPERYALİZME BAĞIMLILIK YATIYOR

Bugün Türkiye'nin Cumhuriyet döneminin en bunalımlı yıllarını yaşamakta olduğu konusunda hemen herkes birleşmiş durumda. Aynı genişlikte olmamakla birlikte, en azından işleri biraz yakından izleyen hemen herkes bu bunalımın kökünde dışa bağımlılık olduğunda da birleşiyor. Özel sektörün ileri gelenleri bile dışa bağımlılıktan yakınmaya başladılar. Biz sosyalistlerin yıllardır üzerine parmak bastığımız bu bağımlılık durumu en körlerin bile görmezlikten gelemeyeceği oranda ve biçimde ortaya dökülüp saçıldı. Hammadde yok, ara malı yok, yedek parça yok, yatırım malı yok, döviz yok, "taze para" yok. Türkiye sanayiinin çarkları durdu duracak. Yeni yatırım olanakları kapandı kapanacak. Hiç değilse Batı ile ilişkiler açısından durum böyledir. Türkiye ekonomisinin kendi kaynak ve olanaklarıyla ayakta durabilme yeteneğinin sıfıra yakın olduğu açık seçik ortaya çıkmıştır. Yalnız sosyalist dünya ile, Sovyetler Birliği ile ilişkiler açıktır, sınırlı bir ölçüde de kimi Arap devletleriyle.

Şimdi çok sözü edilen bu dışa bağımlılığın adını da koymak gerekir. Biz sosyalistler çoktan adını koyduk, açıkladık. Dışa bağımlılık emperyalizme bağımlılıktır. Ve bu bağımlılık, yalnızca, yukarda sıraladığımız maddeler bakımından, hammaddeden krediye kadar, Türkiye'nin dış ülkelere muhtaç durumda olması anlamına gelmiyor. Kimileri bağımlılığı bu anlamda ele alıp, "günümüzde kendine yeten toplum yoktur, gelişmiş ülkeler de azgelişmişlerin ürünlerine, örneğin petrolüne, madenlerine muhtaçtır" yollu demagoji yapıyor. Sorunu bulandırmak, saptırmak istiyorlar. Bağımlılık, karşılıklı ilişkilerde hangi tarafın ağır bastığı, dayattığı, direktif verdiği ve çıkarını yürüttüğü, hangi tarafın uymak, yaşamsal çıkarlarına aykırı koşul ve durumları kabul etmek durumunda kaldığıdır. Batılı ülkeler petrole muhtaçtır, ama petrol üreten ülkelere bağımlı değildir. Türkiye sanayiinin makine, yedek parça, hammadde, ara malı ve kredi bakımından dışa göbek bağıyla bağlı bir sanayi olması; Türkiye gibi yoksul bir ülke için lüks sayılacak ve gelirleri göreli yüksek olan tabakalara yönelik dayanıklı tüketim malları (otomobil, çamaşır makinesi vb.) üreten bir montaj sanayii niteliğinde oluşu, az önce belirttiğim gerçek anlamda bağımlılığın bir sonucudur. Bu tür sanayileşme bize, kapitalist dünya ilişkilerinin ve bu ilişkilerde egemen konumda olan emperyalistlerin dayattığı sanayileşme biçimidir.

"PARTİMİZ BİR İŞÇİ SINIFI PARTİSİ DEĞİLDİR, DOĞRUDAN İŞÇİ SINIFIMIZIN PARTİSİDİR."

EMPERYALİST DEVLETLERİN VE KURULUŞLARIN DAYATMALARI

Şimdi de bu dayatma, Türkiye'nin içinde bulunduğu bunalıma ilişkin olarak tüm açıklığı ile ortaya çıkmaktadır. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası Türkiye'nin vadesi gelen dış borçlarını ertelemek ve yeni krediler vermek için bir takım koşullar ileri sürüyorlar, açık açık. Bu koşulların hepsi Türkiye'yi geri, yoksul, emperyalizme bağımlı tutacak koşullardır.

Türkiye gerilikten kurtulmak, çağdaş en ileri düzeye ulaşmak için kalkınmak durumundadır. Kalkınma ise en ileri teknoloji ile sanayileşmeyi gerektirir. Gerçek sanayileşme ağır anayinin kurulması ve geliştirilmesiyle olur. Ayrıca bu sanayileşmenin, gelir dağılımındaki adaletsizliği giderecek, geniş halk kitlelerinin yaşam düzeyini yükseltecek biçimde gerçekleşmesi ve toplumsal demokratikleşme sürecinin geliştirilmesi zorunludur.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası, ABD ve AET yetkili çevreleri vb. bu gerekleri tümüyle reddetmekte, tam tersi önerilerde bulunmaktadırlar. Hiç dolaylı ifadelere kaçmadan, açıkça, "ağır sanayiden vazgeçin" demektedirler. "İleri teknoloji değil, geri teknolojiyle çok emekgücü -işçi- kullanan sanayi kurun. Tarım ürünlerini işleyen, balık ağı, gömlek gibi mallar üreten hafif sanayie yönelin. Tarım ülkesi olarak kalın, turizmden döviz kazanın. Avrupa'nın manavı, kasabı, sütçüsü olun" demektedirler. Halkın tüketiminin sınırlanmasını, bunun için de gelirlerin düşük tut[illegible] nı ısrarla talep etmektedirler. Bu nedenle ücretlerin ve maaş katsayılarının yükseltilmesine karşı çıkmaktadırlar. Halka yeni vergiler konulmasını istemekte, gelir dağılımında kitlelerden yana bir değişikliği öngörüyor iddiasıyla yeni vergi tasarısını beğenmemektedirler. Yine, kitlelerin satın alma gücünü daha da azaltacak, tüketimlerini kısacak -yani açıkça kitleleri yoksullaştıracak- bir yol olan, yeni büyük bir devalüasyon önermektedirler. Kalkınma hızının düşürülmesi gerekiyorsa sıfıra kadar düşürülmesi ise üzerinde en ısrar ettikleri taleplerdir. Kalkınma hızının düşürülmesi, yoksulluğun ve işsizliğin dayanılmaz boyutlara ulaştırılmasından başka anlama gelmez. Kalkınma hızı bugün fiilen çok düşmüştür.

Türkiye'ye kredi vermek ve borçlarını ertelemek için emperyalist mali kuruluşlar ve arkalarındaki politik güçler kısaca özetlediğimiz bu ağır koşulları dayatıyorlar ve dayatılan koşullar giderek ağırlaşıyor. Yaz ortasında hükümet istenilenleri yerine getirmeye koyulmuş, IMF ile bir anlaşma imzalanmıştı. Ama yapılanlar IMF'ye, Dünya Bankasına ve diğerlerine yeterli gelmedi. Borç erteleme ve yeni kredi konusunda ilişkilerin yeniden dondurulduğu anlaşılıyor. IMF'nin Kasım sonunda vermesi beklenilen üçüncü dilim 38 milyon dolarlık kredinin şüpheye düştüğü, en azından gecikeceği şimdiden belli olmuştur. Ve yine belli olmuştur ki, IMF yeniden büyük bir devalüasyon yapılmasını istemektedir. Borçların ertelenmesi, yeni krediler verilmesi bu talep ve koşulların yerine getirilmesine bağlanarak Türkiye'ye ağır baskı, şantaj yapılmaktadır.

EMPERYALİST BASKI VE DİKTAYA KARŞI KONULMALI

Baskının, şantajın amacı yalnızca ekonomik değildir. Siyasidir de. Türkiye'nin Kıbrıs, Ege, Yunanistan'la ilişkiler konularında uysal ve itaatli olması istenilyor. Ama asıl istenen, Türkiye'nin Sovyetler Birliği'yle ticareti ve diğer ilişkileri geliştirmemesi, ortak petrol arama çalışmalarına girmemesidir. Türkiye'nin sosyalist dünyaya yaklaşması konusunda çok duyarlıdır ABD ve Batı Avrupa ülkeleri. Türkiye'nin Batı'dan kopmayacağı konusunda Başbakan ve diğer politik yetkililerce verilen güvencelere ve iktidarın IMF talepleri ve üsler konusunda bugüne değin izlediği uysal politikaya rağmen kuşkuludurlar ve Türkiye'nin sosyalist dünyaya açılmasına set çekmek istemektedirler.

Ekonomik bağımlılık diğer alanlarda bağımlılığı da birlikte getirmektedir. Kıbrıs, Ege, Yunanistan'la ilişkiler ve sosyalist dünyaya açılma konularında Batılı emperyalistlerin baskı ve müdahale edebilmelerinin temelinde ekonomik bağımlılık vardır. Bu bağımlılıktan kurtulmanın yolu emperyalist-kapitalist dünya ilişkileri ağı dışma çıkmak, sosyalizm doğrultusunda bir gelişme yoluna girmektir. Bugünkü iktidar bunu yapmak niyetinde ve gücünde bir iktidar olmamakla beraber, bağımlılığı hafifletecek yönde ne yapılmasına olanak varsa onu yapmalıdır. IMF'nin yeni büyük bir devalüasyon yapılması isteğini hükümetin reddettiği konusunda iki gün önce çıkan haber doğruysa, hükümet iyi etmiştir. Halk kitlelerinin esasen düşürülmüş ve düşmekte olan yaşam düzeylerinin daha da düşürülmesi taleplerine karşı konulmalıdır. Kıbrıs, Ege, Yunanistan'la ilişkiler sorunları emperyalizmin baskı ve müdahalesinden uzak, tarafların karşılıklı hak ve çıkarlarına uygun biçimde barışçı yollardan çözülmelidir. Sovyetler Birliği'yle ticareti büyütme, birlikte petrol arama karar ve anlaşmaları da yerindedir. Sovyetler Birliği'ne açılma Türkiye ürünleri için güvenilir pazar, politik takıntıları olmayan uzun vadeli ve ucuz kredi, çağdaş ileri teknoloji, istikrarlı ve

TİP ÖRGÜTLERİNİN KONGRELERİ DEVAM EDERKEN YENİ ÖRGÜT KURULUŞLARI DA SÜRÜYOR

Türkiye İşçi Partisi'nin örgütlenme çalışmalarına ilişkin haberler YÜRÜYÜŞ'ün geçen sayısında yer aldı. Bu çalışmaların yeni ürünleri de geçtiğimiz hafta alındı. Kuruluşunu daha önce bildirdiğimiz Elazığ il örgütünden sonra TİP'in Konya il örgütü de kuruldu.

TİP Konya il örgütünün kuruluşu İl Başkanlığı tarafından bir basın bülteniyle duyuruldu. Yerel basında da yer alan açıklamasında Konya İl Başkanı Ercan Gönülgöz, "işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın politik örgütü Türkiye İşçi Partisi'nin yeni bir mevzi daha kazandığını" belirterek şöyle dedi: *"Örgütlü gücümüzü geliştirelim, birleşelim, faşizme geçit vermeyelim! Örgütlü birleşik güç yenilmez!"*

Yapılan açıklamada TİP Konya İl Yönetim Kurulu'nun 4 işçi, 1 teknisyen, 1 muhasebeci ve 1 öğrenciden oluştuğu bildirildi.

Faşist terör ve baskının en yoğun olduğu illerden biri olan Elazığ'da TİP İl Örgütü bir bildiri dağıtarak CHP hükümetinin Elazığ'ı faşist güçlere teslim etmiş görünümünde olduğu bir sırada TİP örgütünün kurulmuş olmasının, faşizme teslim olunmayacağının apaçık bir kanıtı olduğunu vurguladı. Bildiride şöyle dendi:

"Eğer analarımızın, babalarımızın, bacılarımızın, kardeşlerimizin sokak ortasında hunharca öldürülmesini istemiyorsak,

"Eğer bir avuç sermayedarın, işçi sınıfının ve emekçilerin yarattığı değere el koymasına, karşı isek,

"Eğer ülkemizin, emperyalizmin sömürü alanı haline gelmesine, burjuvazinin iktidarını sürdürebilmesi için emperyalizmin icazetine karşı isek,

"Eğer ırkçı şoven milliyetçi baskılara karşı isek,

"Faşizmi engelleyecek biricik güç, işçi sınıfı hareketinin örgütlü gücüdür. Faşizme karşı olan en küçük gücü bile dışarıda bırakmadan güçlü etkin bir biçimde örgütlenelim, gücümüzü TİP'de birleştirelim.

"Ancak partimizde TİP'de örgütlenerek faşist harekete dur diyebiliriz.

"Ancak partimizde TİP'de örgütlenerek, onun öncülüğünde sömürünün olmadığı, kişilerin özgürce gelişebildiği sosyalist düzeni kurabiliriz."

ra ve Bursa İl Kongrelerinde konuştu

LERİ ÇİZGİDE KURULMALIDIR"

gelişen ticaret olanakları edinme yollarını açmaktadır. Hükümet emperyalizmin baskı ve diktasına karşı koyduğu, halk kitlelerinden yana toplumsal önlemler aldığı, en azından karar verdiği devletleştirmeleri uyguladığı, dış politikada çok yönlülüğü sürdürüp sosyalist dünya ile ilişkileri geliştirdiği takdirde ve ölçüde ilerici, yurtsever, sol güçleri ve geniş kitleleri arkasında bulacaktır.

TERÖRİZM SORUNU

TİP Genel Başkanı Boran, iç politik gelişmelere ilişkin görüşlerini de şöyle açıkladı:

Bugün Türkiye'de en fazla göze çarpan, en ivedi sorun, terörizmi önlemek, can güvenliğini sağlamak olarak görünüyor. CHP de seçim kampanyasını bunları sağlayacağı vaadiyle sürdürmüştü ve bu vaadle iktidara geldi. Bu vaade inanarak kitleler CHP'ye oy verdi. Şimdi CHP iktidarında silahlı saldırılar, cinayetler daha büyük boyutlara ulaşarak sürüyor ve iktidar haklı olarak, ama genellikle sorunun kaynağına inilmeden eleştiriliyor.

Biz ise daha seçimlerden önce ve seçimler sırasında terörün, cinayetlerin kaynağının yapısal olduğunu vurguladık ve bu nedenle de terörün CHP iktidarında da süreceği gerçeğine parmak bastık. Belirttik ki, büyük burjuvazi ve iş ortaklığı yaptığı emperyalizm, sömürü düzenini bu kısıtlı demokrasi ortamında dahi sürdürememe durumundadırlar; politik bilinçlenmesi, dövüşkenliği yükselen kitleleri ve ilerici, demokratik güçleri kontrol altında tutabilmek, sindirip geriletebilmek için, solu tasfiye etmek için, legal ve illegal terör yöntemlerine başvurmaktadırlar. Sorun, bu açıdan görülüp ortaya konularak ve bu bakış açısından geçerli önlemler alınarak çözülebilirdi; oysa CHP bu nitelikte bir parti değildi.

Son birkaç gün içinde bu görüşümüzü dolaylı olarak doğrulayan bir haber hiç ummadığımız bir kaynaktan geldi. Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nden (TÜSİAD) bir grup yönetici Amerika ve Avrupa'da bir geziye çıkıp yaptıkları temaslardan sonra Başbakan Ecevit'e bir rapor vermişler. Raporda belirtildiğine göre, Batı ülkeleri Türkiye'nin "demokratik bir yönetime sahip olmasına... büyük önem" vermekle beraber, bunu, ekonomik sorunlara yaklaşımda Türkiye lehine hesaba katmıyorlarmış ve de anarşik ortamı fazla umursamıyorlarmış. Ancak safdiller emperyalist Batılıların demokrasiye değer verdiklerini ve anarşiyi umursadıklarını sanabilirler. "Azgelişmiş" veya "gelişmekte olan" diye nitelenen, aslında düpedüz "geri" ülkelerde emperyalizm, kitlelerin, demokratik hak ve özgürlüklerin baş düşmanı ve terörizmin baş kışkırtıcısı, düzenleyicisidir.

CHP İKTİDARININ YASADEĞİŞİKLİĞİ TASARILARI

Ne yazık ki, bu durumda CHP iktidarı, terörizmin kaynağına inme, üstüne yürüme cesaret ve gücünü tam bulamadığı gibi, terörizmi önleme gerekçesiyle demokratik hak ve özgürlükleri sınırlama, bastırma yoluna gitmektedir. Hükümetin yasalarda değişiklikler yapmayı öngördüğü çoktan biliniyordu. Basında bu konuda son çıkan haberlere göre kamu güvenliğine ve kolluk hizmetlerine ilişkin altı yasada değişiklik öngören bir yeni yasa tasarısı hazırlanmış. Değişiklikler şu konuları kapsıyor:

* Polis mahallin en büyük mülkiye amirinin emriyle insanların üstlerini, araçlarını, eşyalarını, özel kağıtlarını, konut ve işyerlerini arayabilir, suç eşyasına elkoyabilir. Bu, temel demokratik haklardan olan kişi ve konut masuniyeti hakkına büyük bir darbedir.

* Valiler ve kaymakamlar meydana gelen veya gelmesi muhtemel olaylarda kolluk kuvvetlerinin yeterli olmadığını gördükleri veya olamayacağını düşündükleri hallerde en yakın kara, deniz, hava komutanlıklarından askeri yardım isteyecekler ve başvurulan komutan bu isteği derhal yerine getirecektir. Bu hüküm ve uygulama, asli görevi dış düşmana karşı yurt savunması olan orduya polis görevi yüklemektedir ve demokratik kitle hareketlerinde halkla orduyu karşı karşıya getirmek sonucunu verecek antidemokratik vahim bir girişimdir.

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasında öngörülen değişikliklere gelince, bunlar, söz konusu eylemleri olanaksız veya anlamsız hale getirecek niteliktedir. 72 saat önce haber verilerek ve mülki amirin takdirine göre on gün ertelenebilecek, aynı amirin gösterdiği kent dışı bir güzergahta veya meydanda yapılacak bir yürüyüş veya toplantının hiç bir anlamı ve gereği kalmaz. Kanunun öngördüğü hapis cezaları da bir misli, para cezaları ise beş misli artırılacaktır. Böyle bir yasaya toplantı, gösteri ve yürüyüşleri ortadan kaldıran yasa demek en doğrusu olur.

Bugün memur kitlesinin başta gelen demokratik istek ve mücadele amaçlarından biri grevli ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkını elde etmektir. Ecevit'in örnek aldığı Batı'da memurların bu hakları vardır. Hal böyle iken hükümet, dernek kurmak ve bir derneğe üye olmak hakkını bile memurlardan esirgeyen, onlara yasaklayan bir yasa değişikliği tasarısı getirmektedir. Bu girişimin antidemokratik karakteri, üzerinde uzun boylu durmayı gerektirmeyecek kadar açıktır.

Dernekler yasasında yapılması öngörülen değişiklikler ise bu kuruluşları eli kolu bağlı, toplumsal alanda kımıldayamaz duruma getirmeyi hedef almaktadır. Yasaların içinde en ilginci şu:

"Dernekler, rejim, doktrin veya ideolojileri itibariyle, kanunların yasak ettiği amaç veya faaliyeti benimseyen bir devleti, bir partiyi, bir tüzel kişiliği, topluluğu, veya bu amaç ve faaliyetleri benimseyen ölü veya yaşayan kişileri övmek maksadıyla toplantı ve yayın yapamazlar."

Sayın Ecevit'in sözleri hâlâ kulaklarımızda çınlıyor: Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü tam tanınacak, yasaklayıcı yasa maddeleri, bu arada 141 ve 142. maddeler kaldırılacak. "Çoğulcu özgürlükçü demokrasi Batı'da ne ise o olacak, ne bir fazla, ne bir eksik!" Dedikleri bunlardı.

Ve şimdi doktrin veya ideoloji açısından yasaklayıcı, örgütlerin özgürlüğünü kısıtlayıcı yeni yasa maddeleri getirme önerisi! Hazin, hazin olduğu kadar öfkelendiren bir çelişki! Hâlâ, emir ve kumanda ve yasaklar çerçevesinde ülke yönetmeye kalkan zihniyet! Emir ve yasaklarla bir toplumu yönetmek olanağı olsaydı, devlet yönetimi en kolay işlerden biri olurdu. Artık iyice bilinmelidir ki, toplumun tarihsel nesnel gidişine, kitlelerin özlem ve isteklerine ters düşen yasa hükümleri, emir ve yasaklar sorunları çözmez, tersine daha da şiddetlendirir. Bunlar toplumun tarihsel gidişini durduramaz da. Ama Sayın Ecevit politikada bilimselliği reddetmiş bir kimsedir, onun için, yasa hükümlerinin yasaklamaları, sınırlamalarıyla sorunlara çözüm bulmaya kalkmasına şaşmamak gerekir. Büyük burjuvaziye ve ABD'ye güvence vermek açısından da şaşmamak gerekir. Bu güvenceleri vermek CHP iktidarının başta gelen kaygısı ve çabası olmuştur.

FAŞİZME KARŞI BİRLİK, EN GERİ ÖRGÜTÜN ÇİZGİSİNDE DEĞİL, OLABİLDİĞİNCE EN İLERİ ÇİZGİDE KURULMALIDIR

Şimdi bu noktada DİSK ile Türk-İş'in aldıkları karar ilginçlik kazanıyor: "Hükümeti, anarşiye karşı girişimlerde desteklemek." İlk dikkat edilecek nokta "anarşiye karşı" denilmesi, faşizme karşı değil. Faşizmden söz yok. Türk-İş faşizm tehdidinin varlığını tanımamakta kararlı; Türk-İş'e göre, faşizm söz konusu değil; sadece "aşırı" sol ve sağın yarattığı anarşi var. DİSK, bu çizgi üzerinde mi Türk-İş ile iş ve güçbirliği edecek? Gerçi DİSK Genel Başkanı tek taraflı açıklamalarında, DİSK'in bakış açısından faşizmden söz ediyor, ama Türk-İş ile güçbirliği konusunda anarşi ve terör sözcükleri geçiyor.

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin, sendikal hareketinin birliği, bütünselliği temel ilkedir. Günümüz koşullarında faşizme karşı, soyut olarak "anarşiye" değil, faşizme karşı mücadele ve bu mücadelede en geniş güçlerin örgütlü birliğini sağlamak güncel ivedi görevdir. Ama bu, en geri örgütün çizgisine kayılarak değil, olabildiğince en ileri çizgide ve temel ilkelere ters düşmeyen bir çizgide birleşerek oluşturulmak gerekir.

Sonra, hükümetin "anarşiye karşı" girişimleri desteklenecek de, demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı, yasaklayıcı girişimlerine, az önce sözünü ettiğim yasa tasarısına karşı ne yapılacak? Susulacak mı?

Sorunu, "hükümeti desteklemek" diye biçimlendirmek yanlış. Hükümetin her yaptığı olumlu, ilerici olsa bile, güçbirliği sorununu böyle biçimlendirme yanlış. Her zaman tekrarladığımız ve bu konuşmamda da belirttiğim üzere, faşizmin, gericiliğin kaynağı yapısaldır, sınıfsaldır; büyük sermaye sınıfından ve işortağı emperyalizmden kaynaklanır. Faşizmi önleyecek, geriletecek, yenecek güç de sınıfsaldır: İşçi sınıfı ve müttefiki emekçi kitleler. Olumlu, ilerici işler yapan bir hükümetin girişimlerinde başarılı olabilmesi için de arkasında işçi sınıfının, emekçi kitlelerin; demokratik, ilerici güçlerin örgütlü birleşik gücünün bulunması gerekir. Ancak bu örgütlü birleşik güç büyük sermayenin ve emperyalizmin baskı ve gücünü dengeleyebilir, üstesinden gelebilir. Ve bu örgütlü birleşik güç toplumsal yaşamın ekonomik, politik, ideolojik her alanında sömürü, baskı ve zulme karşı kesintisiz mücadele verir, vermek zorundadır. Demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilip geliştirilmesi işçi sınıfının önderliğindeki bu örgütlü birleşik gücün "uyanık bekçiliği"ndedir, bilinçli mücadelesindedir.

İşçi sınıfı diğer emekçi kitlelere; ilerici, demokratik güçlere önderlik etme işlevini sendikaları aracılığıyla değil, burjuvaziden bağımsız kendi öz partisi aracılığıyla yapar. Sendikaların asli işlevi, varolan düzen çerçevesinde burjuvaziden işçiler yararına ödünler koparmak, işçilerin çalışma koşullarının göreli düzelmesini ve yaşam düzeylerinin göreli yükselmesini sağlamaya çalışmaktır. Sendikalar ve sendikal mücadele sömürüyü tümüyle ortadan kaldırmayı, işçi sınıfını ve onunla birlikte emekçi kitleleri sömürüden kurtarmayı hedef almaz. Bu, iktidar sorunudur. Sendikaların değil, işçi sınıfının politik partisinin işlevidir. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi iktidarı hedef alır. Varolan iktidarı işçi sınıfı ve emekçi kitleler lehine etkilemek, işçi sınıfını iktidara hazırlamak ve getirmek onun -partinin- görevidir. Sendikalar partinin politik çizgisinde ve onunla uyumlu hareket ettikleri takdirde ve ölçüde işçi sınıfının politik mücadelesine ve genel olarak demokratik toplumsal muhalefete önemli katkıda bulunabilirler.

Bugün işçi sınıfımızda bu bilinçlenme gelişmekte, güçlenmektedir. Sendikaların ve sendikal hareketin işçi sınıfının sorunlarını tümden çözecek sihirli anahtar olmadığını her geçen gün daha iyi görmekte, anlamaktadırlar. İşçi kitlesinden, sendikalar tabanından partiye yöneliş ve geliş artmaktadır. Toplum için umut, işçi sınıfımızın bu partileşme hareketindedir.

TİP, "BİR İŞÇİ SINIFI PARTİSİ" DEĞİL, DOĞRUDAN İŞÇİ SINIFIMIZIN PARTİSİDİR

İşçi sınıfındaki bu partileşme hareketi Partimiz içinde olmaktadır. Partimiz kuruluşundan bu yana işçi sınıfı içinde örgütlenmeyi gündeminin birinci maddesi yapmıştır. Parti üye bileşiminde ve yönetici kadrolarda işçilerin yarı yarıya olmasının gözetileceği hükmü Parti tüzüğüne konulmuş ve bu tüzük hükmü uygulamada dikkate alınmıştır. 1975'ten bu yana Parti'de işçi üye sayısının arttığını, oranının yükseldiğini sevinçle izliyoruz. Bu gelişme sürdürülecektir. Ama işçi sınıfı dışındaki katmanlar içinde, emekçi kitleler, aydınlar ve gençlik kesimleri içinde örgütlenmek de Partinin ihmal edilmez görevidir. İşçilere önem ve ağırlık verirken "uvriyerizm" denilen sapmaya da düşmemek gerekir.

İşçi sınıfımızın yüz yılı aşkın ekonomik mücadele ve yarım yüzyılı aşkın politik mücadele tarihi vardır. Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfımızın bu tarihsel politik mücadelesinin günümüz koşullarında, bilimsel sosyalizm ilkelerine uygun ve bilimsel sosyalizmi kılavuz edinmiş örgütleniş biçimidir. Partimiz "bir işçi sınıfı partisi" değil, doğrudan işçi sınıfımızın partisidir.

İşçi sınıfımızın partisi olmanın onur ve sorumluluğunu taşıyan Partimiz emperyalizme ve faşizme karşı, işçi sınıfı ve parti düşmanlarına karşı amansız mücadelesini sürdürmektedir, sürdürecektir. Hedef, işçi sınıfının, müttefiki emekçi kitlelerle birlikte iktidarıdır. Hedef, işçi sınıfının, emekçi kitleleri iktidar için hazırlamak, örgütlemek, politik mücadeleye sokmaktır. Hedef, emperyalizme, faşizme karşı kitlelerin ve tüm ilerici, demokratik, yurtsever güçlerin en geniş ilkeli birliğini işçi sınıfı önderliğinde gerçekleştirmektir.

Yaşasın işçi sınıfımız. Yaşasın Partimiz!

EKONOMİK BUNALIMIN FATURASINI EMEKÇİ HALKA ÖDETME YOLUNDA MALİ KURULUŞLARIN BAŞLATTIĞI GİRİŞİMLER İŞÇİ SINIFININ TEK TEK İŞYERLERİNDEKİ MÜCADELESİNİ DAĞITMA ÇABALARIYLA SÜRDÜRÜLÜYOR. İZMİR KENT LASTİK FABRİKASINDA 170 İŞÇİNİN TAZMİNATSIZ İŞTEN ÇIKARILMASINDAN SONRA TURYAĞ FABRİKASINDA, ANDAŞ SANAYİ ÜRÜNLERİ DAĞITIM'DA, MOSAN İNŞAAT ŞİRKETİNDE VE AKTOP KİREMİT TUĞLA FABRİKASINDAKİ TENSİKATLAR DA YENİ PLANLARA İŞARET EDİYOR.

Giresun SEKA Aksu'da

Sarı sendikacılığa karşı güçlü muhalefet

Önceki hafta cumartesi günü Giresun'da Seka Aksu Fabrikası işçilerinin üyesi bulunduğu Selüloz-İş Şube Kongresi yapıldı. Kongre öncesi yönetime talip olan dört grup vardı. Biri, fabrikada çalışan ve Türkiye İşçi Partililerin öncülüğündeki İşçilerin Birliği Grubu ve kişi adlarıyla ortaya çıkan ve kişisel çıkarlarını hesaplayan diğer üç grup.

İşçilerin Birliği Grubu ilkeli giriyordu kongreye. İşçilerin sendikada demokrasiyi hayata geçireceklerini, işçilerin yönetimde söz ve karar sahibi olması gerektiğini, eğitim ve işçi sağlığının, işgüvenliğinin yönetmeliklerde kalmaması, yaşatılması gerektiğini; kısaca sınıf ve kitle sendikacılığından ne anladıklarını anlatıyorlardı.

Fakat sürekli olarak demokrasi lafını ağızlarından bırakmayanlar, özgürlükten sözedenler, kongre yaklaştıkça korkmaya ve karşı çıkmaya başladılar.Bu arada diğer grupların mimarları işi sıkı tutarak hemen her yerde yaptıkları gibi provokasyona, yalana, kişi karalamaya başvurarak sendikayı yıpratmaktan geri kalmayarak suyu bulandırmaya çalıştılar. Sendikanın DİSK'e bağlanacağını çevreye yayıp işçileri öcüden korkutur gibi korkutmaya çalıştılar.

Seçime birkaç gün kala, kendilerine "devrimci"diyen birkaç kişi kolları sıvayıp, İşçilerin Birliği Grubunu karalamak ve kongreyi kazanmalarını engellemek için fabrika yakınındaki duvarlara sözde "devrimci" sloganlar yazdılar. Sloganların altına imza atmayıp bunu başka gruplara mal etmeye çalıştılar. İsimlerini gizleyerek bir de dernek kurdular. Bazı işçileri derneğe üye yaparak güç gösterisi yapmayı denediler. Seçim öncesi yapılan bu hassas denge hesapları da yetmemiş olacak ki, faşistlerin de bulunduğu gruplarla anlaşma görüşmeleri yaptılar, ama oradan da red cevabı aldılar. Daha sonra İşçilerin Birliği Grubuna gelerek, şartlı olarak kendilerine iki yönetim kurulu üyeliği ve Genel Merkez delege listesinde an az 15 isimlik yer istediler. İşçilerin Birliği'nin de red cevabını alınca bu grubu provoke etmek ve seçtirmemek için, CHP ve MHP'lilerden oluşan grubun mimarları tarafından harekete geçirildiler. İlericilik adına tüm provokasyonları yaptılar.

İşçilerin Birliği, seçime girecek grup listesini bütün bu değerlendirmelerin ışığında hazırlamıştı. Kitle sendikacılığı anlayışından hareket edildiği için AP'li, MSP'li işçiler de listede yeralıyordu.

"İlerleme" adına hareket eden bölücü fraksiyonun "antikomünizm"yaptığına da tanık olundu. İşçilerin Birliği Grubunda olan ve Yönetim Kurulu listesinde aday olan MSP'li bir işçiye "onlar komünist, onlar TİP'li, sen onlarla nasıl ayni listede bulunursun" dediler. MSP'li işçinin cevabı ise şöyle oldu: "En namuslu, en dürüst ve bu işi en iyi yapabilen onlardı; onun için onlarla beraberim". Bu cevap onların sözümona "ilericilik, sosyalistlik ve sendikal anlayışlarına" indirilen en çarpıcı şamar oldu.

İş burada da kalmadı. Bölücü grubun ilericilik adına yaptığı provokasyonun son halkası seçim günü tamamlandı. Kongre başlayıp, divan seçildikten sonra çalışma raporu okundu. İşçilerin Birliği Grubunun sözcüsü, sınıf sendikacılığını, uzlaşmacı sarı sendikacılığı anlattı. Sendikanın içinde dönen dolapları, Yönetim Kurulunda olup 3,5 yıldır Aksu Şubesine hiç uğramayan 9 kişinin isimlerini açıkladı. Bu kişilerin neden Aksu'ya geldiklerini, sendikacılık adına hareketi bölüp parçalamak için şimdi de burada olduklarını, Amerika'da sarı sendikacılık konusunda eğitim görmüş bir kişinin şu anda Selüloz-İş Sendikasında en üst yerlerde olduğunu belirtti.

Konuşma sürerken "ilerleme" adına hazırlanan bildiriyi dağıtanın CHP üyesi olması da dikkati çekti. Bu CHP üyesi söz alarak dışarda yazılıp eline tutuşturulan metni okudu. Metin ne sendikacılıktan ne seçimden sözediyordu.

Tüm bu oyunlar İşçilerin Birliği Grubunun seçimi kaybetmesine belki neden oldu. Fakat işçi sınıfının çıkarlarının, sendikal mücadelesininin, tüm engelleme, baskı, yalan ve karalamalarla durdurulamayacağı ortaya çıktı. Seka-Aksu'da sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin hayata geçirilmesi için başlayan muhalefet de bilinçli bir şekilde yükselecek ve her türlü işçi sınıfı düşmanlığının karşısına bir duvar gibi çıkılacaktır. Sarı sendikacılık iflas bayrağını çekecek ve yerini Aksu'da da sınıf ve kitle sendikacılığına bırakacaktır.

İlerici sendikal harekete karşı yeni tertipler gündemde

Toplu işten çıkarmaların yoğunlaşması bekleniyor

AHMET ÜNAL

Türkiye'de çeşitli sanayi işletmelerinde, iş darlığı, döviz transferlerinin yapılamayışı, ham madde yokluğu vb. çeşitli gerekçelerle toplu işçi çıkarımları giderek yoğunlaşıyor.

Daha çok sömürmek, sömürülerini durmadan arttırmak çabasında olan büyük sermayedarlar geçen yıl MESS grevlerinde kendilerine dayatılan çalışma garantisi önerisini reddettikten sonra toplu işçi çıkarımlarını özellikle dayanıklı tüketim mallarının yapıldığı işyerlerinde uygulamaya koydular ve giderek yaygınlaştırdılar.

Geçen yıl Bursa'daki otomobil fabrikalarında ve yan sanayi işyerlerinde uygulamaya başlanan tensikatların, İzmir BMC otomotiv sanayiinde, Turgutlu'daki kiremit fabrikalarında sürmesi, geçtiğimiz günlerde Turyağ'da, Aktop'ta adı akla gelmeyen birçok işyerinde doruk noktasına varması, iş darlığı, ham madde yokluğu gibi gerekçelere "türlü çeşitli" gerekçelerin daha eklenmesi Türkiye'de kapitalizmin çelişkilerinin giderek derinleştiğini kanıtlıyor.

Toplu işçi çıkarımlarında sanayi burjuvazisi görünüşte milyonlarca lirayı gözden çıkarmış oluyor. Ama hesaplar başka. İşçilerin kıdemleri arttıkça ücretleri de artıyor. Oysa uzmanlık istemeyen birçok iş yeni, kalifiye olmayan işçilerle de yapılabiliyor. Kıdem tazminatları ve ücretleri yüksek işçilerin toplu çıkışları yapıldıktan sonra, yeni işçiler asgari ücretle işe alınacaklarından, maliyetler içinde işçi ücretlerinin oranı böylece daha da düşürülmüş oluyor.

BİR ÖRNEK: İZMİR KENT LASTİK FABRİKASI

Böylelikle, maliyetleri ancak yüzde 10 oranında etkileyen işçi ücretlerinin bu etkisi daha da azaltılırken, tensikatlar sık sık yinelenerek işçi kıdem tazminatları fiilen işlemez hale getiriliyor. Bazı işyerlerinde ise, işlerine son verilen işçilere kıdem tazminatlarının bir defada ödenmesi yasal zorunluluk olduğu halde, takside bağlanarak, tensikatları burjuvazi üzerindeki etkisi daha bir azaltılmış oluyor. Bunun en son örneği İzmir Kent Lastik Fabrikasında işten çıkarılan 170'in üzerinde işçiye kıdem tazminatlarının ödenişinde görüldü.

İşten ayrılan ya da sudan gerekçelerle topluca işlerine son verilen binlerce işçinin, 3 milyona varan işsizin bulunduğu Türkiye'de, yeniden iş bulabilmeleri başlıbaşına bir sorun oluyor. Bulabilseler bile, emeklerini çok düşük ücrete satmaları kaçınılmaz. Kıdem tazminatları yüksek olan işçilerin alacakları para ile kendilerinin bir iş kurabilmeleri de bir düş.

Kapitalist gelişmenin sonucunda her yıl Türkiye'de binlerce, onbinlerce küçük esnaf ve zanaatkar tekelci büyük sermayedarlar karşısında rekabete dayanamayarak iflas ederken, kıdem tazminatlarını küçük bir işe yatırıp "kendi işinin patronu" olmayı düşlemek, büyük burjuvazinin, tekellerin oyununa gelmekten başka birşey değildir.

HEDEF: İLERİCİ SENDİKAL HAREKET

Burjuvazi hangi gerekçeyi öne sürerse sürsün, toplu işçi çıkarımlarıyla ilerici sendikal hareketi bölmeyi, sınıf ve kitle sendikacılığını yok etmeyi hedefliyor.

Gerekirse "yılanın başı küçükken ezilir" diyerek ilerici sendikaların yeni örgütlendikleri işyerlerinde, yasa dışı lokavtlar ilan ederek işçileri topluca işlerine son veriyorlar. İzmir'deki Atlantik Palas Otelinde, Turyağ Teneke Fabrikasında, Andaş Sanayi Ürünleri Dağıtım A.Ş.de Menemen'deki AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in borçlarını ödemediği için icraya verilen kardeşi Hacı Ali Demirel'in de ortakları arasında bulunduğu Mosan İnşaat Şirketinde ve Akhisar'daki Aktop Kiremit Tuğla Fabrikasında toplu işçi çıkarımları buna örnek.

Sendikal örgütlenmeden, özellikle ilerici sendikalarda örgütlenmeden dolayı işçi çıkarımlarının önümüzdeki günlerde daha da artması bekleniyor.

YASA DEĞİŞİKLİĞİ HAZIRLIKLARI

CHP'nin hükümet olmadan önce işçi ve emekçilere verdiği sözleri bir yana bırakarak, büyük burjuvazinin istemlerini yerine getirme çabasını 1475 sayılı İş Yasası ile 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası'nın bazı maddelerinde önemli değişiklikler yapmayı amaçlayan yasa taslakları üzerindeki çalışmalarla sürdürmesi bu varsayımı güçlendiriyor.

Yine, büyük sermayenin has partisi AP'nin Büyük Kongresi'ne kabul ettiği program değişikliği ile "işçilerin grev ve sendika hakkının kısıtlanmasını" istemesi işçi kıyımlarının artacağının somut göstergelerinden biri. Büyük Kongre ile MHP'nin yerini almaya çalışan AP, önümüzdeki günlerde "sine-i millete" dönme tehditleri ile hükümeti daha da sağa çekme çabalarını etkinleştirecek. Böylece, hükümetin burjuvaziye daha çok ödün vermesi sağlanacak.

"Sınıf ve kitle sendikacılığını ilke edinmiş" DİSK'in büyük burjuvazinin parlamentodaki temsilcileri ileyapacağı yasa değişikliklerine karşı işçi sınıfının haklarından en küçük ödün verilmemesi için daha etkin mücadeleyi gündeme getirmesi zorunlu oluyor.

Sadece DİSK'in değil, burjuvazinin bu saldırılarına karşı tüm demokratik güçlerin, anti-faşist, anti-emperyalist mücadelede eylem birliğine girmeleri, parlamento dışı mücadele bayrağını yükseltmeleri güncel bir görevdir.

Bunalımın faturasını, emekçi halka ödetme girişimleri sendikal hareketi de hedef alıyor.

Şah son kozunu oynuyor

İran'da Şah'ın faşist diktatörlüğü son kozunu oynuyor. Kan üzerine kurulu diktatörlük, ayaklanan halk kitlelerini sokaklarda kurşuna diziyor. Halkı sidirebilmek, ömrünü biraz daha uzatabilmek için yeni oyunlar oynuyor. Bir oyun tutmayınca diğerini deniyor. Ancak demokratik halk muhalefeti, dinci kanadından bilimsel sosyalistlere kadar, oyunların tümünü bozdu. Şah'ın İmami başkanlığındaki hükümeti de direnişi engelleyemedi. Artık tek çare kalmıştı: Yönetimi doğrudan doğruya orduya devretmek. Çok geçmeden de, İmami hükümeti istifa etti ve Genelkurmay Başkanı General Gulam Rıza Azhari başbakan oldu. Böylece 1953'den beri ilk kez bir askeri hükümet kuruluyordu.

Askeri hükümet ilk iş olarak, parlamentoyu feshedeceğini ve iktidar partisi Rastakis dışındaki partilerin kapatılacağını açıkladı. Sıkıyönetim Komutanlığı da, üç kişiden fazlasının bir araya gelmesinin yasaklandığını belirttikten sonra, silahlı birliklerin izinsiz gösteri ve yürüyüşleri derhal dağıtacağı duyurusunu yaptı.

Ordunun yönetimi ele alması ve halk üzerindeki baskılarını artıracağını açıkça belirtmesi halkın büyük gösterileriyle cevaplandı. Bugün artık her gün kaç kişinin öldüğünü belirlemek olanaksız. Bilinen, hükümetin açıkladığı rakamların çok üstünde can kaybı olduğu. Ne var ki, herşeye rağmen gösterilerin, çatışmaların önü alınamıyor. Ülkenin her yanına yayılan grevler, İran ekonomisini felce uğrattı. İran bir aydır petrol ihraç edemiyor.

Çok kısa süre içinde görüldü ki, ordunun yönetimi ele alması da halkın anti-faşist direnişini önleyemeyecek. ABD, İngiliz ve Federal Alman emperyalizminin, kendi ülkelerinin anti-faşist kamuoyunun duygularını da ayaklar altına alarak yaptıkları açık destek bile Şah dikta rlüğünü kurtarmaya yetmiyor. Bu koşullarda, Şah'ın çekilmesi ve ordunun bütün yetkileri ele alması yakın gelecekte beklenebilecek bir gelişme olabilir.

Emperyalizmin bölgedeki ilerici ve sosyalist ülkelere karşı tehdit üssü İran'da, halkın gösterdiği büyük direniş Şah'ı devirene, demokrasiyi getirene, dek sürecektir. Feodal ilişkilerden yararlanarak halkın birliğini bozma gayretlerinin ya da son çare olarak faşist zulmü en uç noktalarına kadar zorlama çabalarının artık çare olamadığı görülüyor.

Bağdat Zirvesi

ARAP BİRLİĞİ YOLUNDA OLUMLU BİR ADIM

İZAK GALİMİDİ

Orta-Doğu sorunu sıcaklığını koruyor. Sorunun güncelliğini sürdürmesi Camp Davit çerçeve anlaşmalarından sonra ortaya çıkan yeni gelişmelerle ilgili. Bir yandan üçlü ihanet zirvesinde sağlanan uzlaşmadan sonra Mısır ve İsrail arasında başlatılan ve sürdürülen Waşington görüşmeleri, diğer yandan bu gelişmelerin Arap ülkeleri arasında yarattığı tepkiler var. Uzlaşma ertesinde sınırlı da olsa Lübnan toprakları üzerinde çıkan silahlı çatışmalar bu tepkilerin olumsuz taraflarını oluşturuyor. Bunun yanında FKÖ, G. Yemen, Suriye, Cezayir ve Libya'nın oluşturduğu Kararlılık Cephesi girişimi ve bu girişimin giderek tüm Arap ülkelerini kapsayacak biçimde bir Arap zirvesine dönüştürülmesi madalyonun olumlu yüzünü oluşturuyor. Bu olumluluğu artıran ve destekleyen diğer bir gelişme de Arap davasının başını çekecek güçte olan ve uzun süredir diyalog kopukluğu içinde olan Irak ve Suriye'nin yakınlaşmaları olgusudur.

Ekim ayı başlarında, Lübnan'da faşist Falanjların, imzalanan çerçeve anlaşmalarından güç alarak başlattıkları silahlı çarpışmalar, anlaşmalarla beraber Filistin halkına karşı başlatılan saldırının bir parçasını oluşturuyor. Bu, bir anlamda emperyalizm tarafından verilen sinyali kapıp bu çabanın gerçekleştirilmesi yolunda kendi misyonunu yerine getirmek olarak değerlendirilmelidir. Bu türden bir girişimin esas hedefi Lübnan'da Filistin'lileri sürekli baskı altında tutacak, faşist Falanjların oluşturacağı bir tampon bölge kurmaktır. Fakat bu girişim, Suriye'nin müdahalesiyle boşa çıkarılmış, Suriye birliklerinin müdahale sonucunda ele geçirdikleri yerlere FKÖ birlikleri yerleştirilmiştir.

Aynı günlerde, Kararlılık Cephesine katılmayan Irak'ın Arap Zirvesinin toplanması önerisi var. Camp David anlaşmalarına yalnızca karşı çıkmakla yetinen ve gösterilecek tepki doğrultusunda somut adımlar atmaktan çekinen Irak'ın bu türden bir çıkış yapması ilginç.

Yine aynı günlerde, bu girişimlerle çakışan diğer bir olay Mısır-İsrail arasında başlatılan Waşington görüşmeleri. Bu görüşmeler başlarken ve görüşmeler boyunca iki ülkenin konumlarını incelemekte yarar var.

Enver Sedat ülkesinde barış kahramanı ilan edilip, Nobel barış ödülüne layık görülmüş olsa bile bu,ülke içinde ekonomik sıkıntıları örtmeye yetmemekte ve Mısır halkının İsrail ile yapılacak bir barış anlaşmasına karşı durmasını engellememektedir. Gerçi Sedat'ın dediği gibi "evlatlarımız artık ölüme gitmeyeceklerdir" ama buna rağmen, bu türden barış girişimlerinin bölgede uzun vadeli bir barışı sağlayacağına Mısır halkı ikna olmuş değildir. Var olan böyle bir huzursuzluğun en açık kanıtı ordu içinde yapılan düzenlemeler ve görevden almalarıdır. Ordu, Sedat'ın korkusu olmaktan çıkarılıp halkın öcüsü konumuna getirilmektedir. Çünkü emperyalizme iyiden iyiye bağlanmış olan Mısır rejimi dönüşü olmayan bir yola girmiştir ve İsrail'e, İsrail parasının ülke içinde döviz olarak kabul edilmesi gibi tavizler vermeye bile hazırdır.

Diğer yandan, Begin için Camp David anlaşmaları büyük bir sorun yaratmamıştır. Anlaşmalar parlamentodan kolaylıkla geçmiş, bununla da kalmayarak işgal altındaki topraklarda yeni yerleşim bölgeleri kurulmasına gidilmiştir. İşte bundan dolayı görüşmeler çıkmaza girmiş ve ancak liderler düzeyinde çözülebilecek sorunlar yaratmıştır. Sorunlar ne olursa olsun esas önemli nokta, yani Filistin sorunu, yine kasıtlı olarak gözardı edilmiştir. Pürüzler ne düzeyde olursa olsun bunların çözümünün faturası yine Filistinlilere ödettirilmeye çalışılacaktır. Tabii yapılabilirse. Yapılabilirse diyoruz, çünkü bugüne kadar rastlanmamış bir çanlılıkla Arap ülkelerinin toparlanması ve Arap davasına uygun bir biçimde bir araya gelebilmeleri için tüm olanaklar mevcuttur. Irak'ın başkenti Bağdat'ta toplanan Arap zirvesi bu dayanışmanın bir göstergesi. Kalıcı olması koşuluyla. Çünkü zirve sonunda alınan olumlu kararlara rağmen, zirvenin hazırlık çalışmaları sırasındaki girişimler ve zirveye katılan ülkeler incelendiğinde bu koşulun gerekliliği ortaya çıkıyor.

İlk olarak, anlaşmaların hemen ertesinde FKÖ ve dört Arap devletinin oluşturdukları Kararlılık Cephesi'nin genişletilerek bir zirveye dönüştürülmesi olumlu bir girişim. Ancak dikkatle değerlendirilmesi gerekiyor. Bağdat zirvesinin toplanması önerisini yapan ülke, Irak. Aslında Irak böyle bir öneriyi yapmak zorunda kalmıştır. Kararlılık Cephesi'nin başını Suriye'nin çekmesi, aynı partinin (Baas) iki ayrı kolu tarafından yönetilen Suriye ve Irak'ın eskiden beri süregelen çekişmeleri, Irak'ı Mısır'ın boş bıraktığı Arap topluluğunun liderliğini Suriye'ye kaptırmak istememesi, böyle bir önerinin yapılmasına neden olabilir. Ülke içinde ilerici hareketlere karşı uyguladığı baskılar ve Camp David anlaşmalarına karşı gösterdiği pasif tepkiler, olumsuzluklar teşkil etmekle birlikte bu öneriye olumlu yaklaşmanın yararları olacaktı.

Nitekim Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat'ın bu olanağı değerlendirerek Irak'a yaptığı ziyaret böyle bir değerlendirmenin ürünüdür. Sovyetler Birliği ve sosyalist sistemle ilişkilerini düzelten Suriye'nin Arap dayanışmasını yeniden kurmak ve geliştirmek yolunda kısa bir süredir yoğunlaştırdığı çabaların Irak'la kopuk olan ilişkilerin yeniden kurulması yönünde de yoğunlaştırılması Arap davası açısından olumlu bir adımdır. 15 yıldır ilk kez kurulan böyle bir diyalogun devlet başkanları düzeyinde getirdiği çalışmalarda İsrail'e karşı geliştirilecek ortak çabalar üzerinde durulmuş ve ilişkilerin sürdürülmesi doğrultusunda somut adımlar atılmuştır. İki devlet başkanı her konuda anlaşmaya varmışlar, bunun sonucunda Ulusal Ortak Eylem Yasası imzalanmış ve bunu yürütecek bir Ortak Siyasal Yüksek Komitenin kurulması kararlaştırılmıştır. Bu belge Arap birliğinin ve kararlılığının yeniden etkin bir biçimde kurulmasının somut ifadesidir. Irak'ın tutarlı bir çizgide tutulması ve giderek Kararlılık Cephesine katılmasının sağlanması gerek Suriye, gerekse Irak'ın ve giderek tüm Arap ülkelerinin ortak çıkarlarına uygundur. Bu yolda Zirvenin Bağdat'ta gerçekleştirilmesi Irak'ı bağlayıcı bir niteliktedir.

Daha önce de belirtildiği gibi, tüm Arap ülkelerini kapsayan bir zirvenin yapılması olumludur. Ancak böyle bir girişimin sonucunda emperyalizme ve ihanet zirvesine gösterilecek tepkinin sulandırılması, yumuşatılması tehlikesi de mevcuttur. Çünkü zirveye ilerici Arap ülkelerinin yanında ılımlı ülkeler ve emperyalizme göbekten bağlı ülkeler de katılmaktadır. Bunların hemen hemen tümü Camp David anlaşmalarına karşı çıkmakla beraber Arap birliğinin eyleme dönüştürülmesi konusunda kararsız ve çekimser kalmayı yeğlemektedirler.

Bunun nedenleri açıktır. Bir kere Arap devletleri ilerici FKÖ'den rahatsızlık duymaktadırlar. Böyle bir hareketin kendi ülkeleri içinde şu veya bu ölçüde yansımasından çekinmektedirler. Bundan dolayızirveyi yalnızca kendi ülke çıkarları açısından değerlendirmeleri tehlikesi her zaman mevcuttur. Bağdat zirvesinin toplanmasından önce gündemde olan konuların en önemlisi Mısır'ın Arap birliğinden atılması ve Arap Birliği merkez'inin Kahire'den başka bir yere naklедilmesiydi. Mısır'ın Birlik'ten atılmasının gerekçeleri hazırdı ve iki yönlüydü. Birincisi Mısır İsrail ile ikili olarak aynı masaya oturarak birlik tüzüğüne aykırı hareket etmişti. İkinci yönü ise politik gerekçeydi. Böyle bir tavır içine girmekle Mısır Amerika'ya yanaşarak Birliği gözardı etmiş ve gözden düşürmüştü. Bu, Arap Birliğini zedeleyici bir davranıştı. Sedat'ın tüm bu davranışları gözler önündeyken, onunla görüşmek üzere Kahire'ye bir heyet göndermek ve Sedat'ı Camp David anlaşmalarını reddetmek ve Zirveye katılmak konusunda ikna etmek anlamsız bir girişimdi.

Nitekim Sedat gönderilen heyetlerle görüşmek bile istemedi. Kuşkusuz bu, ılımlı Arap ülkelerinin girişimiydi ve Zirve sonunda Mısır'a karşı alınacak sert kararların yumuşatılması ve giderek engellenmesi tehlikesini getirecekti. Böyle de oldu. Zirve sonunda Mısır'm yalnızca kınanmasıyla yetinilmesi ve Birlik Merkezinin Kahire'den başka bir yere sadece geçici olarak alınması bunun açık kanıtı. Ürdün ve S. Arabistan gibi emperyalizmle ve özellikle Mısır ile yakın ekonomik ve politik ilişkiler içinde olan ülkelerin kendi ülkeleri içinden ve Arap topluluğundan gelecek muhalefetten çekinerek katılmak zorunda kaldıkları zirveden istedikleri sonucu elde ettikleri söylenebilir. Bunun yanında Filistin sorunuyla ilgili olarak zirvenin aldığı kararlar olumludur. Bunlar arasında İsrail-Arap çatışmasının temel sorununu Filistin sorununun oluşturduğu, çözümü için gerekli siyasi ve askeri desteğin Arap ülkeleri tarafından sağlanması gerektiği, sorunun çözümünde FKÖ'nün başı çekmesi gerekliliği ve her yıl bir Arap zirve toplantısının düzenlenmesi var. Kuşkusuz Zirvenin en olumlu yanı Suriye-Irak yakınlaşmasının yeniden sağlanmasıdır.

Sonuçlar birtakım olumsuzluklarla beraber yine de genel olarak olumludur. Ama bunların alınmış kararlar olarak kalmayıp eyleme dönüştürülmesi koşuluyla. TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın belirttiği gibi "Orta-Doğu'da İsrail'in saldırganlığını ve genişlemesini gerileten adil bir barışın elde edilmesine ve Filistin halkının ulusal devletine kavuşmasına dünya sosyalist ve ilerici güçleri ancak yardımcı olabilirler. Bu sorunları FKÖ'nün ve Arap devletlerinin adına ve yerine çözemezler. İş öncelikle FKÖ'ye ve Arap devletlerine düşüyor." Geçmiş dönemler, hele hele sıcak savaş dönemleri incelendiğinde daha canlı ve hareketli ortamlarda bile Arap topluluğunun birçok girişiminin sonuçsuz kaldığı düşünülürse, Arap ülkeleri "bu işi" kotarabilirler mi sorusunu sormak kaçınılmaz oluyor.

Pravda:

В объективе—Турция

"Objektifte Türkiye"

SBKP Merkez Komitesi organı Pravda'nın 29 Ekim tarihli sayısında Türkiye üzerine kısa bir yazı yayınlandı. Türkiye'den çeşitli görüntülerin yer aldığı yazı gazetede "Objektifte Türkiye" başlığıyla yer aldı. Türkiye İşçi Partisi tarafından bu yıl 22 Nisan'da Ankara'da düzenlenen "NATO'ya Hayır" mitinginin de bir fotoğrafla sergilendiği yazıda Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilere değinildi.

"Türkiye halkı tarihinin önemli bir gününü, Cumhuriyet'in ilanının ellibeşinci yıldönümünü kutluyor" cümlesiyle başlıyan yazıda daha sonra şöyle dendi: "Türkiye kamuoyu Sovyetler Birliği'yle iyi komşuluk ilişkilerinin sağlamlaştırılmasına büyük önem veriyor."

Sovyetler Birliği'nin yardımıyla İskenderun'da kurulan Metalurji Kombinası'nın (Demir-Çelik tesislerinin) de bir fotoğrafının yer aldığı yazıda, "NATO'ya Hayır" mitingiyle ilgili fotoğrafın da Yürüyüş dergisinden alındığı belirtildi.

61 yıl sonra

"SSCB VE TÜRKİYE ARASINDA DOSTLUK VE KARŞILIKLI GÜVEN YOLUNDA"

SSCB BASIN ATAŞESİ KULİK, YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA BİR BASIN TOPLANTISI DÜZENLEDİ

Büyük Ekim Devrimi'nin 61. Yıldönümü 7 Kasım'da bütün dünya işçi sınıfı ve ilerici güçleri tarafından kutlandı. Yıldönümü dolayısıyla SSCB Ankara Büyükelçiliği'nde düzenlenen bir basın toplantısında, Basın Ateşesi Viyaçeslav Kulik, özellikle SSCB ve Türkiye arasındaki ticari, ekonomik, kültürel ilişkilerin son zamanlardaki hızlı gelişmesi üzerinde durdu.

Viyaçeslav Kulik, Sovyetler Birliği'nin uluslararası politik sorunlar üzerine büyük bir özenle eğildiğini ve Büyük Ekim Devrimi'nin 61. yılını kutlayan Sovyet halkının, ülkesinin uluslararası alandaki etkinliğinin artmasından derin bir hoşnutluk duyduğunu belirttikten sonra, Leonid Brejnev'in şu sözlerini hatırlattı:

"Savaş tehlikesini yok etmek, silahlanma yarışını durdurmak, bütün devletlere yarar sağlayacak işbirliğini derinleştirmek ve genişletmek. Sovyetler Birliği'nin uluslararası alandaki birincil hedefleri, eskiden olduğu gibi bugün de bu amaçlardır.Biz bundan böyle de yumuşama politikası izlemeye, bu sürecin dünyanın tüm bölgelerine yayılmasını sağlamaya kararlıyız."

Viyaçeslav Kulik, L. Brejnev' in bu sözlerinin en iyi kanıtlarından birinin de, Sovyetler Birliği'nin komşu Türkiye ile ilişkileri olduğunu söyleyerek konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Bildiğiniz gibi Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'in Haziran ayında Sovyetler Birliği'ne yaptığı ziyaret, komşu olan ülkelerimiz arasında dostluk, iyi komşuluk, karşılıklı yarar sağlayan işbirliğinin ve karşılıklı güven havasının sağlamlaştırılması yolunda yeni, önemli bir adım oldu.

"Bir süre önce de SSCB Dış Ticaret Bakan Yardımcısı Grişin' in başbakanlığında bir ticaret heyeti Türkiye'de bulundu. Bu sırede yapılan olumlu görüşmeler sonucunda Sovyetler Birliği - Türkiye ilişkileri tarihinde ilk uzun süreli üç yıllık ticaret anlaşması hazırlanarak, parafe edildi. Yakın zamanda imzalanması beklenen bu anlaşma, ticaret hacminin 3-3,5 misli artmasını öngörüyor."

Moskova'da Ekim ayında yapılan ve Başbakan Yardımcısı Hikmet Çetin'in katıldığı Sovyet-Türkiye Karma Ekonomik İşbirliği Komisyonu'nun 3. dönem toplantısında imzalanan protokolün, 20'den fazla sanayi tesisinin yapımında işbirliğini öngördüğünü belirten Kulik, konuşmasını şu sözlerle tamamladı:

"Bu cümleden İskenderun Demir Çelik Tesisleri genişletilerek kapasitesi altı milyon tona, Seydişehir alüminyum tesisinin kapasitesi iki misline, Aliağa petrol rafinerisinin kapasitesi beş milyon tondan on milyon tona çıkarılacak, Çan ve Orhaneli elektrik santrallerinin, Bandırma'da asit sülfirik fabrikasının, Çan, Orhaneli, Tınaz ve Hasan Çelebi demir filizi yataklarının işlenmesinde işbirliği yapacağız. Bunun dışında Türkiye'de Sovyetler Birliği'nin yardımıyla bir atom hidroelektrik santrali, prefabrike konut parçaları fabrikası ve diğer tesislerin etüd edilmesi üzerinde de anlaşmaya varılmıştır.

"Bu doğrultularda işbirliğimizin gelişmesi Sovyetler Birliği'yle Türkiye arasında dostluk ve karşılıklı güven havasının daha sağlamlaşmasına ve dolayısıyla Helsinki anlaşmalarının tümüyle gerçekleştirilmesine yardım edecektir."

Sovyet emekçileri 61. yılı da ülkenin bütün köşelerinde coşkuyla kutladılar.

ŞABAN ERİK

Çin Komünist Partisi yönetimi, 1960'larda, sosyalist ideolojiyi en sağlam şekilde yürütmenin yolları üzerinde, Sovyetler Birliği ile bazı tartışmalara girdi. Bu vesileyle, ortalığa, Marksizm-Leninizm, proleter enternasyonalizmi sosyalist ülkeler arasında ilişkiler, kardeş partiler arasında birliği koruma ve güçlendirme konularında dersler vermeye kalktı. Bir takım yanlış değerlendirmelere, sırıtan zorlamalara, somut dünya şartlarını hiçe saymalara rağmen başlangıçta bunu biraz biraz "anlayış"la karşılamak mümkündü. Çünkü bir bakıma, ÇKP yönetimi kendi ülkesinde devrimi başarıya ulaştırmanın heyecanını henüz daha üzerinden atamamış, şöyle tam durulamamıştı. Bütün hareketlerinde bir coşku, bir hırçınlık hakimdi. Habire kendini dünyaya göstermek istiyordu. Sonra, bu, özde, sosyalist ideolojiyi en sağlam biçimiyle sürdürmek çabası olarak yorumlanabilirdi. Gerçi bu çaba insanlığın başını ateşe yakabilirdi ama, olsundu. Zira, Çin, sosyalist ideolojiyi en sağlam biçimiyle sürdürmek için, silahsızlanma ve barışı koruma gayretlerinin bir yana itilip, emperyalizme karşı gözükara bir şekilde mücadeleye girişilmesini de istiyordu. Ne olursa olsun, isterse bir atom savaşı kopsun, "kağıttan kaplan" sayılan emperyalizm bir an önce yerle bir edilmeliydi.

Önceleri alttan alta başlayan bu tartışma yavaş yavaş ağırlaşmaya başladı. Derken, gitgide meselenin rengi değişti; iş, düpediz Sovyetler Birliği'ni kötüleme ona karşı düşmanlık tohumları saçma kampanyasına dönüştü. Ondan öte, yıllar yılıdır, Çin, Sovyetler Birliği'ne kara çalmak için yapmadığını bırakmadı. Ve, çok hazindir, şimdi artık o, Çin Komünist Partisi yönetiminin elinde "sosyalist kampın gücüne güç katma, uluslararası proletaryanın devrimci amacına yardım etme" yerine, sosyalist dünyayı arkadan vuran, emperyalizmle elele veren bir güç oldu.

SOVYETLER BİRLİĞİ'Nİ "MAKASA ALMA"

Bilindiği gibi, geçenlerde Çin Komünist Partisi Başkanı Hua Kua Feng, Romanya'yı, Yugoslavya'yı, İran'ı gezdi. Tito'yla parlak sokak gösterileri yaptı, Şah'la havyar yedi. Ve, gezi süresince, Sovyetler Birliği aleyhine "hegemonyacı" diye dunnadan çıngırak çaldı. Tabii bu durum karşısında Batı basınının etekleri de zil çaldı. Frankfurter Allgemeine gazetesi, bu olayı, "Sovyetler'in savaş sonrasında aldığı en büyük yenilgi" olarak nitelendirdi.

Feng, yakında Almanya, Fransa, İngiltere'ye de gidecek. Gözlemcilere göre, oralardan silah isteğinde bulunacak.

1966 yılında Türkiye'den Batı Berlin'e bir parlamento heyeti gitmişti. Orada Almanya'nın ikiye bölünmüşlüğü üzerine bir görüşme açılınca, Almanlar, "bu sorunun halli için ne önerirsiniz" diye sormuşlardı bizim heyete. Heyet mensuplarından akıl evvel biri hemen atılmıştı: "Hiç gözünüzü kırpmadan Rusya'ya saldırmalısınız; korkmayın, arkanızda biz varız..." Almanlar, "Öyle ol-

"SSCB'DE BU YILIN 9 AYLIK PLAN SONUÇLARI AÇIKLANDI"

Son zamanlarda Batı'da SSCB'yi bekleyen ekonomik kriz ve SSCB'nin güçlüklerine ilişkin yeni ve sözde orijinal görüşler öne sürülüyor.

SSCB Merkez İstatistik Müdürlüğü'nün, SSCB sanayisinin 1978 yılına ait dokuz aylık (Ocak-Eylül) devlet planının gerçekleştirilme sonuçlarına ilişkin yayınladığı bir bildiri bu görüşlerin temelsizliğini ortaya koydu.

Bildiride yer alan rakamlara göre, 1978 yılının dokuz ayı içerisinde, SSCB'de 1972 yılında üretilen elektrik enerjisinden daha fazla, 876 milyar KW-saat elektrik enerjisi üretildi. Karşılaştırma için örnek olarak alınan FAC, Fransa ve Büyük Britanya'da 1977 yılının on iki ayında üretilen toplam elektrik enerjisinin 828 milyar KW-saat olduğunu da bu arada belirtelim.

Yine Ocak-Eylül ayları arasındaki dönemde SSCB'de 1977 yılı boyunca ABD'de çıkarılan petrolden 16 milyon ton daha fazla, 424 milyon ton petrol (gaz kondensatı dahil) çıkarıldı. SSCB'deki dokuz aylık gaz çıkarımı 273 milyar m^3 (1974 yılının on iki ayında çıkarılandan daha fazla), kömür çıkarımı ise 540 milyon ton idi (1977 yılında bütün Avrupa Ekonomik Topluluğu ülkeleri 358 milyon ton kömür çıkardı.

Ekonomistlerin "ilerici kollar" olarak tanımladıkları sanayi kolları, önceki yıllarda olduğu gibi 1978 yılında da hızlı tempolarla gelişiyor. Aygıt ve otomasyon araçları üretimi yüzde 13, bilgisayar tekniği üretimi % 21 oranında arttı. Doğrudan doğruya tarım için çalışan endüstri kollarının üretimi de hızlı tempolarla artıyor. Örneğin tarım makineleri yapımı yüzde 6, tahıl toplama kombinası yapımı % 7, hayvancılık ve yem üretimi için makineleştirme araçları yapımı % 9 oranında arttı.

Bütün bunların yanısıra, istatistik servisi bildirisinde, ulusal ekonominin sözü edilen dönemdeki gelişmesinde eksiklikler bulunduğu kaydediliyor. Genel olarak olumlu sonuçlara rağmen, bazı işletmelerin, ürün üretimine, emek verimliliğinin artışına ilişkin plan görevlerini yerine getiremedikleri görüldü. Örneğin ağır metal haddesi, çimento, yük vagonu gibi bazı ürünlerin üretiminde plan hedefleri tam olarak yerine getirilemedi.

Son olarak, istatistik servisinin bildirisinde işsizlik ve enflasyon gibi olaylardan söz edilmediğine de dikkati çekmeliyiz. Söz edilmiyor, çünkü bu tür olaylar Sovyet toplumunun yaşamından çoktan çıktı. SSCB'de daha 1930 yılında işsizlik sorunu çözüldü. Bugün ülkenin birçok bölgesinde işgücü sıkıntısı çekiliyor. İşyeri sayısı, çalışabilir insan sayısından daha fazla.

Ve nüfus artışının şiddetle azaldığı çetin savaş yıllarında doğanların çocukları içinde bulunduğumuz yıllarda üretime katılmaya başladı.

İşgücü yetersizliği sorununun, 1980 yılında daha da keskinleşeceğini şimdiden görmek mümkün. Buna önceden hazırlanan Sovyet ekonomistleri, bilimsel-teknik ilerleme kazanımlarının üretimde etkinliğinin sağlanabilmesi için emek verimliliğinin artışına ayrı bir önem veriyorlar. İstatistik servisinin bildirdiğine göre, geçen dokuz ay içerisinde en iyi dünya standartlarıdüzeyinde bulunan iki binden fazla yeni sanayi ürünü belirlendi ve üretime başlandı. 1978 yılının ilk dokuz ayına ilişkin olarak hazırlanan bildiri, SSCB'de 10. Beş Yıllık Planın aşılacağını bugünden gösteriyor. Sosyalist ekonominin istikrarlı gelişimi bunu gerçekleştirecek yetenektedir.

MAOCULUK YA DA BÜYÜK TARİHİ GERİLEME

maz'' demişlerdi. ''Öte yanda Çin giinden güne güçlenmektedir onunla Rusya'yı makasa alabilirsek belki bu işi söktürebiliriz..'' Şimdi Feng Almanya'ya gittiğinde, herhalde Almanlar kendisiyle ''Rusya'yı makasa alma'' işini görüşürler.

Teoriyi çok seven, Marksizm-Leninizmi dillerinden düşürmeyen maocular, nedense, hep teori dışı işler yapıyorlar. Tutalım ki, sosyalist dünyayla Çin arasında bazı çelişkiler doğmuştur. Ama herhalde bu çelişkiler uzlaşmaz çelişkiler değildir. Çünkü sosyalist ülkeler arasında böyle şey olmaz. Onun için arada düşmanlık da doğmaz. Dolayısıyla, Çin,sosyalist aleme kasteden bir tutum içine giremez. Çok çok, ''herşeyi en iyi düşünen, en iyi bilen'' bir ülke olarak, sosyalist alemi hizaya getirmek, devrimci gidişi doğrultmak için bir takım gayretiere girebilir. Tabii bu gayretleri de en hayırhah bir şekilde yürütmek şartıyla. Öte yandan emperyalist dünyayla Çin arasında bahar rüzgarları esmektedir. Ancak bu rüzgar ne kadar ılık eserse essin, Çin'le, Çin halkı ile o dünya arasında uzlaşmaz bir çelişki vardır. Bu nedenle, kapitalist dünya kendisine ne kadar kucak açarsa açsın, Çin'in buna kapılmaması gerekir. Oysa, maaşallah, Çin, emperyalist dünyanın kucağına yuvarlanarak atılıyor. Hem de yaşasın NATO, yaşasın ''tekelci kapitalist grupların pazarları ele geçirme ve vurgunlar vurma amacıyla kurdukları Ortak Pazar'' diye naralar atarak. Sovyetler Birliği'nin sözde yanlışlıklarına karşı çıkmak için emperyalizme arka çıkmak mı gerekir? Anlayan beri gelsin.

Öteden beri sosyalistlerin yeri geldikçe söyledikleri bir söz vardır: ''Devrimci harekette doğru adım atıp atmadığımızı anlamak için düşmanlarımızın bize karşı takındıkları tavra bakmak gerekir. Düşmanlarımız bize kızıyor, diş biliyorsa, doğru iş yapıyoruz; bunun aksi ise, yanlış iş yapıyoruz demektir.'' Sanıyorum bunu Mao da söylemişti. Şimdi Çin'in bütün yaptıklarını emperyalist alem şakşaklıyor. Şu halde sadece bu durum bile Çin'in gerçekte nasıl bir devrimci tutum içinde olduğunu göstermeye yeter.

YAPILANLARIN SÖYLENENLERE UYMASI

Ama isterseniz Çin liderlerini asıl kendi sözlerine göre mihenge vuralım. Şöyle bir sözleri vardır onların: *''Komünistlerin özellikIerinden biri de yaptıklarının dediklerine uygun olmasıdır.''* (Pekin-Moskova Çatışması, ÇKP Merkez Komitesi'nin 1965'te SBKP MK'ne gönderdiği mektuptan, s. 66)

''Bazı kimseler ortalıkta karşı devrimci kalmadığını, her işin yoluna girdiğini, artık mışıl mışıl uyuyabileceğimizi söylüyorlar. Ne var ki, işler hiç de öyle değildir. ...Çin'de karşı devrimi bastırma konusundaki çabalarımızı doğru olarak kıymetlendirmek istiyorsah, Macaristan olaylarının yurdumuzdaki etkilerine bakmamız gerekir. ...Macaristan olaylarının kötülüğü ortadadır. Fakat bunun bile ikili bir özelliği olmuştur. Olaylar sırasında, yerinde bir yol tutmakla, kötü birşey, iyi birşey haline getirilebilmiştir. Macar devleti şimdi her zamandan daha sağlamdır ve sosyalist bloktaki öteki ülkeler de bundan gerekli dersleri almışlardır.'' (Mao-Teori ve Pratik, s. 83, 86, 108)

● ÇİN, KENDİ HESABINA BÜYÜK BİR GÜÇ OLMAK İÇİN, SOSYALİST DÜNYA İÇİNDE BOZGUNCULUK YAPAN BİR ÜLKE HALİNE GELMİŞTİR. İNSAN AKLIYLA ALAY EDERCESİNE PUTLAŞTIRILAN MAO'NUN ORTAYA KOYDUĞU HÜNER BUDUR. ÇİN'DE MAOCULUK SOSYALİZMİN ÜSTÜNE ÇIKMIŞTIR. BU, BÜYÜK BİR TARİHİ GERİLEMEDİR. DOLAYISIYLE, MAOCULUK, EVRENSELLİĞİ OLAN BİR GÖRÜŞ DEĞİLDİR. SADECE ÇİN HESABINA KOPARILAN BOŞ BİR ŞAMATACILIKTIR. ●

Macaristan olayında bu tavrı takınan Çin, Çekoslovakya olayında Batı dünyasına denk düşen bir tavır takındı. Batıya sorarsanız, *''Çekoslovakya'da daha iyi bir komünizmin uygulanması önlendi.''* Kapitalistlerin daha iyi bir komünizm istemeleri komik değil mi? Çin'e sorarsanız, *'Sovyetler Birliği hegemonyasını koruyor.''* Bu temcit pilavını şimdilerde bizim maocular da büyük salonlarda kaşıklamaya başladılar.

''Uluslararası komünist hareketin bütünlüğünü yüceltmek ve güçlendirmek, bütün ülkelerin komünist ve işçi partilerinin ortak ve kutsal görevidir. Çin ve Sovyet partileri, tüm sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin bütünlüğü bakımından, öteki partilerden daha büyük bir sorumluluk taşımaktadırlar; ve şüphesiz, sorumlulukları ölçüsünde de daha büyük çaba göstermelidirler.'' (Pekin - Moskova Çatışması, s. 13)

Şimdi, Çin'in yaptıkları bu dediklerine hiç uyuyor mu?

''Eğer kişi, somut bir sınıf çözümlemesinden kaçınırsa, rastgele yüzeydeki bazı olaylara takılarak subjektif ve temelsiz sonuçlar çıkarırsa, uluslararası komünist hareketin genel çizgisi hakkında doğru sonuçlara varamaz ve zorunlu olarak Marksizm - Leninizmden başka bir yola kayar.'' (age, s. 18)

Şimdi, Çin, Marksizm - Leninizmden başka bir yola kayınış değil mi?

ENTERNASYONALİZM NEDİR?

''Çağdaş dünyadaki çelişmeler konusunda, aşağıdaki yanlış görüşler reddedilmelidir:

a) Sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişmenin sınıf özünü örtbas eden ve bunun, proletarya yönetimi altındaki devletlerle tekelci kapitalistlerin diktatörlüğü altındaki devletler arasındaki bir çelişme olduğunu anlamayan görüş.'' (s. 19)

Şimdi, Çin, sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişmenin sınıf özünü örtbas eden bir tutum içinde değil mi?

''Ezilen uluslar ile emperyalizm arasındaki çelişme ezilen ulusların devrimi olmadan çözülemez.'' (s.20)

''Asya, Afrika, Latin Amerika halklarının antiemperyalist mücadeleleri, hiç şüphe yok ki, sadece bölgesel önemde bir olay değil, fakat dünya proleter devriminin bütün amacı bakımından, dünya ölçüsünde önem taşıyan bir olaydır.'' (s. 27)

''...Asya, Afrika, Latin Amerika devrimci hareketleri azimle desteklenmelidir. ...Bu, milliyet, renk ve coğrafya engellerini yoketmenin tek etkili yoludur. Bu teh gerçek proleter enternasyonalizmidir.'' (s. 28)

Bunları böyle söyleyen Çin liderleri, Angola devrimci mücadelesinde eylemleriyle bu söylediklerine taban tabana zıt duruma düşmediler mi?

''Emperyalistler ve gericiler, sosyalist kampı zayıflatmak, sosyalist ülkelerin bütünlüğünü, özellikle Çin ve Sovyetler Birliğinin bütünlüğünü bozmak için, durmadan, binbir yolla sosyalist kamp ülkelerinin iç ve dış politikalarına etkide bulunmaya çalışırlar. Onlar, her zaman ve her yerde, sosyalist ülkelere sızarak onları içten yıkmaya çalışırlar.'' (s. 22)

Acaba emperyalistler, gösterdiği bu uyanıklığa rağmen, onu içten çökertmek için, bütün güçleriyle Çin yönetimine mi sızdılar?

''Eğer bir hizmse, doğru Marksist - Leninist yolu ve politikayı izlemezse, sosyalist kampın bütünlüğünü savunmaz da, tersine, kamp içinde gerginlik ve ayrılıklar yaratırsa, ya da daha ileri giderek Yugoslav revizyonistlerinin politikalarını uygularsa, sosyalist kampı bozmaya çalışırsa, ya da kapitalist ülkelerin kardeş sosyalist ülkelere saldırılarına yardım ederse, bu takdirde o, bütün uluslararası proletaryanın ve dünya halklarının amaçlarına ihanet ediyor demektir.'' (s. 24)

KİM SAVAŞ İSTİYOR?

Şimdi biz, Çin yöneticilerini, dün söyledikleri bu sözlerle bugünkü yaptıklarına bakarak, uluslararası proletarya ve dünya halklarına ihanetle suçlayamaz mıyız?

''Birleşik Devletler emperyalizmi, saldırı ve savaş politikasını bütün dünyada zorla kabul ettirmeye çalışıyor.'' (s. 25)

Şimdi, Çin yöneticileri, Amerika'nın saldırı ve savaş politikasını sürdürmesi için onun daha çok silahlanmasını, NATO'yu ayakta tutmasını istemiyorlar mı?

''Eğer komünistler, oportünizm yoluna kayarlarsa, soysuzlaşarak burjuva milliyetçileri haline gelirler, emperyalistlerin ve gerici burjuvazinin kuyruğu olurlar.'' (s. 41)

Bu sözleri söyleyen Çin yöneticileri şimdi emperyalizmin kuyruğunda sallanıp durmuyorlar mı?

''Bazı kişiler, Çin'in ve öteki bazı sosyalist ülkelerin savaş çıkarmak ve sosyalizmi devletler arasındaki savaşlar yoluyla yaymak istedikleri garip masalını uyduruyorlar. Bu türlü masallar emperyalistlerin ve gericilerin iftiralarından başka birşey değildir.'' (s.43)

Şimdi, Çin yöneticileri, bu türlü garip masalları Sovyetler Birliği için uydurmuyorlar mı?

''Proletarya yönetimi devleti yerine başka nitelikte bir devlet mi konulmaya çalışılıyor? Eğer hal böyleyse, bu büyük bir tarihi gerileyiştir. Yugoslavya'daki toplum sisteminin soysuzlaşması acı bir derstir.'' (s. 60)

Şimdi, Feng'in Yugoslavya'daki toplum sistemini inceleyip bunun Çin'de uygulama olanaklarını araştırdığını gazeteler yazmadılar mı?

NEREDEN NEREYE?

Söz buraya dayanmışken, Çin'in bu alanda nereden nereye eldiğini anlamak için, onun, evelce Yugoslavya'ya karşı nasıl teş püskürmüş olduğunu iyice hatırlayalım:

''Birleşik Devletler ve onun NATO ortakları, uzun süredir Tito hizbine dadılık yaparak birkaç milyar dolar harcamış buluyorlar.'' (s. 73)

''Marksist - Leninistliğin arkana saklanan ve gösterişle sosyalist ülke bayrağını dalgalandıran Tito hizbi, Birleşik Devletler emperyalizmine hizmet ederek uluslararası komünist hareketi ve dünya halklarının devrimci davanı baltalamakta devam edegelior.'' (s. 73)

Kendi kendisiyle bu kadar çelişkiye düşen bir ülke olur mu?

Çin, bir zamanlar Sovyetler Birliği'nin Arnavutluk'a karşı takınmış olduğu tavırdan şöyle yakındı:

''Kardeş Marksist - Leninist Arnavutluk Emek Partisi'ne karşı takınılacak tavır ile Marksizm - Leninizme ihanet etmiş olan Yugoslav revizyonist grubuna karşı takınılacak tavır, birbirinden tamamen ayrı şeylerdir.'' (s. 68)

Şimdi kardeş Arnavutluk düşman, Marksizm - Leninizme ihanet eden Yugoslavya dost değil mi?

Dönelim yine teorik konulara: *''Kardeş partiler arasındaki birliği korunmasın ve güçlendirmenin tek doğru yolu, proleter enternasyonalizmi ilkesine uymaktır.''* (s. 66)

Çin yöneticileri kadar proleter enternasyonalizmi ilkesine uymayan kimseler var mıdır?

''Kardeş partiler arasındaki ideolojik anlaşmazlıkların devletlerarası ilişkiler alanına uzatılmasına kesin olarak izin verilmemelidir.'' (s. 67)

Çin bugün ''kardeş partiler arasındaki ideolojik anlaşmazlıkları'' devletlerarası ilişkiler alanına uzatmak için kendini parçalamıyor mu? Uluslararası platformlarda, şölenlerde, resmi kabullerde, dış gezilerde Çin liderlerinin takındıkları tavırlar bütün açıklığı iie ortada değil mi?

Bütün bu olup bitenler bize şunu göstermektedir: Çin, kendi hesabına büyük bir güç olmak için, sosyalist alem içinde bozgunculuk yapan bir ülke haline gelmiştir. İnsan aklıyla alay edercesine putlaştırılan Mao'nun ortaya koyduğu hüner budur. Hiç ötesi yok, Çin'de maoculuk sosyalizmin üstüne çıkmıştır. Bu, büyük bir tarihi gerilemedir. O nedenle, maoculuk, evrenselliği olan bir görüş değildir. Sadece Çin hesabına koparılan boş bir şamatacılıktır. Haliyle, Çin'den başka herhangi bir ülkede iktidar olması sözkonusu değildir. Bizde ve diğer başkaca ülkelerde marazi bir şekilde maocu kesilenler, akıntıya kürek çekiyorlar.

Dünyada

NEO-FAŞİZM DOSYASI (3)

PORTEKİZ FAŞİST HAREKET BUGÜN DE TEKELLERDEN GÜÇ ALIYOR

Dr. Salazar ve halefi Marcello Caetano, yarım yüzyıllık iktidarları boyunca hiçbir zaman tek bir partiye bağlanmadılar. Baskı aracı olarak birçok örgüt kurdular. Örneğin Salazar 1936'da *"Portekiz Lejyonu"* adıyla bir örgüt kurdu. Bu militarize örgüt kurucusunun ifadesiyle "herşeyden önce komünizmle mücadele etmek için bir araya gelmiş gönüllü birliklerden" oluşuyordu ve üyelerini askeri yöntemlerle eğitiyordu. Yüzbin üyeli *Portekiz Lejyonu*'ndan başka, Salazar rejimi gençliğin örgütlenmesine de büyük önem veriyordu.

PİDE (Gizli polis örgütü) Portekiz'de demokratik güçlere karşı temel bir baskı aracı olmuştu. Kullandığı yöntemler ise hocaları olan Gestapo Şeflerinin kullandığı yöntemleri hiç aratmamıştı. Çıkartılan dört kanun kuvvetinde kararnameyle bu örgüt, faşist rejim aleyhtarı kişileri, yargı organlarının kararlarına dayanmaksızın üç yıl süreyle sorgusuz sualsiz hapsedebiliyor ve bu süre her üç yıl sonunda uzatılıyordu. Lizbon'un merkezindeki PİDE Genel Karargahı 50'li yıllarda, insanları işkenceyle konuşturmada uzman bir çok nazi savaş suçlusunun barınağı oldu. Bu karargahta siyasi polisi örgütlemek ve eğitmekle görevli iki Amerikalı CIA uzmanı da bulunuyordu: John Lafayette Barrett ve Robert W. Stone...

Ayrıca Portekiz Hükümeti 1945 yılında kaçak savaş suçlularını, ipliği pazara çıkmış faşist politikacıları, nazi militanlarını ülkesine kabul etti. Hitler'in intiharından sonra, bayraklarını yarıya indiren ve Alman Führer'inin ruhunu dinlendirebilmesi için iki hafta süreyle dini törenler düzenleyen dünyadaki tek ülke için bundan doğal bir davranış olamazdı! Salazar'ın korporatif devletine sığınan kaçaklar arasında, Fransız makamlarınca savaş sırasında düşmanla işbirliği yaptığı için aranan ve yirmidokuz yaşında Portekiz'e kaçan "kralcı teorisyen" Jacques Ploncard d'Assac da vardı. Ploncard d'Assac Portekiz başkanının en yakın dostu oldu ve ondan karşılıksız destek gördü. Faşist ideolojinin işlendiği birçok kitap yazdı. Bunların arasında en önemlisi "Korporatif Devlet ve Milliyetçi Doktrinler"di. Lizbon Radyosunun her akşam 21.30'dan 22.30'a kadar sürdürdüğü *"Batının Sesi"* yayınının baş yönetmenliğini yaptı. (Jacques Ploncard d'Assac 25 Nisan 1974 Devrimi'nden sonra Paris'e kaçtı.)

AVRUPA'DA FAŞİST BİRLİK

Faşist çevrelerin diğer etkin isimlerinden, Fransız Henri Le Rouxel *"Batının Sesi"*'nda gazetecilik yapmıştı. Nis'i eylemlerine uzun süre merkez edinen Le Rouxel, Dr. Martin'in *"Cagoule"* örgütüne (Cagoule 1935-1940 yıllarında Fransa'da anarşistlerin oluşturdukları gizli bir örgüttü) ve kendisi de daha sonra İspanya'ya kaçan Dr. Bernard Lefevre'in korporatist tezlerine yakınlık duyuyordu. Henri Le Rouxel Portekiz'de Batı Avrupa'daki tüm faşistlerin eylem birliğini sağlamaya yönelik *"Convergence Occidentale"* (Batının Birliği) adlı bir örgüt kurdu. Bu örgütün aynı adla çıkan yayın organ da Le Rouxel'in gamalı haç imzalı yazıları yayınlandı.

Sao Pedro de Sintra'da 23-27 Ağustos 1969 tarihlerinde, İtalyan, Fransız, Belçikalı ve Federal Alman delegelerin katıldığı uluslararası bir kongre düzenlendi.Bu kongrenin ertesinde, "Convergence Ociidentale", ismi çeşitli çağrışımlara neden olan Yves Guerin-Serac'ın tam kontrolüne geçti. Le Rouxel ve arkadaşları Portekiz'de gizli polisin haber ajansı olan *"World Service"*'i yönettiler. ("World Service" daha önceleri 1934 yılında Hitler'in propaganda bakanlığı tarafından kurulan ve dünyaya onüç dilde nazi propagandası yapan bir radyo istasyonuydu.)

Salazar döneminin artıkları birçok neo-faşist derginin de redaksiyonunda görev aldılar. Avrupa'da çalışan Portekizli işçiler için çıkartılan "Encontro", üniversite çevrelerinde yaygın olarak dağıtılan "Frente", Portekiz sömürgelerindeki beyaz azınlıklar için çıkartılan "Resistencia" ve "Unidade", ordunun çeşitli kademelerinde ve polis içinde çok tutulan "Politica" bu yayınların en önde gelenlerindendi.

25 Nisan 1974'ten sonra "Convergence Occidentale"in birçok militanı, örgütün gelişmiş yapısından yararlanarak, kolaylıkla yeraltına geçtiler. Sadece politik olarak en sivrilenleri İspanya ve Fransa'ya kaçarak mücadelelerini orada sürdürmeyi yeğlediler.

1955-1974 yıllarında etkin olan diğer gruplar ise Nisan 1974 hareketiyle ortadan kaldırıldı. Fransız faşist hareketi "Genç Ulus"un sadık bir kopyası olan *"Genç Portekiz"* ve yayın organı *"Hücum"*, fanatik bir yahudi düşmanı olan ve devrimden sonra İspanya'ya kaçan Zarco Moniz Fereira'nın önderliğindeki *"Genç Avrupa Lejyonu"* bu tür gruplardandı. Altıyüzü aşkın üyesi devrimin ertesi günü ortalıktan kaybolan *"Genç Avrupa"* hareketi ve sonradan *"Kuzey Avrupa Proletaryası Enternasyonali"*ne katılan Coimbra önderliğindeki *"Nasyonel Sosyalist Hareket"* de etkinliklerini yitirmişlerdir. *"Keşifler"* adlı neo-faşist bir derginin yönetmeni olan Fransız Jean Haupt gibi bazı eylemciler ise, sadece adreslerini değiştirerek, demokratik rejime karşı kanunsuz mücadelelerini sürdürmeye devam etmişlerdir.

Fakat Portekiz'deki en yaygın ve dolayısıyla en tehlikeli neo-faşist örgüt, görünürdeki işlevi gazetecilik olan *"Aginter"* basın ajansıdır. Bu basın ajansı 1963'te kurulur kurulmaz dünya karşı-devrimci güçlerinin hizmetine girdi. Örgüt Yves Guerin-Serac, diğer adıyla Yves Guillou, diğer adıyla Jean Robert de Guernadec başkanlığında bir grup eski iş ortağının yönetiminde kuruldu. *"Aginter Presse"* ajansının kuruluş bildirgesinde çalışma ilkeleri şöyle dile getiriliyordu:

"1) Olaylara gerçek anlamlarını verip olguların tahrip edilmesini engelleyerek ve söylenmek istenmeyeni açığa çıkartarak, habercilikte sahtekarlığa karşı mücadele etmek. 2) Günlük yaşantı içinde dikkate değer haberleri toplamak, düzenlemek ve aralarındaki ilişkileri ortaya çıkartarak bunların özünü kavratmak. 3) Günlük haberlerle sinsice sızmaya çalışan yıkıcı eylemlere karşı seçkin bir tabakanın dikkatini çekmek, bu eylemlerin işleyiş mekanizmalarını ve yöntemlerini açığa çıkartmak. 4) Aynı zamanda bu tehlikelere karşı bilgilendirme görevini yerine getirmek. Çünkü, aydınlatılmış bir kişi tuzakları tanımakta, gizli eğilimleri ortaya çıkarabilmekte ve ne yapılması gerektiğini kavramakta daha ustadır."

"AGİNTER PRESSE"

Guerin-Serac ve adamları, kendilerini gazetecilik gibi işlerle sınırlandıracak kişiler değillerdi. *"Aginter Presse"*'in yönetimindeki kişinin gençlik yıllarından itibaren emperyalist istihbarat örgütleriyle yakın ilişkilerde bulunması buna en açık kanıttı. Daha sonraları Guerin-Serac adını alacak olan Yves Guillou, Kore'ye gönüllü gidenler arasındaydı ve orada CIA ile SDECE (Güney Kore İstihbarat Örgütü) arasındaki bağlantıyı kurmuştu. Sahte evrak düzenleme, zehirleme, kışkırtıcı ajanlık ve bir sürü kirli iş çevirebilme yeteneklerine sahipti. Adamlarının "Ralf" diye hitabettikleri Guerin-Serac'ın, Amerikan haberalma örgütlerinin yüksek düzeydeki uzmanlarından Fred Hubbard, Robert Flenner, Charles Evans gibi kişilerle tanışması bu döneme rastladı.

Aginter Presse'in iki eylem kolu vardır. "Düzene ve geleneklere saygı" kisvesi altında açıkça nazi propagandasının yapıldığı politik hareket birinci kolunu oluşturur. İkinci kolu ise, "marksizme karşı batıda gerçek bir birliğin çekirdeği" olduğunu iddia ettikleri "Uluslararası Komünizme Karşı Silahlı Mücadele Örgütü"(OECI) dür. PİDE ve diğer haber alma örgütleri tarafından desteklenen Aginter, Afrika'daki ulusal kurtuluş hareketlerine sızmada, paralı askerlerin Afrika'ya yollanmasında ve Avrupa'da çeşitli terörist eylemlerin düzenlenmesinde uzmanlaşmıştır.

1968'den itibaren *Aginter*'in 'uzmanları', Latin Amerika'da kontr-gerilla operasyonlarında ve Guatemala'da yaratılan terörde CIA ile birlikte çalışmaya başladılar. Bunlardan başka, "Ralf" Avrupa'daki en fanatik neo-nazi ve neo-faşist örgütlerin yöneticilerinin yetiştirilmesine katkıda bulundu. İtalya'da *"Ordine Nuovo" (Yeni Düzen)* ve *"Avanguardia Nazionale" (Ulusal Öncü)*, Yunanistan'da da "4 Ağustos hareketini" gerçekleştirenler bunlardandır.

BİR İŞKENCECİBAŞI'NIN PAROLASI

Aginter şebekesinin bu yetenekli şefi Orta ve Güney Amerika'daki birçok ülkeye de yardımlarını esirgemedi. Bu yardımların, Latin Amerika'yı kendisine ait özel avlanma sahası olarak gören CIA'nın denetimi ve desteği ile gerçekleştirdiği açıktı. *"Aginter Presse"*'in adamlarını Şili'de de, faşist darbenin örgütlenmesini yaparken görüyoruz. Arjantin'de, Bolivya'da, Salvador ve Nikaragua'da da aynı eylemlere girişmişlerdir.

Bu görevler, *"Aginter Presse"*'in içinde, bugün Avrupa'nın birçok ülkesinde kendi karşı devrimci şebekelerini kuran 960'ın üzerinde neo-nazi ve neo-faşist militanın yetişmesine olanak sağladı.

Caetano rejiminin çökmesi doğal olarak Lizbon'daki Aginter merkezinin de ortadan kalkmasına neden olmuştu. Ama bu, Guerin-Serac ve adamlarının faaliyetlerinin sonu olmadı.

Gerçekten de Guerin-Serin ve adamlarını, Cezayir'de Başkan Bumedyen'e karşı, aynı Şili'de olduğu gibi komplolar düzenlerken, Angola'da FNLA ve Unita'ya paralı asker gönderirken görüyoruz."Morgan" takma adını alan Guerin-Serac en önemli görevi 1977 baharında üstlendi. FNLA'nın eski danışmanı Albay Santos e Castro'nun yönetimindeki yasa dışı *"Portekiz Kurtuluş Ordusu"* (ELP)'na katıldı. 2500 kişiden oluşan bu örgütün çekirdeğini *Aginter Presse'* in uzmanları oluşturuyordu. ELP'nin gizli yayın organı "Özgürlük"ü Morgan'ın en yakın adamı Joa de Silva (Belçika vatandaşı olan bu kişinin esas adı Joseph Vernier'dir) çıkartıyordu. *"Aginter Presse"* in, Alfonso Lançarato, Andrea Mauro, Alfonso Jacome ve Pierre Gavini gibi elemanları (bu ekip 25 Nisan'dan sonra Guerin-Serac ile birlikte Fransız pasaportuyla Caracas'a kaçmıştı) gizli olarak Portekiz'e girdiler. *"Ulusal Diriliş İçin Bağımsız Mücadele"* (MIRN) ve *"Devrimci Eylem İçin Milliyetçi Komandolar"* (CNAR) örgütlerinin, demokratik Portekiz rejimini yıkmaya ve zora dayanan bir rejim getirmeye yönelik eylemlerine katıldılar. 5 Ağustos 1976'da beş faşistle birlikte bir silah deposunu ortaya çıkaran Porto polis şefi Mota Freitas'ın hükümet tarafından görevinden alınması "Morgan"ın çevirdiği dolapların sonucunda gerçekleşti.

Birçok Batılı haberalma örgütünün desteğinde, Portekiz'de neo-faşist ajanların sürdürdükleri, demokratik rejimi hedef alan oldukça ciddi faaliyetlerine karşı hükümetin ilgisiz tavrı - en hafif deyimle- şaşırtıcıydı. 25 Nisan 1974 Devrimi sırasında *"Aginter Presse"* in çarşaf çarşaf arşivleri ele geçmişti. Bunların yayınlanması büyük ilgi ile bekleniyordu ve bu bir sorumluluk gereği idi. Ne var ki, Amerikan ve Fransız büyükelçilerinin baskıları sonucunda bu olayın üzerine bir sis perdesi örtüldü. Fakat şimdi daha da önemlisi, bu belgelerin büyük bir kısmının yokolduğu bildiriliyor. 25 Nisan 1974'ten sonra tutuklanan 1500 PİDE ajanından 1040'ı daha sonra yapılan duruşmalarda serbest bırakıldı. Bugün sadece 17 siyasi polis tutuklu durumda. Augusto Abilio Pires gibi onlarca işkenceci suçsuz bulunarak salıverildi.

Bütün bunlar olurken, Libzon'daki son sosyalist hükümetin, Salazar döneminden bu yana açıkça CIA denetiminde çalışan, altı Avrupa dilinde ve Sovyetler Birliği'nde konuşulan ondokuz dilde yayın yapan "Özgürlük Radyosu" ve "Hür Avrupa Radyosu"na onbeş yıl süreyle yayın hakkı vermesi, faşist harekete kimlerin çanak tuttuğunu göstermiyor mu?

Soares: Sosyalist hükümet neo-faşist örgütlere meydanı boş bıraktı

DUYURU

182. sayı ile dergimizin 7. cildi de tamamlanmıştır. Sayıları tükenen 2. cilt haricindeki ciltler de 7. ciltle birlikte Aralık ayı içerisinde yaptırılacaktır. Artan masraflar nedeniyle, sadece TALEP EDİLEN MİKTARDA cilt yaptırılacağından, almak isteyen okurlarımızın cilt bedellerini, hangi ciltler için olduğunu belirterek, KASIM ayı sonuna kadar dergimize göndermeleri gerekmektedir. Ciltlerin tanesi 250.- TL dır.

* Ödeme adresi: Yürüyüş Dergisi Posta Çeki 100234 Kızılay-ANKARA

* Yazışma adresi: Yürüyüş Dergisi Konur Sok. 15/8 Kızılay-ANKARA

İlk büyük yahudi soykırımı

KRİSTALLER GECESİ

Dünya ilerici güçleri, faşizmin milyonlarca insanı katletme serüveninin ilk işaretini veren "Kristaller Gecesi"ni lanetle anıyor.

SUNUŞ

10 Kasım 1938 günü Almanya'da insanlık dışı bir olayın, daha doğrusu insanlık dışı olayların "resmiyet" kazanmasının yıldönümüdür. O gün, tam 5,5 yıldır Almanya'da iktidarda bulunan faşist diktatörlük, yahudilere karşı daha iktidara gelmeden önce başlatmış olduğu anti-propaganda, aşağılama, devlet dairelerinde, fabrikalarda, işyerlerinde çalıştırmama, yahudi dükkanlarını boykot etme kampanyasını bir "soykırım" hareketine dönüştürmüştü. Bu tarihten sonra savunmasız kişiler üzerinde genç-yaşlı-çocuk ayırımı gözetilmeksizin, tarihin en acımasız faşist katliamlarından biri uygulanmıştır.

9 Kasım 1938'i 10 Kasım 1938'e bağlayan gece Alman tarihinde "Reichskristallnacht" (İmparatorluk Kristal Gecesi) adıyla anılır. Bu tarihten bir süre önce Paris'te Polonyalı bir genç yahudi, Alman Büyükelçiliği'nin bir görevlisine suikast yapar. Faşistler için bu, "misilleme" adı altında Yahudi kırımını "resmileştirme" olanağıdır. Bundan sonra "Kristal Gece" adlı oyun tertiplenir ve sahneye konur. Yahudilerin dükkanları o gece yakılıp yıkılır, yağma edilir. Faşistler bununla da kalmazlar ve o gün 18-60 yaşlar arasındaki tüm erkek yahudileri tutuklayarak toplama kamplarına atarlar.

Bu sıralarda Hitler faşizminin en önde gelenleri, siyonist yahudi önderleriyle "dostça" görüşmeler yapmakta ve "Almanya'daki yahudileri nasıl Filistin'e sürebileceklerini" planlamaktadırlar. 1933'den beri kendilerine hiçbir Alman işyerinde iş verilmeyen milyonlarca yahudi emekçisi aileleriyle birlikte açlık ve sefalet içinde yaşamakta, esnaf ve zanaatkâr olan yahudilerin dükkanlarına, işliklerine karşı Nazi yönetimi tarafından zorla "boykot" uygulanmaktadır. Ancak o sıralarda 2. Dünya Savaşı hazırlıklarını tamamlamak üzere olan Alman faşistleri emekçi, esnaf, zanaatkâr yahudiler üzerindeki bu baskılarla yetinmemektedirler. Bu nedenle "Kristal Gece" tertiplenir ve kanlı oyun bir devreye girer.

Aşağıda sunduğumuz "Genel Prova" başlıklı yazı, o geceyi ve günü benliğinde yaşamış bir Alman Yahudi Atölye Öğretmeni'nin anlattıklarıdır. Max Oppenheimer'in bu anılar "Als die Synagogen brannten" (Sinagog'lar Yanarken) adlı kitapdan alınarak ve "Die Tat" adlı Alman antifaşist gazetesinin 20 Ekim 1978 günlü sayısında yayınlandı. Max Oppenheimer "Kristal Gece"nin başlangıcında, Dachau Toplama Kampına götürülünceye kadar başına gelenleri anlatmaktadır. O geceden sonra Almanya'da yakalanan kadın-erkek-çocuk-yaşlı tüm yahudiler tutuklanacak ve planlı bir şekilde yok edileceklerdir.

"Kristal Gece"nin yaratıldığı günlerde Alman faşist liderlerle "Filistin'deki İsrail Devletine vatandaş sağlamak için" görüşmeler yapan Siyonist yahudi önderleri, bu emellerini daha sonra (ABD ve İngiliz emperyalistlerinin yardımıyla) gerçekleştirecekler ve Filistin halkına karşı, Alman faşistlerinin yahudiler üzerinde uyguladığına benzer "soykırım" hareketini uygulayacaklardır.

MAX OPPENHEİMER

10 Kasım 1938 sabahı da benim için hergünkü gibi başlamıştı. Saat 6.30'da yataktan kalktım. Kahvaltı ettim ve işe götüreceğim yemeği hazırladım. Önce Frankfurt/Main'ın aşağı kesiminin sonundaki- cadde'ye geldiğimde alışılmamış birşeyler olduğunu farkettim. Bir yahudi kahvesi önünde büyük bir kalabalık toplanmıştı. Kepenkler parçalanmıştı. Kahvenin dip kısmında çığlık atan bir kadının saçlarını yoluyorlardı.

Bütün bunları hâlâ bir meyhana kavgası sanıyordum. Olaya karışmamak için Friedberg tesislerindeki bir Sinagog'a çıkan ara sokağa saptım. Ancak orada da bazıları SA üniformaları giymiş, bağırıp çağıran insanlar vardı. Sinagog hemen hemen tümüyle yanmıştı. Girişte ergen çocuklardan meydana gelmiş bir grup gösteri yapıyordu. Ellerine geçirdikleri dua giysilerinin içinde dansediyorlar ve gülerek, bağırarak yüzlerce yıllık Tevrat'ları hâlâ yanmakta olan ateşin içine atıyorlardı. Sıkıntı içinde, ne olup bittiğini bir türlü anlayamamış durumda, Fischerwalde'deki o zamanki yahudi Öğrenci Atölyesi olan işyerime geldim. İlk kez burada öğrendim ki, Paris'te Polonyalı bir yahudi gencinin Alman Büyükelçiliğinin bir mensubuna karşı giriştiği sulkaste misilleme olarak, bütün Almanya'da yahudi dükkanları ile Sinagog'lar yakılıp yıkılıyor ve 18-60 yaşları arasındaki birçokyahudi inançlı yurttaş tutuklanıyordu.

SA'nın bizim atölyemize karşı da olası bir saldırısına karşı ne yapabileceğimizi düşünüyorduk. Hemen hemen herkes, kendimizi iş araçları ve demir çubuklarla mümkün olduğunca silahlandırmamız gerektiği görüşündeydi. Bir süre sonra büroya çağrıldım. Orada, annemin bana yolladığı, babamla kardeşim tutuklandığı için hemen memleketime gitmemi isteyen bir telgraf vardı. Memleketim Heidelberg'in yakınındaki Wiesloch adlı bir kasaba idi. Frankfurt/Main'daki odama bir daha geri dönmeden, şehir içinde, sokak aralarından ve Kaiser caddesinden yürüyerek Büyük İstasyon'a geldim. İlk kez burada yakıp-yıkmanın geniş boyutlarını kavradım. Her yerde yahudi dükkanlarının vitrinleri yıkılmıştı. Bir ayakkabıcı mağazasının önünde çapulcularla gelip geçenler, polisin nereye vuracağını bilememesine yol açacak biçimde birbirine karışmıştı. Heidelberg'e giden trende yolcular heyecanla olayları konuşuyordu. Bir subay, kocası o sabah tutuklanmış ağlayan bir yahudi kadınını teselli etmeye çalışıyordu. Histeri ve kinle yoğrulmuş bugünlerde, böylesine gösterişsiz insanlık örnekleri de vardı.

Heidelberg'de de Frankfurt/Main'daki resmin özdeşini gördüm: Her yerde kırık dökükler; yıkılan dükkanların çevresinde, kimi zarar verme sevinci içinde, kimi korkulu bir suskunluk içinde birçok insan.

Bizim eve de 9 Kasım'ı 10 Kasım'a bağlayan gece bir SA Birliği Vandallar gibi saldırmış, pencere kepenklerini parçalamış ve yanıcı maddelerle erkek kardeşimin yatakodasını ateşe vermişti.

Ertesi gün de polisler Birinci Dünya Savaşı'nda cephe subayı olan babamla 17 yaşındaki erkek kardeşimi yakalamışlar. Tüm tehditlere karşın, komşular yıkıntılarımızın temizlenmesine yardımcı oldular ve annemi teselli etmeye çalıştılar. Öğleden sonra ben de tutuklandım. Kendimi, aralarında babamla erkek kardeşimin de bulunduğu dert yoldaşları arasında, polis gözaltında buldum. Az sonra, psikiyatri kliniğinden bir grup (yahudi) akıl hastası getirildi. Konuşmaya çalışarak ve bağırarak bir köşeye oturdular. Akşam eyaletteki tüm tutuklular Heidelberg'e getirildi. Bir karakol polisi bize palto bulmak ve yiyecek maddesi vermek cesaretini gösterdi.

Heidelberg'de yeniden saatlerce süren bekleyiş başladı. Memurların hiçbiri ne olacağını bilmiyor ya da kimbilir, bilmek istemiyordu. Gece saat 10.00'a doğru Büyük İstasyon'a götürüldük. Giriş kapısında, durumları bir SA-Şefi'nin hiddetli söylevine yol açan suskun bir yurttaş topluluğu duruyordu:

"Burada aptal aptal bakmaya zamanınız var, ama iş zamanı sakın görünmeyin."

Bir trene bindirildik. Tren Bruchsal'da bir başkayahudi yurttaş gruhu almak için durdu. Nefes nefese, bir kısmı kan içinde vagona girdiler. İstasyon binasının önünde birikmiş "Arilern" bağırışları uzun süre peşimizden geldi. Karlsruhe'de emir "İnilsin!"di. Peronlar arasından götürülüşümüz sırasında Gestapo bizi durdurdu. Herkes kağıtlarını göstermek zorundaydı. 18'in altında ve 60'ın üstünde olan herkes. Böylelikle erkek kardeşim ayrıldı. O zaman 57 yaşında olan babam, çağırılınca çantasından beni çok şaşırtan küçük bir siyah kutu çıkardı; kutuyu açtı ve şaşkın gözlerle bakan Gestapo memurunun burnunun dibine Birinci Dünya Savaşı'ndan aldığı Takdir'i soktu. Gördüğüm, bu bir Demir Haç ile Gazilik nişanı idi. Bu, babamın hemen serbest bırakılmasını sağladı. Ancak bunu homurtulu bir ses izledi: "Oğlunuz bunun için Dachau'a (Toplama Kampı) gidecek!" Böylece bize ne yapılacağı açıklığa kavuşmuştu.

Babamın - yaralı bir adam'ın - kardeşimin kolunda, nasıl iki büklüm çıkış kapısına gittiğini hiç unutmayacağım. Eski bir subay ve Alman devlet memuru'nun bu şekilde alçaltıldığını bu dünyanın, ne hale geldiğini anlayamıyordu.

Gece yarısına doğru, biz geride kalanlar küçük bir polis grubu eşliğinde yan peronda hazır bekleyen vagonlara bindirildik. Tren, Stuttgart'da Ana İstasyon'un uzağında yeniden durdu. Burad Württemberg'den 1000 "Koruma tutuklusu" daha bindirildi. Trenin kompartmanları böylece tamamen dolmuştu. Tutukluların bir kısmı döşeme üzerinde oturarak ya da yatarak gidiyorlardı. Çoğumuz, sabahın erken saatlerinden beri hiç birşey yemediği için, aramızdaki gençler biraz yiyecek ve içecek bulmaya çalıştılar. Bir grup demiryolcu bize kim olduğumuzu ve neler döndüğünü sordu. Onlara Dachau Toplama Kampına götürüldüğümüzü anlatınca, bazıları sıcak tost ile limonata buldular. 5 yıllık Nazi diktatörlüğüne karşın onlarda insanca duygu ve dayanışma henüz tamamiyle ölmemişti. Tren - birçok mola vererek - saatlerce Münih yönünde gitti. Çoğumuz yolda uyukladık. Güneş sabah sisinin arasından ortaya çıktığında döküntü vagonda sessizlik bozulmadı. Ancak yolculuğun hedefi Münih değildi. Tren Dachau istasyonunda tamamen durdu.

Pencerenin önünde insan kanını titreten bir resim vardı: Peron boyunca ateşe hazır tüfekleriyle yüzlerinde aynı ifadeyi taşıyan "ölü" kafaların üzerindeki bereleriyle, üniformalarının üstündeki haki renkli paltolarıyla, Toplama Kampı'nın bekçi takımları duruyordu. Ağıza alınmayacak küfürlerle söverek bizi yolcu treninden indirdiler ve cop darbeleriyle, tekmelerle hazır bekleyen hayvan vagonlarına tıkıştırdılar. Sonra kapılar kapandı ve inleyen, korkudan yarı çıldırmış - çoğu kan içinde - tutukluları karanlıkla başbaşa bıraktılar. Az sonra tüm zaman duygumuzu yitirdik. Bazıları dua ediyor, diğerleri bağırıyordu; ama çoğumuz, kendilerine ne olduğunu kavramaksızın derin derin düşünüyordu. Sonunda tangır tungur yürümeye başladık.

Kapılar açılınca dayak faslı tekrar başladı. Yere düşen, düştüğü yerde dövülmeye devam ediliyordu. Bağırtılar alanda çınlıyordu: "Marş! Yahudi domuzları! Tempo, tempo!" Yeni gelenler, Dachau Kampı'nın çok büyük giriş kapısının yakınındaki giriş rampasında toplandı. Burada, bazıları merhametli polislerin zaman tanıması sayesinde alabildikleri paltolarının içine büzülmüş, diğerleri uykudan kaldırılıp aceleyle üzerine bir ceket geçirdikleri pijamalarıyla gelmiş 2000 kişi sabah ayazında dikiliyordu.

Dövme demir kapı açılınca, karşımızda alay eder gibi, büyük matbaa harfleriyle şu yazı okunuyordu: "Çalışma özgürlük getirir!" Sonra Kamp'ın içinde SS kışlalarına yürüyüş başladı. SS takımları yeniden eyleme geçtiler. Birini ya da diğerini yakalıyorlar, kafalarındaki şapkalarıyla ya da bereleriyle vuruyorlar, su birikintilerinin içine batırıp postallarıyla darbeler indiriyorlardı. Bunlar, önceden kimsenin rüyasında bile göremeyeceği sahnelerdi. Goethe ve Schiller'in ülkesinde böyle şeylerin olacağına kim inanırdı ki?

DÜZELTME VE ÖZUR

KÜBA HALKI KONUT SORUNUNU KENDİ ELİYLE ÇÖZÜMLÜYOR

Dergimizin geçen sayısında bu sayfalarda "Küba Halkı Konut Sorununu Kendi Eliyle Çözümlüyor" başlıklı bir yazı yayınladı. Yazıda değerli yazar arkadaşımızın adı ve yazıyla ilgili açıklama yer almıyordu. Bu eksiklik, yazı işlerinde doğan bir hatanın sonucuydu.

Yazıyı Nur Dolay arkadaşımız kaleme almıştı. Sosyal bilimler araştırmacısı olan Nur Dolay, çalışmaları sırasında Küba'da da iki yıl süreyle bulunmuş, Amerika kıtasının göbeğinde sosyalizmin bayrağını yükselten bu ülkede çeşitli incelemelerde bulunmuştu. Yazısı, bu sırada edindiği gözlemlerini Türkiye'deki okurlara iletme amacını taşıyordu.

Bu eksikliği düzeltir, Nur Dolay arkadaşımızdan ve okurlarımızdan özür dileriz.

TÜMÖD Genel Başkanı Prof. Dr. Nuri Karacan Yürüyüş'ün sorularını yanıtladı

● "TAM GÜN, ÖĞRETİM ÜYESİNİN ÜNİVERSİTE VE ÖĞRENCİSİYLE BÜTÜNLEŞMESİNİ, ÖĞRETİM VE ARAŞTIRMAYA YÖNELMESİNİ SAĞLAYACAKTIR."

● "ÖĞRETİM KADROSU POTANSİYELİNİN ZAYIFLAMASINDA, POLİTİK İSTİKRARSIZLIĞIN, MHP' NİN ÜLKE ÇAPINDA UYGULADIĞI YILDIRMA POLİTİKASININ ÖNEMLİ PAYI VAR."

Yüksek öğrenim kadrosunun etkin kullanımı için

"MHP'nin yıldırma politikasına son verilmelidir"

☆ Milli Eğitim Bakanlığının, Üniversitelerarası Kurul tarafından seçilen temsilcilerle birlikte oluşturduğu ilkeler düzeyindeki "Üniversiteler Yasa Tasarısı" üniversitelerin senatolarına gönderildi, tartışıldı. Ayrıca, bütün öğretim üyeleri de bu tasarının kapsamını artık biliyorlar. Getirilmek istenen yenilikler nelerdir? Siz bu yenilikleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

★ Getirilmek istenen başlıca yenilikler, mevcut ve açılacak tüm yüksek öğretim kurumlarının yeni yasa çerçevesine alınması, Üniversitelerarası Kurula üniversitelerin planlama ve eşgüdümünü sağlayacak yetkiler verilmesi, fakültelerde çalışma birimi olarak bölüm sisteminin kabul edilmesi, doktorasını vermiş asistanların öğretim üyesi kapsamına sokulması, tam gün çalışma sisteminin getirilmesi, gelişmekte olan, yeni kurulan, mahrumiyet bölgesinde bulunan üniversite ve fakültelere öğretim üyesi yardımının (rotasyonun) ilkelere bağlanması, öğretim yardımcıları ve öğrenci temsilcilerinin fakülte ve üniversite kurullarına oy hakkı ile katılmalarının kabulü olarak özetlenebilir.

Bunlardan bir kısmı birincil önemdedir. Tam gün çalışma, rotasyon ve yönetime katılma bunlara örnek olarak gösterilebilir. Bir kısmı ise ikincil önemdedir. Üniversitelerarası Kurul'a üniversitelerin planlama ve eşgüdümü görevinin verilmesi, bölüm sisteminin kabul edilmesi bunlara örnek olarak gösterilebilir. Bunları ikincil önemde saymamın nedeni, iyi işlemelerinin büyük ölçüde, üniversitelerimizde egemen zihniyete bağlı olmasından doğuyor. Üniversitelerarası Kurul' daki bizipleşmeler ve bunun sonucu olarak da alınacak kararlar, söz konusu planlamanın ve eşgüdümün optimalden çok uzak olmasına yol açabilir. Benzer şekilde, bir zihniyet değişikliği olmadıkça, bugün kürsü içinde ortaya çıkan sakıncalar bölüm sisteminde de ortaya çıkabilir. Şurası muhakkak ki, yasalar ve hukuk üstyapı kurumlarıdır ve üstyapı kurumlarında yapılacak değişikliklerle altyapı sorunlarını tamamen çözümlemek olanaksızdır. Yine şurası da muhakkak ki, yasalar düzenledikleri alanda potansiyeli harekete geçirmek bakımından önemli bir rol oynayabilirler, olumlu bir adım oluşturabilirler.

☆ Tam gün ilkesini benimsiyorsunuz. Bu yönde bir yasa maddesi sizce üniversitelere ne kazandırabilir?

★ Tam gün, öğretim üyesinin üniversite ve öğrencisiyle bütünleşmesini, öğretim ve araştırmaya yönelmesini sağlayacaktır. Ama ne var ki, tam gün çalışma aleybine özellikle tıp çevrelerinden gelen şiddetli tepkiler, bu yönde ne kadar büyük çıkarların söz konusu olduğunu gösteriyor. Tam gün çalışmaya karşı öne sürülen bütün kanıtlar yapaydır, kolayca çürütülebilir ve bunların temelinde parasal kaygılar yatmaktadır. Bunu kanıtlayacak basit bir örnek vereyim. 9 Temmuz 1978 tarihinde Tıp Fakültesi öğretim üyeleri de dahil doktorların tam gün çalışmaları yasalaşınca, 13 Temmuz 1978 günü olağanüstü toplanan İstanbul Üniversitesi Senatosu "ülkemiz için faydalı, fakat Anayasaya aykırı" gerekçesiyle söz konusu yasanın iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya karar verdi. Fakat Anayasa Mahkemesi bu konuda bir karar vermediği ve bir Anayasa değişikliği olmadığı halde, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakülteleri yetkilileri 18 Ağustos 1978 tarihinde tam gün çalışma halinde alacakları paranın pazarlığını yapmak için masa başına oturdular. 19 Ağustos 1978 tarihli gazeteler "Tıp Fakültesi profesörleri 25 bin 500 lira net maaşı az buldu. (Sağlık Bakanı) Mete Tan: Doktorlara ulufe dağıtacak paramız yok dedi" diye başlık attılar.

Aslında diğer fakülteler için daha az, tıp fakülteleri için daha çok geçerli bir kısır döngü söz konusu: Bir tıp fakültesine asistan olarak giren birisi kamu hizmeti yapmakta, bu kamu kuruluşunda uzman olmakta, yabancı bir ülkede devlet hesabına becerisini artırmakta, bu kamu kuruluşunda doçent, profesör payesini alırken kendisine bir çevre bulmakta, profesör olduktan sonra devlet hastanesinde yatak tahsis etme yetkisi kendisinin piyasa fiyatını artırmakta, tam gün çalışması istendiğinde piyasada özel muayenehanesinde kazandığı kadar bir tazminat verilirse, tam gün çalışmayı seve seve kabul edeceğini söylemektedir. Nesi varsa herşeyini devlete borçludur, fakat kendisi herşeyi yetenekleriyle elde ettiğini sanmaktadır veya böyle bir tutum içindedir.

Özel muayenehane açmak (tam gün çalışmamak) için öne sürülen çeşitli kanıtlar var. Bunlardan birisi tam günün "hekim seçme hakkı"nı ortadan kaldırdığı savı. Bırakın böyle hayali bir hakkı, Anayasal baklardan faydalanılamayan, doğu bölgesinde kırsal kesimde tüberkülozun köpek etiyle tedavi edilebileceğine hâlâ inanılan bu yoksul ülkede hekim seçme hakkına sadece gülünür. Bir diğer sav da şu: "Hekimlere yeterli ekonomik güvenceyi vermeyen devlet, muayenehane kurumunu kendisi doğurdu ve yaşattı." Bugün Türkiye'de ayda 25 bin lirayı yeterli güvence saymayacak kaç memur var? Kadın tüccarı, esrar satıcısı, döviz kaçakçısı da benzer bir savı öne süremez mi? Bir de mırın kırın edenler var, tam gün çalışmaya evet, ama "kamu sağlık kurumlarının altyapı yetersizlikleri giderilebilecek mi? Finansman kaynakları ne olacaktır?" diyenler. Bunu söyleyenler üniversite yatırım bütçesinde tıp fakültelerine ayrılan fonların toplam içindeki yüzdesini inceleseler, bu oranın yüzde 50'den az olmadığını göreceklerdir (belki de biliyorlardır).

Ayrıca bu ayrıcalıklı hekimler toplum tarafından anlaşılmamanın ızdırabını çekiyorlar. Televizyonda bir dizi film gösterilmiş de, şimdi hastane koridorlarında bekleşen, taşların üzerinde üç büklüm yatan gariban hastalar ödedikleri 40 lira karşılığında "güler yüzlü hekim" aramaya başlamışlar. Yağma mı var, güler yüzlü hekim görmek istiyorlarsa özel muayenehaneye gidip 500 lira ödesinler "çok şirin" doktorlar göreceklerdir. Ya da televizyonla yetinsinler. Şu noktayı ciddi olarak vurgulamak gerekiyor. Tam gün uygulaması, hangi fakültede olursa olsun, büyük sermaye ile bütünleşen veya çıkarı o yönde olan öğretim üyelerini üniversiteye dönmek veya üniversiteden ayrılmak şıklarından birini seçmek zorunda bırakacaktır. Bu öğretim üyeleri hangi şıkkı seçerlerse seçsinler, kazançlı çıkan üniversite olacaktır.

☆ Sermaye ile bütünleşmenin bir diğer yolu, fakülteler düzeyinde kurulan döner sermaye işletmeleri değil mi? Bu konuda yeni yasa tasarısının tutumu nedir?

★ Ben de bu noktaya gelmek istiyordum. Yasa tasarısı, yaz aylarındaki hükümet tasarısının aksine, döner sermayeyi, uygulanış şeklini belirtmeksizin, kabul etmektedir. Bugün uygulandığı şekliyle döner sermaye, üniversiteleri bir ticarethane şekline sokmuştur ve uygulamaş şekli böyle kaldığı sürece de tam gün bağlanan ümitlerin boş olduğu görülecektir. Döner sermayelerin kuruluş gerekçesi "üniversitelerin topluma katkısı" nı gerçekleştirmekti. Böyle bir gerekçe, döner sermayelerin özel bir ticarethane gibi çalışmasını değil, üniversitelerde, diğer kuruluşlarca gerçekleştirilemeyecek çalışmaların yapılmasını öngörüyordu. Fakat beş yıllık uygulama, üniversite döner sermayelerinin, her kuruluşun yapabileceği günlük işleri yapan, aşırı ticari zihniyetle çalışan kuruluşlar olduğunu gösterdi. Yeni yasa tasarısında döner sermayenin gerekçesi olarak "öğretim üyeleri ve yardımcılarının meslekleri ile ilgili uygulama yapabilmelerini, kendileri ve öğrencilerini uygulama içinde yetiştirebilmelerini sağlamak" gösterilmektedir.

Bu amacın gerçekleşmesi birçok fakültede döner sermayeyi gerektirmemektedir, en azından hiç bir fakültede bugünkü uygulandığı şekliyle döner sermayeyi gerektirmemektedir. Bugünkü uygulandığı şekliyle döner sermayeye karşı çıkışımı birkaç örnekle somutlaştırayım. En büyük döner sermayeyi oluşturduğu ve halkı doğrudan ilgilendirdiği için örnekleri tıp fakülteleri döner sermayesinden vereyim. Bir tıp fakültesinin devlet tarafından yaptırılan hastanesinde devlet bütçesinden satın alınan yatakta yatan bir hastadan alınan bedel, döner sermaye için gelir oluşturur ve öğretim üyeleri, öğretim yardımcıları arasında paylaşılır. Bir tıp fakültesi hastanesine gelen hasta, öğretim üyesi A'ya muayene olmak istediğini söylerse, iş saatleri içinde hastanedeki odasında devlet bütçesinden satın alınmış aletlerle 300 lira karşılığında (şimdiye kadar tarife dışı 400 liralık iki makbuz ele geçirildiği halde bir muamele görmedi) A tarafından muayene edilir. Bu muayeninin nitelik itibariyle iş saati dışında özel muayenehanede yapılan muayeneden hiç bir farkı yoktur, fakat ikincisi herkesçe bilinen bir facia olduğu halde, birincisi "topluma katkı", ya da "bilimsel çalışma"dır. Tam günün kabulü, fakat döner sermayenin devamı halinde, hastane dışındaki ticari muameleler hastaneye aktarılacaktır. Döner sermaye, bir bilim adamına egemen olması gereken zihniyeti de tamamen değiştirmiştir. Bir tıp fakültesi öğretim üyesi bir seferinde, hayli dertli, bana şunları söyledi: "Ne yazık ki tıp fakültesindeki arkadaşlarımız döner sermaye gelirini yeteri kadar düşünmüyor. Örneğin bir hasta hastaneye yatınca başlangıçta bir, iki röntgeni çekilir, fakat daha sonra röntgeni çekilmez ve döner sermayenin röntgen geliri durur. Halbuki bir hastanın hastanede kalma süresi ne kadar azaltılırsa, döner sermaye geliri o kadar artar."

Doğrusu, bir hastanın hastanede kalma süresini döner sermaye gelirinin belirleyebileceğini, tıpla kapitalist işletmeciliğin bu kadar yanak yanağa dans edebileceğini hiç düşünmemiştim. Yine bir tıp fakültesi dekanı, öğretim üyesi ve öğretim yardımcılarına dağıtılacak döner sermaye geliri, toplam döner sermaye gelirinin bir yüzdesi olarak sınırlandırılırsa, yasalara göre yüzde 25 oranında ücretsiz hastalara tahsis ettiği yataklarda ücretle hasta yatıracağını alenen söylemişti. Örnekler daha da artırılabilir.

☆ Rotasyon sizce amacına erişebilir mi? Rotasyonun ortaya çıkaracağı sorunlar neler olabilir?

★ Bugün ülkemizde öğretim kadrosu aşırı şişmiş büyük şehir üniversiteleri ve öğretim üyesi bulunmadığı için derslerin yapılamadığı taşra üniversiteleri var. Bu durumda rotasyon gerekli ve tek çözüm yoludur. Fakat rotasyon kısa dönemli gerekli çözüm yolu olduğu halde, uzun dönemde yeterli bir çözüm yolu değildir. Bir üniversitenin, bu üniversitenin sorunlarını, çevrenin gereksinimlerini yakından bilen yerleşik bir öğretim kadrosu bulunmalıdır. Yine, her yeni üniversitenin artık rotasyona gereksinim duymayacağı belirli bir olgunlaşma süresi bulunmalıdır. Türkiye gerçeği bunun tersini gösteriyor. Erzurum Üniversitesi, kuruluşunun üzerinden 20 yıldan fazla zaman geçmesine rağmen, bugün öğretim kadrosu bakımından zayıflamaktadır; halen kadroda bulunanların çoğunluğu da sığınacak üniversite aramaktadır. Bunda politik istikrarsızlığın, MHP' ce ülke çapında uygulanmak istenen "kurtarılmış topraklar" ve yıldırma politikasının önemli rolü var. Yine, taşra üniversiteleri mevcut potansiyelden faydalanmak istemiyorlar. Yabancı ülkelerde başarılı şekilde doktorasını vermiş çok sayıda eleman kendisine hiç bir üniversitede yer bulamıyor. Bir adım daha gidersek, taşra üniversiteleri kendi yetiştirdiği elemanları çeşitli siyasal testlerden geçirdikten sonra, sadece siyasal düşünceleri nedeniyle kaldırıp atıyor. Diyarbakır Üniversitesi gibi. Tabii bir de can güvenliği sorunu var. Rotasyonun işlerlik kazanması, sadece kanunda yazılı bir madde olarak kalmaması için can güvenliği sorununun mutlaka çözülmesi gerekir.

☆ Kanun tasarısı denetim konusunda ne getiriyor?

★ İlkeler düzeyindeki bu tasarıda denetimle ilgili hiç bir madde yok. Belki asistan ve öğrencilerin yönetime katılmalarının, karar sürecinin demokratikleşmesi kadar denetimi de sağlayacağı düşünülmüş. Fakat böyle bile olsa, yönetime katılmanın etkin şekilde düzenlenmesi gerekir. Tasarımda muhakkak doldurulması gereken boşluklar var. İlkeler düzeyinde değil de, tamamen yazılmış şekliyle yasa tasarısı elimize geçene kadar, bu yasanın etkinliği ve doğuracağı sonuçlar hakkında kesin birşey söylemek zor.